

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 59.011, Praga-Bunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Naše nove telefonske številke so:

- 40-01
- 40-02
- 40-03
- 40-04
- 40-05

Komunizem pod evropsko krinko

Teško kdaj je svet doživel bolj zanimivo politično predstavo, nego je IX. kongres francoske komunistične stranke, ki so ga rdeči voditelji preteklo nedeljo po nacionalni biki-borbi otvorili v Arlesu, zato ker hočejo po svoji najnovejši taktiki poudariti, da se je komunizem prelevil — oni pravijo: dvignil na višjo stopnjo — v nacionalno stranko, ki spoštuje zgodovinske tradicije.

Glavnemu vodji francoskih komunistov, Thorezu, ki je spet slovesno tajil, da bi francoski komunisti prejeli navodila iz Moskve, se ni bilo treba veliko truditi zato, da so tovariši po starem običaju imenovali v častno predsedstvo kongresa kot prvega največjega krvoločnika sodobnega sveta — Stalina. Njegova podoba je tudi krasila prostor nad govorniškim odrom, s katerega so voditelji francoske komunistične stranke spet, in sicer v najslavesnejši obliki, ponudili roko francoskim katoličanom. Ta točka je bila tako polna nehotene in vprav zgodovinske ironije, da se z njo bavi tudi vse francosko meščansko časopisje, ki ni katoliško orientirano, ima pa v tem oziru veliko več zdravega smisla nego ta ali oni dobri človek, ki veruje v možnost skupne fronte proti avtoritarnim državam pod vodstvom komunizma. Isti Thorez, ki je v Arlesu prepričeval svet, da je komunizem že davno premagal stopnjo izključno revolucionarne predmetne politike in se zdaj nahaja v sferi enakopravnih strank levice, ni znal biti toliko previden, da ne bi kmalu nato vendarle proslavil revolucijo, ki da bo imela svoje najbolj mogočno orožje v skupni fronti »katolikov in ateistov«, kakor jo komunisti zdaj imenujejo! ... Po pravici se tudi versko nevtrajni francoski tisk smeje komunističnim vabam, naj katoliki aktivno pomagajo pri takem početju, ki spriči dejanskih razmer ne more svojega cilja doseči drugače kakor po državljanski vojni, v kateri bodo morali francoski katoliki in po Thorezovi logiki skupaj z rdečimi ateisti požigati cerkve, streljati duhovnike in iztrebljati ljudi, ki nimajo smisla za proletarsko diktaturo. ... Komunisti imajo tako malo spoštovanja pred zdravo pametjo francoskega in evropskega človeka sploh, da celo znane papeževe besede o ljubezni do vseh ljudi, najsi bodo tudi komunisti, kakor tudi božično poslanico kardinala Verdiera, ki vidi zdravo svetlo samo v Kristusovi ljubezni, skušajo v Arlesu predstavljati kot znak, da se je »Cerkev v borbi zoper avtoritarne države postavila na stran demokracije«. Pri tem pa so popolnoma pozabili na to, kakšna je tista demokracija, ki že dvajset let vlada v sovjetski Rusiji, kjer obojevan komunistični diktator pošilja dan za dnevom na morišče najboljše glave proletarske Rusije, ki si upajo svobodno misliti. Komunisti, ki se svojem programu popolnega razbojenja vse človeške kulture in socialnega sožitja seveda niti za eno piko niso odrekli, nimajo toliko sramu v sebi, da ne bi zlorabljali v ta svoj namen znane širokogrudne plemenitosti francoskega katolicizma, ki je katolicizem Cerkev in vsakega resničnega katolika na svetu sploh, da namreč katolicizem po svoji vsobjemajoči ljubezni ne odbija od sebe nikogar, kdor ima pošten namen spoznati krščansko resnico in ji slediti. Toda kako je mogoče politično sodelovanje in istovestnost moralnih in kulturnih ciljev človeške družbe med Kristusovim občestvom in družabnim programom Marxa, Lenina in Stalina? In zato ponujena roka francoskih komunistov ni nič drugega kakor grda komedija, ki ji noben človek zdrave pameti ne bo nasedel.

Nič manj zanimiva nego ta stran kongresa v Arlesu je njegovo politično ozadje, ki ne zanima samo francoskih katoličanov, ampak vso Francijo sploh in predvsem sedanjo vlado ljudske fronte. Kakor je resnica, da pozivi francoskega komunizma katoličanom pomenijo čedalje večjo slabost te stranke, ki jo je Moskva izbrala zato, da poruši vero in kulturo Evrope, ker pač dokazujejo, da sami iz sebe komunisti zaradi ogromne odporne sile evropskega krščanstva niso kos tej nalogi — tako je tudi resnica, da so odpovedali tudi na političnem polju, na katerem jim je bila zaupana naloga, da francoskemu meščanu in kmetu čimprej izvijajo iz rok državno oblast. Zdi se, da je zdrava pamet Francoza premagala prevratne načrte Stalinove francoske garde, ki tudi med delavstvom počasi izgublja na moči in vplivu. Meni nič tebi nič so komunistični diktatorji baš na božične praznike izvali štrajke v transportni stroki ter v živilskih panogah, zato da bi pariški meščani ob praznikih ne mogli nakupiti, kar se jim zdi za take prilike potrebno, in da ne bi dobili v roke časopisov. Zgodilo pa se je, da je vojaštvo samo iz sebe ponudilo vladi svojo pomoč in je v armadnih avtomobilih opravljalo transportno službo. V Goodrichovih tovarnah, kjer so odpustili ruskega delavca, ki je bil zasačen, ko je montiral skrivno slušno zvezo z ravnateljstvo sobo, pa je policija na povelje Chautempsa, oziroma socialističnega delavskega ministra in njegovega tovariša, notranjega ministra, štrajkujoče delavce pomatela iz delavnice. Pa tudi tam, kjer so poslušali komunistično štrajkovno povelje, je delavstvo nezadovoljno, ker so bili štrajki izzvani brez vsakega povišja in ker delavci dobro čutijo, da ne uživajo simpatij osta-

Kongres francoske komunistične stranke

Komunisti vabijo katoličane k sodelovanju, ker jih potrebujejo

Pariz, 28. decembra. V nedeljo je bil v Arlesu kongres francoske komunistične stranke. Na kongresu je jasno prišla do izraza zadruga francoskih komunistov, ki kljub prijaznemu stališču vlade in kljub precejšnemu številu pristašev ne morejo s svojo ideologijo prodreti v francoskega duha in vedno nestreže iščejo kakega močnega zaveznika, ki bi jih bil pripravljen podpreti. Vsi govorniki na kongresu so se živo zavzemali za ustanovitev neke skupne fronte vsega francoskega delavstva, ki pa naj bi bila seveda pod njihovim vodstvom. V tej novi delavski fronti naj bi bili združeni vsi francoski delavci, socialisti, komunisti in tudi katoliške delavce bi sprejeli v to zvezo. Kadarkoli kak cerkveni dostojanstvenik izpregovori načelno besedo o komunizmu in pri tem vernikom polaga na sree, da je komunizem treba z ljubeznijo, samoodpovedjo in doslednim krščanskim življenjem dati živ zglede našega verskega nauka, ne obsodi pa komunistov kot ljudi tako ostro kakor komunistem kot nauk, kakrat se vselej kakor v odgovor oglasi ta ali oni vrvak komunizma in ponudi roko delavskim množicam in jih vabi k sodelovanju, pri čem izprezre smisel besed predstavnika katoliške cerkve in potem dokazuje, da tako sodelovanje ni nasprotno katoliškemu nauku in da mu tudi ni nevarno... Tako so komunisti na tem kongresu kot v odgovor na besede sv. očeta in na poslanico francoskega kardinala-primasa Verdiera ponudili roko delavcem iz katoliških organizacij in jih vabili k sodelovanju. Govorniki so celo obljubljali, da se komunisti, ako bi prišlo do skupne fronte vsega francoskega delavstva, ne bi več vmešavali v katoliške verske zadeve.

Govorniki so v svojih zunanje političnih izjavah proslavljali tudi Zvezo narodov in dokazovali potrebo, da Francija tudi še nadalje tesno sodeluje z njo. Obenem pa so, kakor da so domenejni, enoglasno zahtevali, naj vlada zapre mejo proti nacionalistični Španiji, proti komunistični Španiji pa naj jo odpre in dovoli svoboden prehod. Predsednik komunistične skupine v zbornici Duclos je poročal o poizkusih, da bi se združili socialistična in komunistična stranka. Taka politična zveza bi bila po njegovem mnenju edino zmožna, da prevzame vso oblast v Franciji. Vsem, tudi socialistom, pa je jasno, da se komunisti v taki politični združbi nadejajo močnega deleža, sicer ne bi bili tako vneti za njo.

Ves kongres je bil organiziran povsem v smislu nove »nacionalistične linije« francoskega komunizma. Združen je bil z »narodnimi slavnostmi«, z obhodom narodnih noč in konjskimi dirkami v velikem stadionu Arlesa. Bilo je tudi mnogo umetniških predstav, pri katerih je sodelovala celo močna igralska skupina iz Pariza. Največji dogodek kongresa pa je bil vsekakor govor glavnega tajnika komunistične stranke Thoreza, ki je govoril o »Poslanstvu Francije v svetovni«. Navajal je napredek Francije, ki ga je dosegla v poslednjih dveh letih. Ni se omejel samo na socialne reforme, ampak je tudi ves napredek v kulturi, leposlovju, umetnosti, glasbi pripisal vladi »ljudske fronte«. Zagovarjal je »politiko ponujene roke« in katoličanom zagotavljal, da so komunisti proti monopolizaciji školskega pouka s strani države (kjer so katoliki, ki imajo poleg cerkva samo še katoliško

solstvo v svojih rokah, najbolj občutljivi — op. ur.). Pri tem je celo pozabil, da je monopoliziran šolski pouk temeljna zahteva komunizma in da se tisti, ki to zahtevu opusti, ne more več imenovati komunisti.

V dokaz, kako dobre sadove rodi skupna fronta vsega delavstva, so nekateri govorniki tudi navajali, da so delavci v Ardenih pri zadnji stavki

po tovarnah peli Internacionalo, Marseljezo in še — Credo. Ves kongres je prav zaradi teh naspromptij izzvenel kot nekaka smešnica demagogov, ki imajo socialno reformatorstvo za šport in se norčujejo iz človeštva, ki tiči v vezeh napak sestavnega družabnega reda, za svoje poizkuse pa potrebujejo množice, ki bi si jih s takimi besednimi koncesijami radi pridobili.

Proti zunanjepolitičnim predlogom francoskih komunistov in proti nasvetom Moskve

Pariz, 28. decembra. »Tempse«, ki ima izvrstne zveze z zunanjim ministrstvom, odgovarja na vodilnem mestu na zunanjepolitične zahteve in pritožbe francoskih komunistov, ki so v Arlesu napadali Delbosovo politiko. Komunisti, pravi »Tempse«, bi morali pomisliti, da je Zveza narodov v Zenevi, na katero se je doslej francoska mednarodna politika naslanjala, čedalje slabejša in da se je začel tudi sistem kolektivne varnosti in pogodb, ki na tem načelu slonijo, rušiti, česar francoska diplomacija gotovo ni kriva. Kakor hitro je Nemčija ustvarila novo močno armado in se utrdila na levem bregu Rene, je bil mehanizem francoskih zavestnevtv v srednji in vzhodni Evropi nujno oskudovan. Naše zaveznice se ne čutijo več tako varne kakor doslej. Naloga, da v danem slučaju pridemo uspešno na pomoč našim prijateljem na vzhodu in na jugovzhodu, je postala danes strateški problem, ki je zelo različen od onega, ki smo ga ustanovili, ko Nemčija še ni bila tako močna kakor je danes in ko je imela roke še zvezane. Iz tega čisto jasno sledi, zakaj je morala politika Poljske, Ro-

munije in Jugoslavije nekoliko spremeniti svoje metode. Bilo bi skrajno nevarno in naravnost brez-pametno, če bi Francija poslušala komunistično stranko in proti temu nastopila na ta način. Ja bi začela ofenzivno politiko zoper Nemčijo in Italijo, pa morebiti še celo zoper Japonsko, ki so obrnile Zvezi narodov hrbet. Francoski komunisti zahtevajo danes isto, kar so zahtevale nekatere stranke pred letom 1870, ki so s tem pripomogle k največji katastrofi.

Komunisti naj pomislijo, da je francoska armada najboljša na svetu in da za Francijo zvezo stoji Velika Britanija in Zedinjene države Severne Amerike. Ta pomoč in pa bogastvo francoskega kolonialnega imperija je najboljši porok, da se Franciji ni treba ničesar bati. Politika, kakor si jo zamišljajo francoski komunisti po navdihnjenu Moskve, bi nam mogla naše dobre prijatelje samo odtujiti. Na koncu namiguje »Tempse«, da je najslabša točka Francije nujnost, da je morala skleniti pakt s Sovjetsko Rusijo, kar gotovo ni simpatična zadeva.

Japonska previdno obkoljuje Kanton

Sanghaj, 28. dec. AA. Reuter: Japonsko poveljstvo je zjutraj uradno potrdilo, da je bila zavzeta prestolnica pokrajine Santung mesto Santung (mesto ob morju, severno nad Sanghajem). Pred odhodom so kitajsko čete zažgale precejšen del mesta, posebej pa poslopji japonskega in nemškega konzulata.

Japonski oddelki se približujejo Tajinu 40 km od Cinana. Med tem so japonske čete, zbrane na severnem bregu Rumene reke, kakšnih 60 km severovzhodno od Cinana, začele prekoracovati reko. Kitajci se umikajo iz Cingta. Japonci pa obstreljujejo železniško progo, da onemogočijo gibanje kitajskih čet.

Po borbah okoli Sanghaja se je japonsko po-

veljstvo odločilo prodirati proti jugu in začeti z ofenzivo proti Kantonu in Santungu, kjer so Kitajci zbrali in sestavili močno fronto Japonsko brodogojne križari v južnih kitajskih vodah in je verjetno, da bodo te ladje vsak čas neke izkrealne japonske čete. Sicer se vse pripravlja previdno in se japonsko poveljstvo zaveda, da mora biti zavzetje Kantona izvedeno silno oprežno, ker so tam zapleteni interesi številnih tujih vlesil.

Anglija in Amerika sta se potolažili

London, 28. dec. AA. (Havas.) Današnji angleški listi ugotavljajo, da je mirni sprejem, ki ga je doživelo japonsko opravilo, ublažil položaj. To naj pripravi britansko javnost na sprejetje japonskega opravila tudi pri britanski vladi.

Newyork Poste čestita znanemu ministru Hullu, da je dosegel, kar je zahteval od Japonske. List pravi, da bi bilo zdaj mnogo boljše, če bi se ameriške vojne ladje in ameriški vojniki umaknili z vojnega območja. List »Mirror« trdi, da bi se morala Monroejeva doktrina uveljaviti, in sicer takole: 1. Da se nobena država ne vtika v zadeve ameriške celine in 2. da USA ostane na ameriški celini. Z drugimi besedami, ameriška celina ima biti zunaj vseh drugih narodov.

Dunajska vremenska napoved. Zjutraj še zelo mraz. Čez dan ali dva prehodno milejšje vreme s snegom in padavinami. Na planinah nevarnost plazov.

Zagrebska vremenska napoved. Oblačno in nestalno.

Zemunska vremenska napoved. Oblačno vreme s snegom in vseh predelih, razen južnega Primorja, kjer bo deževalo.

Ljubiti človeka — sovražiti zmoto, to je sodelovanje katoličanov

Lyon, 28. decembra. V nedeljo zvečer so katoliške organizacije v Lyonu priredile na čast novomenovanemu kardinalu Gerlierju slavnostno akademijo. Ob tej priliki je imel kardinal daljši govor, v katerem je ostro zavrnil vse zmote razlage in ponarejanja božične poslanice sv. očeta in pastirskih listov nekaterih članov francoskega episkopata. Poudarjal je, da ima sv. oče edini namen, ki ga nasleduje pri vsem svojem delu in dan: ljubeča, caritas, veliko poslanstvo Kristusovo, ki je izročeno sv. Cerkvi. Krščanska ljubezen do vseh ljudi, do tistih, ki so naše vere, do tistih, ki so jo izgubili in tudi do tistih, ki se bahajo s tem, da nam ponujajo roko. Nekateri krogi mislijo, da pa-

pež, če tako govori, sanja o neki nemogoči zvezi. V nekaterih časopisih smo celo brali, da sv. oče s takimi besedami voditelje francoskega katoličanstva navdušuje za zvezo z marksizmom, za sodelovanje v Moskvo. »Jaz pa vam zagotavljam,« je dejal kardinal Gerlier, »ko sem slišal odmev najglobljih misli sv. očeta, da so take trditve nečastno ponarejanje misli sv. očeta. Sv. oče je ponovno potrdil veljavo besed iz svoje okrožnice »Divini redemptoris«, ko je dejal: »Ko se, moji sinovi, upirate zmoti, morate biti prežeti najglobljih bratovskih čustev do človeka.« Ta misel naj tudi v naših srebri najde najgloblji odmev.

lega prebivalstva. Z eno besedo, komunistično vodstvo se je prepričalo, da se njegova diktaturna začenja rušiti in da ima proti sebi celo vse socialistične ministre in poslance in to v času, ko si Moskva na vse kripilje prizadeva, da bi ustvarila enotno fronto komunistov, socialistov in krščanskih socialcev. Radikal Chautemps je zato v primeru Goodrichovih tovarn na svoj diskreten način pokazal, da se vlada ne smatra vsesoko odvisno od milosti komunistične stranke in da je v primeru potrebe pripravljena poslužiti se tudi pomoči armade, ki je po zaslugi radikalov, vojnega ministra Daladiera, ne samo ostala svobodna komunistične propagande, ampak je čedalje bolj ogorčena proti agentom sovjetske Rusije. Če ne bi bila v sedanjem trenutku največja skrb ministrskega predsednika ta, da spravi skozi parlament državni proračun, kjer bi mu komunisti mogli pokvariti račune, bi bil proti novemu štrajkovnemu valu komunistov nastopil vse drugače, nego je, saj čuti, da ima za seboj vse meščanstvo in ves kmečki narod Francije, pa tudi precejšen del iztreznjujočega se francoskega delavstva.

To je samo notranjepolitična stran te zadeve. Pravi vzrok, da je francosko komunistično vodstvo zopet skušalo motiti državljanski mir in red, pa ni notranja, ampak zunanja politika. Moskovska »Pravda« je namreč takoj po Delbosovem potovanju začela veliko kampanjo proti francoski zunanji politiki, in francoski

komunisti, ki pravijo, da so od Moskve neodvisni, so seveda takoj začeli svojo najnovejšo akcijo »zedinjenja vsega francoskega proletariata, od najboljšega katoličana do najhujšega ateista«, proti najnovejšemu preobratu v francoski zunanji politiki. Kakor je pisala »Pravda«, točno tako je Thorez v Arlesu očital Delbosu, da ni utrdil položaja Francije v centralni, vzhodni in južnovzhodni Evropi, da ni nikjer omenjal pakta s sovjetsko Rusijo in da se je celo dal od fašistofilskih diplomatov ujeti in se tako sam uvrstil med sabotežje Zveze narodov. Delbos — tako je grmel Thorez po vzoru »Pravde« — je opustil politiko kolektivnega odpora zoper napadalec in se je dal od »znanega agenta nemškega fašizma«, polkovnika Becka, zapeljati, da je začel razmišljati o kompromisu z Nemčijo. Tudi v Pragi je Delbos dajal potuho nemški manjšini, da bi na tak način napravil uslugo Hitlerju, posebno pa mu svetovni komunizem zameri njegov nastop v Belgradu, kjer mu je Stojadinović »suffral italijanske nazore o mednarodnem položaju«. Tako namreč pravi moskovska »Pravda«, ki jo je posnema v Arlesu tovariš Thorez. Najbolj pa se je Delbos ločil od Moskve, ko je sprejel van Zealandov gospodarski načrt za poživljenje gospodarstva, ki izključuje sovjetsko Rusijo ter ima baje namen, da fašistovskim državam preskrbi brez vsake garancije visoke kredite. Sploh so zahtevali komunistični voditelji v Arlesu, da se

osnuje trdna zveza med Francijo, Anglijo in Ameriko, ki naj bi Moskvi pomagale izvesti krvavo svetovno revolucijo pod firmo obrambe svetovne demokracije...

Cisto jasno je zato, da je francoska komunistična stranka, zvesta navodilu iz Kremlja, kjer stoluje krvavi Stalin, uprizorila svojo najnovejšo akcijo, da razburi proletarijat, zato da bi francoski vladi pokazala, na kakšen odpor bi naleteča, če bi res nameravala politiko spoznanja z avtoritarnimi državami. Isti namen imajo gesla, s katerimi je komunistični kongres vabil v naročje Moskve francoske katoličane. Odgovor, ki so ga komunisti dobili v francoskem meščanskem časopisju brez razlike, pa je tak, da se komunisti pač ne bodo mogli varati o resničnem razpoloženju tiste javnosti, ki podpira vlado ljudske fronte, s katero so komunisti doslej, izzvenši tri primere, vedno glasovali. To razpoloženje je tako, da bodo komunisti v trenutku, ko bodo hoteli iz besed in gesel preiti k dejanjem, naleteli na odpor, katerega ne pričakujejo, dasi se iz njihovih zadnjih nastopov vidi, da že precej časa niso več tako sigurni, kakor so bili. Politika, ki jo vodi Stalin, oziroma njegov pomočnik v kominternskih zadevah, Dimitrov, je neuspešna in sterilna in »pionirji boljšega sveta«, kakor se glasi pozdrav, ki ga je poslal kongresu v Arlesu Roman Rolland, stojijo po vsej priliki pred se večjimi razočaranji.

Huda stavka v Franciji

Pariz, 28. dec. b. Finančna in socialno-politična vprašanja in težave so popolnoma zaposlile senat in vlado. Senat je zelo slabo razpoložen zaradi finančnega položaja Francije in celo finančni minister sam se nič več ne trudi, da bi ublažil resno kritiko senatorjev o današnjih političnih razmerah. V senatu je velika večina, ki pričakuje rekonstrukcije kabineta, ki naj bi zboljšal socialne in gospodarske razmere v Franciji. Ta večina obsoja vpliv nekaterih ministrov kot najhujše ogrožanje notranjepolitičnega mira. Finančni minister Bonnet je dejal, da verjame v obnovitev gospodarstva, zahteva pa popoln red, delo in disciplino. Kljub tej energični manifestaciji ministra, ki ima na svoji strani večino senatorjev, pa sindikati trdovratno zastopajo svoje stališče in se ne ozirajo na vsa prizadevanja ministrskega predsednika Chautempsa, ki hoče zgladiti spor med delavci in delodajalci. Stavka za-

vzema vedno večji obseg in položaj se poslabšuje. Posebno stavka prevoznega delavstva ima katastrofalne posledice za blagovni promet. Na vseh postajah v Franciji ležijo nagromadeni zaboji in paketi in nastaja vse večja zmeda.

V senatu so ministrskega predsednika opozorili, da je svoj čas smatral zasedbo tovarn in skladišč za nezakonito dejanje in da je prevzel tudi obveznosti, da tega ne bo dopustil. Tudi delodajalci očitajo vladi, da je ministrski predsednik Chautemps prelomil svojo besedo. Notranji minister Dormoy je imel večeraj daljši razgovor s policijskim prefektom v Parizu. Iz vladnih krogov prihajajo vesti, da vlada ne bo dopustila, da bi delavci ponovno zasedli tovarne in skladišča hrane. Ako sindikati ne bodo v 24 urah poskrbeli za red, bo vlada s pomočjo policije in vojskava napravila red.

Splošno smatrajo politični krogi, da je položaj izredno resen. Stanje na posameznih železniških postajah je nevarno, ker je tam nagromadenih pošiljk na stotisoče. Tudi iz pokrajin prihajajo vedno bolj vznemirljive vesti, ker se stavka vsepovedno širi. V Toulousu so pričeli stavkati namesničeni veletrgovci. Dosele se ni posrežilo izgladiti sporov na miren način, ker delavci zahtevajo zvišanje mezd v sorazmerju s porastom cen, kar pa delodajalci odklanjajo.

Oktavijan Goga sestavlja novo romunsko vlado

Bukarešta, 28. dec. c. Dopoldne je ministrski predsednik Tatarescu sklical zadnje sejo svoje vlade. Vsi ministri so sklenili, naj vlada odstopi. Tatarescu je popoldne ob 4 odšel v dvor h kralju in mu izjavil, da odstopa s celokupno vlado. Avdiencia je bila zelo kratka in je po njej Tatarescu izjavil častnikarjem, da ima sicer sedanja vlada večino v senatu, ni pa dobila zadostne večine v parlamentu. Vlada spoštuje voljo volivcev in se po štiriletnem koristnem delu umika.

Takoj nato je kralj poklical k sebi bivšega načelnika romunskega generalnega štaba, generala Antonescu, ki se je tik pred volitvami priključil kmečki narodni stranki.

Za njim je prišel na dvor voditelj krščanske narodne stranke Oktavijan Goga. Po avdienci je Goga izjavil, da je dobil mandat za sestavo nove vlade. Sestavil bo tako imenovano nacionalistično vlado. Sprejel je takoj profesorja Jorgo, proti večeru pa je častnikarjem izjavil, da jim bo najbrž šele jutri dopoldne lahko izjavil kaj novega.

Pariz, 28. dec. b. Špansko-francoske meje poročajo, da španska nacionalna vlada ob francoski meji vodi velik obkoljevalni manever proti republikancem pri Teruelu ter jih hočejo tako prisiliti, da spremenijo fronto. Manever nacionalne armade se je pričel 25. decembra s prodorom fronte na cesti, ki vodi od Saladara proti Kordubi severno od Teruela. Dvajsettisoč nacionalnih vojakov prodira v dveh kolonah skozi gorovje, medtem ko je za njimi še deset tisoč rezervistov. Ker obstaja nevarnost, da bodo nacionalci ujeli rdečo armado v klešče, je glavni štab v Barceloni izdal strogo povelje, da se brez usmiljenja bombardira staro mesto v Teruelu, ki je še

Strahovita borba za Teruel

Glavna zadržna zveza

Belgrad, 28. dec. AA. Na vabilo Glavne zadržne zveze so prijavile svoje članstvo še tri nove zveze in sicer Zveza gospodarskih zadrug v Somboru, Državna zveza gospodarskih zadrug v Belgradu in Glavna zveza gospodarskih zadrug v Belgradu. Glavna zadržna zveza ima torej sedaj 25 članov z nad 8000 zadrugami. Dne 3. januarja bo v dvorani Inženierskega doma občni zbor Glavne zadržne zveze in bodo sprejeta pravila te zveze po predpisih novega zadržnega zakona.

Živinske bolezni tudi na Ogrskem

Belgrad, 28. decembra. AA. Zaradi slinavke in sajave na parkljih, ki sta se pojavila na Ogrskem, posebno v mošaškem in okoliških okrajih, je kmetijsko ministristvo prepovedalo uvoz in prevoz prežvekovalcev in svinj ter vseh mesnih izdelkov teh živali iz omenjenih krajev.

Podružnica Poštne hranilnice

Blagajna Poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani bo poslovala za stranke dne 31. t. m. zaradi letnega zaključka od pol 8 (pol osme) do pol 11 (pol enajste) ure.

Pariz, 28. dec. c. Danes je umrl v Parizu znani skladatelj Maurice Ravel. Bil je 62 let star.

Neupravičena tožba

»Delavska pravica« glasilo krščanskih socialistov, toži v božični številki, kako slabo se godi tistim, ki so pravi pristaši Kristusovega nauka. V tej tožbi ji uide tudi čudna izjava, ki bi mogla svet obrniti narobe, če bi bila resna. Pravi namreč: »Kdor jih (ljudi) namreč — op. ur.) opominja na vekovita načela Kristusova, tega proglašajo za komuniste, za revolucionarja, za nezadovoljivega, za godrnjača, v našem ožjem krogu pa vsaj za slabega katoličana.« Taka beseda bi mogla komuniste proglašati za najboljše katoličane in katoličane za najbolj strupene komuniste, to je čudna, recimo ne hotena spojitev dveh svetovnih nazorov, ki nikdar ne moreta priti skupaj, ker sta kakor ogenj in voda. Zato bi bilo zelo koristno in za jasnost nazorov zelo potrebno, ako bi »Delavska pravica« mogla imenovati vsaj enega, ki je ljudstvo opominjal na vekovita načela Kristusova, pa je bil proglašen za komuniste. Ako ga najde, ji bomo dali prav. Zgled pa imamo v francoskih katoliških delavskih organizacijah, ki oznanjajo vekovita načela Kristusova tako neizprosno in tako revolucionarno kakor noben drug reformator, vendar pa tako katoliško in v tako pravem Kristusovem duhu, da še nikomur ni prišlo na misel, da bi jih proglašal za komuniste. Vse drugo so te organizacije že doživele, samo tega še ne. Zato je očitak »Delavske pravice« — iz trte izvrt.

Komunistična stranka Slovenije

Komunisti v Jugoslaviji so zadnje čase spremenili svojo taktiko. Razpustili so svojo ilegalno Komunistično stranko Jugoslavije. Namesto nje so po navodilu znanega Dimitrova ustanovili več strank, namreč komunistično stranko Slovenije in enake stranke za Hrvaško, Macedonijo, Srbijo in Črno goro. Enake stranke so ustanovili tudi za narodne manjšine v Jugoslaviji. To je za Nemce, Madžare in Albance. Delo teh strank je seveda podtalno in je zelo težavno ugotoviti, kolikšnega pomena so te podružnice tretje internacionale.

Nova politična skupina v Ljubljani

Kakor čujemo, se pripravljajo v Ljubljani nova politična skupina, ki bo nasprotovala tako JRZ kakor tudi JNS. To skupino vodi g. Ivan Jelacik, predsednik zbornice za TOI, ki namerava baje pri bodočih volitvah kandidirati bodisi za mestnega župana bodisi za ljubljanskega poslanca. Bomo videli, kaj bo iz teh govoric in katere ljudi namerava g. Jelacik, ki je nekoč pripadal JRKD oziroma JNS, zbrati okoli sebe!

Marxisti v „zahodnih demokracijah“

Marxistični in komunizmu prijazni listi ne prestanto namigujejo, da so vsi napredni in količkaj sposobni izobraženci v marxističnem taboru in se pri tem vedno sklicujejo na »zahodne evropske demokracije« in nam jih stavijo za zgled. Vsa ta namigovanja pa v dejanskih razmerah niso prav nikjer utemeljena. To najlepše kažejo volitve v disciplinske odbore, ki jih imajo profesorji in akademiki skupno po fakultetah pariške univerze. Volitve v te odbore so bile 19. t. m. in dokazujejo, da univerza ni popolnoma nič marxistična. Postavljeni sta bili samo dve listi, in sicer »nacionalna lista« in »lista ljudske fronte«. Od 3900 glasov je »nacionalna lista«, ki je nosila »naslov« »nacionalna in korporativna unija dijakov« dobila 2056 glasov, torej skoraj 80%. Na juridični fakulteti je bilo razmerje 727 : 125, na medicinski 721 : 244, na filozofski fakulteti, naravoslovni oddelek (Sorbona), 521 : 203, na farmaciji 389 : 75, na filozofski fakulteti, leposlovni oddelek 560 : 240.

Papini bo govori v Budimpešti

Na svetovnem eharističnem kongresu, ki bo prihodnje leto v mesecu maju v Budimpešti, bo govoril tudi znani italijanski katoliški pisatelj in profesor književnosti Giovanni Papini.

Izjava nadškofa dr. Stepinca

Te dni je belgrajsko »Vreme« v dolgem članku objavilo nekaka pripovedovanja novega hrvaškega nadškofa dr. Stepinca o razmerah med Hrvatstvom po podpisu tako imenovanega sporazuma v mesecu oktobru letošnjega leta. Izjava govori o političnih in kulturnih vprašanjih, socialnih razmerah, o stališču duhovnika do dnevnih politike, o vlogi duhovnika med ljudstvom itd. Iz »Vremenca« so ta pripovedovanja šla po drugih listih, ki so jih nekateri objavljali kar v senzacionalni obliki z naslov, kakor »Dr. Stepinac proti klerikalizmu«, ali »Dr. Stepinac prepovedal duhovnikom politično udeleževanje« itd. Seveda sta se v tem najbolj odlikovali obe izdaji JNS v Ljubljani, »Slovenski narod«. Mi smo tisti članek v »Vremenu« videli in prebrali, pa je bilo v njem toliko cerkvenega in necerkvenega, da se nisimo mogli prepričati, da bi to govoril zastopnik Cerkve. Zato članka nismo ponatisnili niti v izvlečkih, kakor so to delali drugi listi, ki so ponatiskovali vsak tisti del, ki mu je bil za njegovo smer najbolj po godu. Kmalu nato pa je »Hrvatska straža« objavila, da se je v nadškofovski pisarni prepričala, da nadškof dr. Alojzij Stepinac ni dal za »Vreme« nobene izjave. Kar je »Vreme« priobčilo, izvira morada iz že davnega zasebnega razgovora njegovega dopisnika z zagrebškim nadškofom, pa še v tem je dopisnik v mnogih izjavah izrazil svoje osebno mnenje, ne pa nadškofovo.

Osebnosti

Belgrad, 28. dec. m. S kraljevim ukazom so postavljeni za političnopravni tajnika V. skup. banske uprave v Ljubljani Anton Setina, dosedanji okrajni podnačelnik v Celju. Za okrajnega podnačelnika VI. skup. v Celju je postavljen Uroš Šum, dosedanji okrajni podnačelnik v Ogulinu. Za okrajnega podnačelnika V. skup. v Ogulinu je postavljen Dominik Dereani, politično-upravni tajnik iste skupine v Ljubljani. Za policijskega komisarja VI. skup. je postavljen pri upravi policije v Splitu Franc Petretič, doslej komisar železniškega obmejnega komisariata na Rakeku. Za višjega nadzornika policijskih agentov VII. skup. pri mestni policiji v Mariboru je postavljen Janko Goršič, višji nadzornik policijskih agentov v Mariboru. Upokojen je Anton Pavličič, višji nadzornik policijskih agentov VII. skup. pri mestni policiji v Mariboru.

Z odlokom prosvetnega ministra je postavljena za učiteljico Angela Udir pri Sv. Križu nad Jesenicami. Božica Strancar v Srednji vasi in Mihaela Kuhar v Svibnem.

Belgrad, 20. dec. AA. Odpuščen je iz državne službe referent četrite položajne skupine druge stopnje v osrednjem tiskovnem uradu pri predsedniku ministrskega sveta Milorad Radovanović.

KINO UNION Danes zadnjikrat! **Boj za dečka (Streit um den Knaben Jo)**
Sijajna igra dveh dečkov, ki se redko kedaj vidi na platnu!
Predstave: ob 16., 19-15. in 21-15. uri.

Ponarejanje praznikov

Vzdihovanje po slovenski skupnosti, enotnosti, slogi, disciplini, povezanosti v eno celoto in po drugih čednostih zrelega naroda je postalo že tako splošno, da brez tega vzdihovanja še narodnjak ne moreš več biti. Kako bo s to rečjo v naslednjih dneh pri tistih, ki tako vzdihovanje najbolj goje, nam nazorno kaže praznovanje božiča, ki ga nekateri kar ne marajo in ne marajo praznovati tako, kakor ga praznuje 99% večina naroda. Dajejo mu pomen, ki ga božič nima ne v svetu ne pri nas. »Jutro«, dopoldansko glasilo JNS, ga je proglašilo za nek praznik pacifizma in neke »luči«. Polno je tožbe, da je na svetu tako malo miru, pri tem pa niti z besedo ne omeni verske misli božiča in mirovnega poslanstva Kneza miru. Govori kakor diplomati na konferencah, toži se mu po mirovnih paktih, pri tem pa si domišlja, da je pogumno, če pove, da vse tisto govorjenje diplomatov na konferencah ni nobeno poročstvo za trajen mir in da mirovni pakti niso nič drugega kakor v papir zavite fraze — pa vendar ne more iz njih ven v globljo vsebino svetega dne. To modo proslavlja celo za več vredno kot je praznovanje v luči vere. »Biti v službi svetlobe, resnice, pravice, napredka — ni li to krasna božična misel, še lepša od zvonjenja, ki bo drevi potrkalo na naša zbegana srca!« Tako zaključuje svoj božični uvodnik. Da bo prav zaključeno, moramo zaradi zvestobe do našega narodnega duha dostaviti, da izmed vseh zunaniosti v božičnih praznikih ni lepšega od zvonjenja božičnih zvonov. To vedo vsi tisti, ki jim leta in leta ni bilo dano slišati svoj domači zvon, pa so iz dalje hrepeneli po njem, dočim »Jutra« in njegove modrosti niso prav nič pogrešali.

Najbolj pa so se zaleteli pristaši idealnega prijatelja vseh revežev in velikega voditelja slovenskega delavstva Zivka Topaloviča, to so slovenski socialisti. Da bi se ne približali krščanstvu, so kljub svoji tako glasni demokraciji smuknili kar v fašizem. Kljub vsemu besednemu sovraštvu do političnega hitlerizma so božič proglašili svojim pristašem popolnoma v duhu kulturnobojnega hitlerizma. Tozadevni članek v »Delavski politiki« je tako zanimiv in važen za spoznanje njihove miselnosti, da ga moramo ponatisniti kar v celoti. Pod naslovom »Odrešenje človeštva« se takole čita: »Zimski sončni obrat! Božič!

Zopet smo očarani od lepote tega praznika, ko nam vstaja spomin na lepe ure našega življenja in na ljudi, ki so nam ljubi in dragi ter nam je srce polno koprnenja po sreči in zadovoljstvu. V ušesih nam zveni petje o ljubezni in miru ter odrešenju. In vsak skuša vsakemu, ki ga ljubi, izkazati ljubezen. Ali ni zelena smreka pravi simbol ljubezni in upanja? In lučke na njej simbol novo rojene nebesne svetlobe, ki je nekoč pomenila človeštvu odrešenje iz zimskih nadlog? Zima je pomenila za pračloveka pomanjkanje in žalost, noč in mraz, glad in smrt.

Zimski sončni obrat, ki so ga praznovali v velikem veselju, je pomenil za nje začetek odrešenja iz oklepa temnih sil narave, ki so podjarmile človeka in sedaj polagoma izgublja oblast nad njim.

Zimski sončni obrat so smatrali kot rojstvo sonca, junaka, ki se jim je zdel vtelesna ljubezen in dobrota. Tega niso pojmovali samo simbolično, kot mi njihovi potomci; njim se je zdelo življenje na zemlji kot odsev tega, kar se dogajalo na nebu — na svetu večnosti. Tamkaj pa so videli vsako leto pozimi novorojenega boga odrešenika, sonca, ki je nastopilo zmagovalno svojo pot, izkazujoč ljudem ljubezen.

Božič je obdržal svoj pravadni pomen — ostal je praznik ljubezni. Ali niso vse te misli v popolnem skladu z nauki hitlerjevske propagande in z nauki nove nemške vere in rasne ideologije? Slovenski socialisti, ti glasni poborniki »demokracije« in slovenskih pravic, ti pogumni branilci naše zemlje proti samopašnosti nemškega fašizma, hegemonizma, imperializma in drugih fašističnih grehov, hočejo božič našega ljudstva in naše vere proglašiti za arijski »Sonnenwende«, pri tem se pa najbrž že smatrajo za »naprednjake«, kakor vsi preroči tega kova.

Tudi tedniku »Slovenija« je božič samo neka lepa, poganska šega: »Ze od pradavna živi v člo-

vestvu lepa šega, da praznuje sredi najtrše zime, ko počivata zemlja in človek, znamenje miru. Krščanstvo je okitilo in povzdignilo to znamenje v praznik rojstva učlovečenega Boga, ki mu pojo okriljeni duhovi na visavah: »Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!« Kljub tožbi nad pokvarjenostjo in zablodlostjo človeštva praznuje »Slovenija« božič v nekem optimizmu: »Zategadelj moramo praznovati svoj slovenski božič dandanes samo v zbiranju vredih, bistrih, in slovenski zavesti izklesanih in prekaljenih mož. Tako, da pojdejo možje z možmi v isti črti, mevrže in odpadniki pa naj capljajo, koder in kamor jim drago.« To tolažbo daje čitateljem za božič. Ali je v tem upanje na kako novo stranko, ali pa je izraz veselja nad združenimi vrstami slovenskih mož, ki so doslej branili naše pravice, ne bomo ugotavljali, smemo pa reči, da slovenski božič to ni, slovenski božič je veliko več, je praznik Kristusovega rojstva, kakor ga ljudstvo že dolga stoletja praznuje in ga bo še.

Tako je ob letošnjem božiču vsak pokazal svojo barvo. To še ni taka nesreča, večje znamenje bolezni je v tem, da vsi ti hočejo biti »narodni« in »narodnjaki«. Če bi priznali, da obžujejo modo in salone, se mi sploh oglašili ne bi. Toda za tak božič naše ljudstvo nič ne ve. Nobena naša pesem, ki jih ljudstvo s takim zanosom in notranjim veseljem v teh dneh prepeva, nič ne ve o tem puhlem »človečanstvu«, »preobratu sonca«, »luči« in do zob oboževanem »pacifizmu«, na nobenih jaslicah ne vidiš upodobljenih teh teorij; naš, slovenski božič je praznik Kristusovega rojstva, obletnica zgodovinskega dogodka, ki časovno odmerjenemu življenju vsakega posameznika daje večni pomen. Naša dolžnost je, da se takemu ponarejanju naše duše, kakor izzveni iz zgoraj navedenih člankov, upremo.

Zanimivo pa je, da nobeden od teh, ki vsi tožijo, kako strašno je ponižano »človečanstvo«, kako daleč je zabredel človek, ker je hodil brez neke »luči«, in v tem obupu slave božič kot praznik »luči« in »miru«, nobeden od teh ni zinil besede o komunizmu, ki je najboljše ponižal človečanstvo in usežnil milijone ljudi, ustvarjenih po božji podobi. Ti zdihovatelji in oznanjevalci poganskega božiča vedo za vse krivice, ki se gode po svetu, le za krivice komunizma ne vedo nič. Govorijo o strašnem klanju v Španiji, v Aziji, v Abesiniji, nič pa ne vedo o klanju v sovjetski Rusiji. Saj ne rečemo, da so zaradi te pozabljenosti komunisti, toda za popolno sliko o položaju človeštva bi bilo treba omeniti tudi ta svetovni pojav, ki je v nekaj desetletjih preliel že toliko krvi, kakor druge ideologije komaj v stoletjih. Vsi proglašajo za strašno nesrečo človeštva, da se general Franco v Španiji ni maral podati komunistični oblasti, nič pa ne povedo, da bi bilo državljanske vojne tudi konec, če bi se komunisti podali njegovi oblasti. Silno zamierijo Japoncem, da hočejo Kitajsko spraviti pod svoj gospodarski in politični vpliv, ne zamierijo pa tega sovjetski diplomaciji, ki hoče isto, ko je Kitajsko razjedena od komunistične propagande, že pokazala, da je dozorela za tuje varušvo. Vse te daljne spore pa opisujejo s tolikimi solzami v ožeh in tako žalostjo, kakor da je od njihovega izida odvisna slovenska usoda.

V tem tujem duhu so nam hoteli vsiliti svete božične dni, ki jih slovenski narod letos ne praznuje prvič. Kdor narod spoštuje, naj tudi božič sprejme tako kakor ga je narod doslej praznoval. Ako pa mu to praznovanje ni všeč, naj se molče umakne kamorkoli. Če pa javno izpregovori in oznanja svojo modrost, mu imamo pravico zoperpostaviti svojo besedo. Najbolj se je nad našimi že večerajšnjimi izjavami razhudil »Slovenski narod«. Iz njegovega zelo božičnega odgovora izzveni presenečenje, češ pravkar smo se hoteli po prestih približati katoliškemu slovenskemu narodu z rožnim vencem v roki, pa ti pride ta Kopitarjeva ulica in razglašala, da je naš rožni venec ponarejen, da to, kar mi oznanjamo, ni katoliško, ampak moda, ki je prišla in bo odšla, da naš božič ni tisti božič, ki ga slovenski narod praznuje. V tem presenečenju je vse razočaranje »Slovenskega naroda«. Toda mi smo zato tu, da javno povemo, če je kdo kaj javno povedal ali javno hotel prikriti.

Od 159 jih je samo še 23 na svobodi

Pariz, 28. decembra. »Matine« poroča, da je v Sovjetski Rusiji zopet pričakovati velikih političnih procesov, ki se bodo po vsej verjetnosti zaključili z mnogimi usmrtiljavami. Ob 20 letnici boljševiške revolucije so nekateri iz Stalinove okolice predlagali amnestijo za politične krivce, pa jo je Stalin gladko odklonil.

Od 159 članov glavnega odbora komunistične stranke, ki so še leta 1936 sodelovali na kongresu stranke, jih je bilo pri sedanjih »volitvah« samo še 23 na svobodi. Izmed ostalih 136 jih je bilo nekaj usreljenih, nekaj odpelanih v izgnanstvo ali pa še v zaporih čakajo svoje končne usode. Ni še dolgo tega, ko je bilo ustrejenih devet visokih komunističnih funkcionarjev, pa se že pripravljajo proces proti 250 nadaljnjim osumljenim, ki so vsi bili na važnih mestih boljševiške organizacije, sedaj so pa že v Ljubljani, ječi skrivnostne GPU. Med njimi so člani sovjetske diplomacije Jurenjev in Davtjan, dalje Syrzov in bivši tajnik glavnega strankinega odbora Popov in bivši namestnik predsednika v svetu ljudskih komisarjev Jan Rudzutak. Te bo »sodišč« posebno vojaško sodišče, dočim druge čaka smrt brez sodnega procesa.

»Kurier Varšavski« poroča iz Moskve, da so tam obsodili na smrt in ustrelili višjega svetnika sovjetskega poslanstva v Varšavi Kociubinskega, ki je zadnje čase opravljal poše podpredsednika ljudskih komisarijev v sovjetski Ukrajini. Obtožili so ga, da je sodeloval pri pripravah za atentat na Stalina.

„Ireland“ — sad stoletnega bo'a

Dublin, 28. decembra. AA. (DNB) Jutri stopi v veljavo nova irska ustava. Od jutri se bo Irska uradno imenovala »Ireland«, dosedanje ime »svobodna država Irsk« se pa ne bo več rabilo. Vsi listi poudarjajo pomen nove ustave in naglašajo, da se s tem še bolj poudarja neodvisnost Irsk. Uveljavitev nove ustave bodo proslavili kar najsvetaneje.

Belgrajske vesti

Belgrad, 28. dec. m. Finančni minister je za jutri dopoldne sklical sejo ministrskega gospodarsko-finančnega odbora. Na dnevnem redu je več uredb gospodarskega značaja.

Skupščinski finančni odbor jutri špet nadaljuje svoje delo. Na dnevnem redu je pretres proračuna notranjega in vojnega ministristva.

Današnje »Službene Novine« objavljajo uredbo o eksekuciji proti samoupravnim telesom in proti javnim in splošno koristnim ustanovam. »Službene Novine« objavljajo tudi pravilnik o dolžnostih in pooblastilih izvršnih organov.

V rudniku Breza v Bosni je bila danes slovenska proslava 30 letnice obstoja tamkajšnjega rudnika. Namesto obolelega ministra za gozdove in rudnike Bogoljuba Kujundžiča je pozdravil vse rudarje upravnik rudnika, ki je v svojem govoru podal kratek pregled poslovanja rudnika od njegovega začetka. V svojem govoru je omenjal tudi nesreče, ki so se dogodile v tem rudniku. Pri nesrečah se je doslej smrtno ponesrečilo 30 rudarjev.

Notranji minister dr. Anton Korošec je danes dopoldne obiskal razstavo belgrajških karikaturstov in razstavo sarajevskih umetnikov.

Danes je pričel v Sremskih Karlovcih zasedati arhierijski sabor pravoslavne cerkve. Za sklep tega sabora vlada v vseh ruskih emigrantskih krogih veliko zanimanje, ker bodo na njem razpravljali tudi o vprašanju sklicanja svetovnega ruskega arhierijskega sabora, ki se bo verjetno sestel prihodnje leto, po doseženem pomirjenju med predstavniki ruske cerkve po posameznih državah.

Davi se je vrnil v Belgrad minister dr. Krek. Z istim vlakom so se vrnili tudi senatni predsednik dr. Mažuranič in skupščinski predsednik Čirič, dalje finančni, prosvetni, pravosodni in socialni minister ter minister za ljudsko telesno vzgojo.

V Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine izdelujejo novo uredbo, ki bo nanovo uredila naš izvoz živine in živinskih produktov.

Nocoj je umrl v mariborski bolnišnici nadstražnik gosp. Karel Pavšič v starosti 51 let. Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek ob 3 popoldne iz splošne bolnišnice v Mariboru.

Otroški praznik na našem dvoru

Člani kraljevskega doma v razgovoru s gosti.

Aiera Mestnega pogrebnega zavoda pred sodiščem

Ljubljana, 28. decembra.

V ljubljanski javnosti tolikanj pričakovani kazenski proces o manipulacijah, ki so bile odkrite od revizijske magistratne komisije pri Mestnem pogrebnem zavodu, se je danes ob 9 dopoldne pričel pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Karel Javoršek in sta kot sododnika fungirala gg. Ivan Kralj in Ivan Brelih. Za ta proces je vladalo večje zanimanje, kakor zadnjič za obravnavo o mestni zastavljnici. Ze potek dopoldanske obravnave je razkril v polnem obsegu celoten, povsem starinski gospodarski sistem pri tem mestnem podjetju, ki je bil voden pod starimi gospodi in ki kaže, da je to mestno pridobitno podjetje res potrebno temeljite preureditve na trgovsko-moderni podlagi.

Na zatožni klopi so sedli trije uslužbenci tega mestnega podjetja, ki jih je državni tožilec dr. Julij Fellahar obtožil prvih zločinov zoper službeno dolžnost po § 397/II k. z. in zločinov obrtna izvršene prevare po §§ 334 in 337 k. z. Obtoženi so: Nela Pevec, 51 letna blagajničarka Mestnega pogrebnega zavoda, ki je kot mestna uradnica že v službi nad 20 let, drugi Peter Aleš, 40 letni sedlar in aranžer, in tretji Ivan Avbelj, 60 letni mizar in aranžer pogrebnega zavoda.

Državni tožilec je po uvodnih formalnostih čital dobro uro nad 30 strani obsegačo obtožnico. Treba je še omeniti, da je bilo na predlog državnega tožilca ustavljeno kazensko postopanje proti Vladimiru Pelanu, Cirilu Tavčarju in Andreju Pristovu, ki so bili ovadeni zaradi prestopka po § 348 k. z., ker ni bilo osnove za njih kaz. progon. V smislu § 221 k. p. je bilo ustavljeno nadalnje kazensko postopanje proti pok. ravnatelju Danilu Šaplji. Obtoženci so mirno in pazljivo poslušali obtožnico. Državni tožilec očita obtožencem razne manipulacije pri blagajniških nakaznicah. Prva, da je pri fingiranih in drugih pogrebnih vestavila v blagajniške nakaznice višje zneske za spremstvo pri pogrebnih in za mrljske straže. Na ta način naj bi si v 311 primerih prilastila nad 26.000 din na škodo pogrebnega zavoda; druga dva, da sta vedela o teh manipulacijah.

Pevčeva zanika krivdo

Po prečitani obtožnici je Pevčeva na zadevno predsednikovo vprašanje zanikala vsako krivdo. Pri magistratu je vstopila v službo l. 1916. Bila je nekaj časa pri knjigovodstvu in pozneje več let pri pogrebnem zavodu. Njen zagovor je bil sprva nekoliko plašen, toda od trenutka do trenutka se je stopnjeval v odločnost. Pojasnila je celotno poslovanje. Bilo je veliko dela, ni odgovorna. Odgovornost nosi ravnatelj Šaplja, za njim je stal župan in upravni odbor. Poslovanje se je vršilo bolj po domače. Na rotovžu gre vse po aktih, naš obrat pa ni mnogo »koštak«. Ravnatelj je bil dostikrat nervozen. Rabili smo denar za male potrebščine. Po ravnateljevem naročilu sem v nakaznice vpisala za potrebščine po dva moža več. Voditi je morala 7 kontov. Dostikrat je bilo treba vestilvi več mož v nakaznico še za druge potrebščine, razne izdatke za kosce in zdravila, ko je kak konj obolel. Pripovedovala je zanimive zgodbe o bonih. Ravnatelj Šaplja si je dal izdelaviti bone, ko je potoval v Rogaško Slatino k predsedniku odbora Jos. Turku in na Bled. — Predsednik: »Kdo je prišel na idejo z nakaznicami?« — Obtoženka: »Točno ne vem. Menda vsi. Prav za prav pa ravnatelj.« Na zadevno predsednikovo vprašanje, zakaj je vse nase prevzela, je obtoženka izjavila odločno: »Ravnatelj si je zlomil nogo. Ker nisem hotela, da bi ga nosili na nosilnici na sodišče, sem vse nase prevzela.«

Obtoženka je v nadaljnjem svojem zagovoru naglašala:

»Se nisem posluževala fingiranih imen. Nisem si niti pare prilastila, marveč večkrat sem morala iz svojega založiti, ko sem se kaj pomotila, enkrat celo 1000 din. Nikdar nisem imela hiše! Ta je last mojega svaka.« — Predsednik: »In kaj je z avtomobilom?« — Obtoženka smehlja: »Avto sem morala imeti, ker sem bila močno bolna na nogah in nisem mogla hoditi. Zivela sem skromno. Za avto sem dala 8000 din. Ko sem ozdravela, sem ga prodala.« — Tudi glede zažiganja nakaznic je obtoženka dala pojasnila. Zatrjevala je: »Nikdar nisem zažigala nobene blagajniške nakaznice, ker bi morala napraviti novo. Očitajo mi, da manjkajo nakaznice za dva meseca. Kako so izgubile, ne vem. Za prepeljavo trupel izven Ljubljane je bila po-

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvajava naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Ref. do min. osv. pol. in nar. zdr. S. br. 1945, 96. V. 98.

trebna sanitarno-politična komisija, ki sta jo tvorila dr. Rus in dr. Rupnik. Za vsakega so morale stranke plačati po 100 din. — Obtoženka je nato obširno pojasnila, da je te take pobilal pogrebni zavod. Inkaso je bil njej zaupan. Vodila je poseben seznam o vplačilu teh pristojbin. Čez leta so se ti sezname nabrali in mogoče je, da je l. 1934 te sezname neki dan sežgala. Dr. Rusu in dr. Rupniku je vedno pristojbine odrajtala.

Obtoženka Aleš in Avbelj tudi zanikata

Zasliševanje prve obtoženke je trajalo dobri 2 uri. Nasprotno je bilo zaslišanje obtožencev Aleša in Avbelja prav kratko. Oba sta zanikala vsako krivdo in morebitno udeležbo pri manipulacijah z nakaznicami. Od blagajničarke sta prejela denar in ga izplačala pogrebnemu spremstvu. Dostikrat se je primerilo, da zvečer po pogrebu ni bilo več mogoče vpisati kakega člana spremstva (postrežnika) v nakaznico in zato se je večje število spremstva vneslo v nakaznico prihodnjega dne. Avbelj je celo omenil, da sta ravnatelj in uradnik Tavčar tu in tam nadzorovala število spremstva.

Dokazno postopanje

Sledilo je nato dokazno postopanje. Najprej je bil zaslišan uradnik Ciril Tavčar. Podrobno je pojasnil poslovanje zavoda. Ravnatelj je res naročil, da se namesto bonov vnesejo v blagajniško nakaznico izdatki za razne potrebščine z večjim številom spremstva. Od konca jeseni 1935 se to ni več prak-

Krivoprisežniki obsojeni

Celje, 28. decembra.

Meseca avgusta je okrajno sodišče obsodilo 10 krivoprisežnikov iz šmarskega okraja. S strahom so brali po časopisih dobri ljudje šmarskega okraja, da se je razpasla ravno v njihovem okraju podla družba poklicnih krivoprisežnikov. Brezno strašnih zločinov krivih priseg je rodilo sovraštvo med sodniki, ki so še tožarili in 47-krat prisegli med krivem, da bi drug drugemu škodovali. Prepri, tožbe, krivo pričevanje — vse to je pahnilo ljudi v zapor.

Danes se je pred tričlanskim senatom okrajnega sodišča pod predsedstvom g. Ročnika zagovarjal zaradi krivega pričevanja 23-letni posetniški sin Volovšek Rudolf iz Brezja pri Šmarju, ki je 28. julija na okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah lažno izpovedal kot priča pod prisego, da je v začetku julija l. 1936 posodil 26-letnemu delavcu iz Zgornjega Tinskega pri Zibiki 220 din. Arbeiter Alojz je emseca julija naklepoma zavedel Volovška, da je lansko leto v noči od 11. na 12. maja ukradel iz suknjiča Mrzku Francu listnico s 750 din. Na okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah je bil Arbeiter oproščen vsake krivde in kazni, ker Alojz je meseca julija naklepoma zavedel Volovšek Rudolf, ki je bil v Bitolju pri vojakihi, je na okrajnem sodišču v Bitolju izpovedal, da je pri razpravi na okrajnem sodišču v Šmarju po krivem prisegel. Prav tako je Arbeiter Alojz na sodišču v Celju priznal, da je ukradel Mrzku 750 din in tudi, da je nagovoril Volovška Rudolfa h krivemu pričevanju in sicer zaradi tega, da bi na ta način utemeljil pred sodiščem svoj zagovor, da je imel takrat večjo vsoto denarja. Arbeiter je bil obsojen na 10 mesecev strogega zopora in na dve leti izgube častnih državljskih pravic. Obsojenec je prosil, da ga spuste vsaj za dva dni domov. Sodišče je prošnji kaznjence ugodilo. Arbeiter pa se ni več vrnil in ga do sedaj še niso ujeli. Volovšek je danes priznal, da je po krivem prisegel, da pa ga je k temu zapeljal Arbeiter. Sodišče ga je zato obsodilo le na 4 meseca strogega zopora in na dve leti izgube častnih državljskih pravic.

Ob 10 dopoldne se je pričela razprava proti 6 krivoprisežnikom iz šmarskega okraja. Ze 16. decembra so se zagovarjali pred celjskim sodiščem, razprava pa je bila preložena na danes. Na zatožni klopi so sedeli 51-letni posestnik Kovač Anton, 34-letni posestnik Cerovšek Miha, 44-letni najemnik Povalej Anton, vsi trije iz Bodreža pri Šmarju; dalje Tkavec Anton, 59-letni prevzičkar na Tratni, 35-letna posestnica Zibret Cecilija in 39-letna delavka Kovač Neža, obe iz Planinske vasi. Kovač rudar v Belgiji, tožbo zaradi 6000 din. V tožbi je Anton je vložil dne 12. oktobra 1934 na okrajnem sodišču v Kozjem zoper svojega svaka Zibreta Mihaela, ki je bil takrat že poldrugo leto odsoten kot trčil, da je toženeec meseca marca 1932 odpotoval v tujino, pred svojim odhodom pa je zaprosil Kovača Antona, naj posodi njegovi ženi Zibret Ceciliji toliko denarja, kolikor ga bo potrebovala za nakup obleke svojim otrokom. Priča Zibret Alojz, ki je bil v letu 1933 pooblaščenec Zibreta Mihaela zaradi

Tefadyn 200 je najnovejši in najmodernejši sprejemnik, ki ga je ustvaril za Vas svetovni koncern

Standard-radio

Generalno zastopstvo za Slovenijo:

RADIO-DOBERLET d. z. o. z., Ljubljana, Kongresni trg št. 8

Podzastopstvo Maribor: HENRIK ARLATI, Ulica 10. oktobra št. 4.

ticiralo. Pevčeva mu je potožila, da ji je v blagajni denar zmanjkal. Tožila je celo o 1000 din. Ravnatelj Šaplja je veliko potoval. Jemal je pri blagajni predujme. Predsednik Turk je zahteval, da se je moral ravnatelj voziti v Rog. Slatino ali na Bled. O fingiranih pogrebnih je zvedel šele ob reviziji. Ob 13 je bila obravnava prekinjena in se je nadaljevala ob 15.30.

Popoldanska razprava

Na popoldanski obravnavi je sledilo zasliševanje raznih prič, večji del magistratnih uradnikov. Naval občinstva je velik.

Dr. Riko Fu x, mag. nadsodnik, je omenil, da je z ravnateljem Šapljo med njegovo boleznijo večkrat govoril. Svetoval mu je, da bi se sestala z gđ. Pevčevo in bi si spomin osvežila. Sestala sta se v njegovi pisarni. Par slušajev sta razbistrila. Sam za sebe je prepričan, da si Šaplja in gospodična nista prilastila niti pare. Poslovanje pri pogrebnem zavodu je bilo birokratizirano. Ves sistem je bil zastarel s starimi statuti. Pred vojno je bil zavod majhen.

Mag. komisar dr. Ivo Frelj, ki hkrati zastopa mestno občino pri obravnavi kot zasebno udeleženko, je kot priča podrobno pojasnjeval poslovanje revizijske komisije. Manjkala je vsaka evidenca o podatkih glede zaposlitve odnosno bolzni domačih uslužbencev. Zagovor obtoženke glede nabave potrebščin se mu zdi neverjeten. Lahko bi se dobile vse pisarniške potrebščine legalnim potom. Proračun zavoda je bil samo eno leto prekorajčen.

Na vprašanje branilca Pevčeve dr. Muca, kdo je založil škodo, je priča omenil, da je najprej neznanec pri mestni blagajni za Pevčevo založil 10.000 din. Pevčeva je dovolila tudi vknjižbo 50.000 din na svojo parcelo, naknadno pa je založila še 15.550 din. Vse je prostovoljno napravila.

Dr. Muc: »Ali so se revizije M. P. Z. letno vršile?«

Priča: »Mi ni znano. To bo povedal gospod Langus.«

Obtoženka Nela Pevec je živahno posegala v izjavljane priče. Obtoženka je pri ugotovitvi priče, da je bila evidenca pomanjkljiva, vzkljnila: »Ko bi vedela da pride do tega, bi vse drugače vodila evidenco.«

Priča inšpektor Langus je kot član revizijske komisije stvarno kot dr. Frelj pojasnil delo komisije, ki je ugotovila, da ni našla niti seznama bolnikov, niti koscev, niti seznama dopustov. Evidenco o tem niso vodili. Poslovanje pogrebnega zavoda je bilo gotovo pomanjkljivo. Komisija je pri reviziji upoštevala vse okolnosti. Kolikor ve, letne revizije pri M.P.Z. ni bilo.

Zaslišani so bili dalje še drugi magistratni uradniki in uslužbenci, nakar so bile prečitane razne izpovedbe v preiskavi zaslišanih prič in spisi disciplinske preiskave.

Ob sklepu lista obravnava še traja in se bo zavlekla pozno v noč.

„Ljubljana“ banu dr. Natlačenu

Na zadnjem rednem občnem zboru je Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« z velikim navdušenjem sprejelo predlog, naj se imenuje ban g. dr. Natlačen za častnega člana društva. Ban dr. Natlačen je že od nekdaj z veseljem podpiral stremiljenja društva in je zato sklenil občni zbor,

naj se banu izroči namesto običajne diplome častnega člana, kak primernejši znak hvalečnosti in priznanja. Akademski kipar Slavko Pengov je po naročilu društva izdelal okrasni kipec, ki simbolizira glasbeno udejstvovanje Bronasti kipec, ki je bil vlit v Ljubljani, stoji na lepem marmornatem podstavku. Tudi za podstavek je bil porabljen domači marmor z Lesnega brda. Na spodnji strani ima podstavek pritrjeno bronasto ploščico z urezanim posvetilom: Častnemu članu dr. Natlačenu, banu dravske banovine, Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« 1937. Te dni je posebna deputacija odbornikov društva pod vodstvom predsednika inšpektorja dr. Logarja izročila g. banu okusno izdelano darilo in mu sporočila, da ga je društvo imenovalo za častnega člana.

Tatova, vlomilca, tihotapca

Maribor, 28. decembra.

Pred okrajnim sodiščem je bila danes razprava proti dvema nepridipravoma, ki sta nekaj mesecev strahovala trgovce v mariborski okolici. S svojimi drznimi vlemi sta obenem zadajala velike preglavice orožnikom, dokler končno nista dospela v pest pravice ter sta danes za svoja dejanja dajala odgovor. Sta to 38-letni Franc Veber iz Ječence in 35-letni italijanski državljani Stanislav Ferfolja iz Sel na Krasu. Oba sta bila že neštokrat kaznovana. Ferfolja je tudi že stalno izgnan iz naše države. Spoznala sta se v mariborski kaznilnici, kjer sta napravila sklep, da bosta po prihodni v svobodo začela s skupnimi vlomilskimi posli. Začela sta v Cirkovcih pri posestniku in trgovcu Ivanu Koržetu. V temni noči sta prežagala železno omrežje na oknu trgovine ter ves lokal opleni. Odnesele sta raznovrstnega blaga za 11.182 din ter 3674 din gotovine. Manufakturno blago sta razprodala v pljuški okolici kmetom, katerim se je Ferfolja predstavljal kot zastopnik mariborskih tekstilnih tovarn. — Naslednji vlom sta izvršila v noči na 3. junija v trgovino Marije Vodenik v Poljčanah. Tam sta napravila plen, vreden 3490 din. 27. avgusta sta izvršila tretji vlom in sicer v trgovino Ivana Ferka v Pesniškem dvoru. Ferku sta povzročila 800 din škode. Poleg navedenih vlovov pa sta se oba ob raznovrstnih prilikah tudi na lastno pest udeleževala. Tihotapila sta saharin iz Avstrije, Veber se je izdaljal tudi za gostilničarja iz Maribora ter je nakupoval vino, ki ga ni plačal, pač pa ga je naprej prodajal; na Bregu pri Ptujju je iznamil večjo vsoto od ženske, kateri je obljubljal svojo roko, četudi je že poročen. — Danes sta pred sodniki vse svoje grehe vztrajno tajila, kar pa ni pomagalo. Veber je bil obsojen na 2 leti in 2 meseca robije ter na 3 leta izgube častnih pravic, Ferfolja pa kot kolovodja na 5 let robije, 5 let izgube častnih pravic, po prestani kazni pa bo moral po odgonskem potu v Italijo.

Odmevi stavke tekstilnih delavcev

Zahteve odpuščenih obratnih zaupnikov je sodišče odklonilo

Vsem je še v spominu, kako je dne 1. sept. lanskega leta izbruhnila velika stavka tekstilnega delavstva, ki je zajela vse tovarne. Delavstvo je tovarne zasedlo, dokler ni stavka dne 25. sept. s sklenitvijo kolektivne pogodbe prenehala ter so se delavci zopet vrnili na delo. Pa ne vsi. Mnogo delavcev, med njimi tudi delavskih zaupnikov, so tovarnarji odpustili. Delavski zaupniki so nato vložili proti posameznim tovarnam tožbe zaradi nezakonitega odpusta ter so zahtevali trimesečno mezdo. Odpušeni delavski zaupniki so svojo tožbo utemeljevali, da jih tovarne v smislu zakona o zaščiti delavcev ne bi smele odpustiti niti jim odpovedati. Te tožbe, katerih je bilo zelo veliko, so se obravnavale pred mariborskim okrajnim sodiščem. V svoji razsodbi z dne 12. marca t. l. je okrajno sodišče tožbe zavrnilo ter zahteve tožiteljev odbilo. Sodišče v obrazložitvi upravičenost stavke ni odreklo, ker je bilo delavstvo v resnici zaradi slabih mezd izkoriščano, vendar pa ugotavlja, da obrtni zakon ne priznava stavke kot zadržek, zaradi katerega bi moral delojemalec za-

pustiti delo. Zato so bile tovarne upravičene odpustiti tožitelje, pa čeprav so bili ti delavski zaupniki. Tožitelji so se potem proti sodbi okrajnega sodišča pritožili na okrajno kot prizivno sodišče. To pa je njihovi zahtevi ugodilo ter je sodbo prve instance izpremenilo tako, da so tovarnarji dolžni plačati tožiteljem njihove zahtevke, ki so pri vsakem znašali okrog 2000 din ter povrniti pravne stroške. Proti sodbi okrajnega sodišča je žel potem zopet priziv toženih na stol sedmorce v Zagrebu. Te dni je prispela v Maribor razsodba stola sedmorce. Ta zopet razveljavlja sodbo okrajnega sodišča ter upostavlja sodbo okrajnega sodišča v celoti. Zahteve odpuščenih obrat. zaupnikov so odklonjene ter morajo nositi tudi vse stroške sodnega postopanja, ki gotovo ne bodo majhni, ker so imeli vsi svoje odvetnike. Ta primer, ki je za naše delavske razmere tako značilen, zopet kaže, kako neresno je bila stavka pripravljena in kakšno veliko odgovornost so si delali oni, ki so delavstvo v stavko zapeljali.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 29. decembra: Tomaž, škof, mučenec; David, kralj.
Četrtek, 30. decembra: Evgenij, škof; Liberij, škof; Nicefor.

Novi grobovi

† Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je pokosila smrt vrliga značajnega moža. V noči na torek je izdihnil svojo blago dušo posestnik in gostilničar gospod Dominik Pekljar. Dosegel je starost 77 let. Bil je dolga leta zvest naročnik »Slovenca« in drugih dobrih katoliških listov. Njegova hiša je bila vedno strogo krščanska. Vse ga je spoštovalo in ljubilo zaradi njegove dobrote in poštenosti, vsa fara sedaj žaluje nad njegovim grobom. Pogreb bo jutri v četrtek ob 10 dopoldne. Bodi mu Vsemogočim dobroten plačnik, žalujočim ostalim naše iskreno sožalje!

† V Blagovici je umrl gosp. Franjo Benkovič, posestnik in bivši župan. Rajni se je rodil v Kamniku v ugledni Tomanovi hiši in je bil brat pokojnega slovenskega pisatelja-duhovnika Jožeta Benkoviča in bivšega drž. poslanca odvetnika dr. Iv. Benkoviča. Pogreb bo v četrtek ob 10 dopoldne. — Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poročila sta se na Štefanovo v župni cerkvi pri Dev. Mar. v Polju gospod Teodor Marc, narednik-vodnik kr. mornarice in gđ. Danica Valentič. Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova v novem stanu.

Najboljše od dobrega

toda kljub temu poceni pralno sredstvo je naš domači

PERION

ki pere prizanesljivo in čisto. — Uporabljajte ga

Pogreb župnika

Ivana Theuerschua

Tržič, 28. decembra

V božičnih dneh, ko želi vsak človek domov, je prišlo tudi mrtvo truplo g. župnika Ivana Theuerschua v Tržič. Tužni Istri je posvetil vse svoje življenjske moči in prav na sveti večer ter na božič so ga hodili krotit njegovi farani, ki so ob mrtvaškem odru svojega dušnega pastirja bili kar gotovo v skrbeh, kdaj bodo zopet dobili duhovnika, ki jim bo v slovenskem jeziku zopet redno oznanjal božjo blagovest. Na Štefanovo je v Podgorju blagoslovil truplo in opravil pogrebne obrede g. dekan Piščanec iz Klanca, spremili so ga farani z molitvijo in pesmijo, potem so pa naložili krsto na lep avtofurgon tržaškega pogrebnega zavoda, ki je pripeljal truplo v Tržič.

Domov v Tržič je zahajal pokojni gospod tako rad. Vsako leto je prišel za dalj časa, ubujal je spomine na svojo mladost, zanimal se je za vse podrobnosti. Po starših je podedoval tretjino pravice pri rojstni hiši in pri posestvu; vse je skrbno čuval in želel je priti domov v pokoj. Sedaj se mu je izpolnila res le največja želja, da je vsaj mrtev še ležal nekaj časa pod rojstno streho in da njegovo telo počiva v grobnici staršev.

Včeraj popoldne smo ga pokopali. Pogreb je vodil kranjski dekan in bivši tržaški župnik g. Matija Škerbec, ki se je ob odprtem grobu tudi poslovil v občutenih besedah od pokojnika. Prihitejo je na pogreb tudi še 15 gg. duhovnikov in lepo mu je zapel pred rojstno hišo, v cerkvi in ob grobu polnoštevilni moški cerkveni zbor pod vodstvom g. organista Martina Planinška. Kar gotovo je upravičena izjava osebe, ki je dobro poznala življenjsko pot pokojnika, da je pokojni gospod za svojo osebo bil deležen na tem svetu le dveh svečanostnih dni, t. j. dneva nove maše in pogreba. Za dneve, ki so bili vmes posvečeni Bogu in žrtvam za naš narod v Istri, naj pa uživa mir in plačilo v nebesih!

M. Drenik

volna za ročno pletenje, smyrna, perzer in kelim
Ljubljana - Kongresni trg 7

— Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije, ima v četrtek 30. decembra popoldne ob pol:3 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani, svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika zadnjega običnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev letnega računa. 6. Volitev odbora. 7. Volitev nadzorstva. 8. Sključnost. Ako bi ta občni zbor zaradi nezadostnega števila navzočih članov ob določeni uri ne bil sklepčen, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil vršil pol ure pozneje v istem prostoru drug občni zbor, ki more veljavno sklepati brez oziroma na število navzočih članov. — Odbor.

— Pokojniskemu skladu za zdravniške vdove in sirote dravske banovine so darovali namesto venca na krsto in v počastitev spomina tovariša g. dr. Marjana Pogačnika zdravniki javne bolnišnice v Slovenjem Gradu 200 din.

— Cenen božični izlet na Koroško. Za samo 625 dinarjev priredi Putnik božični izlet na znameniti smučarski teren Kanzelhöhe na Koroškem. V tej ceni je upoštevana vožnja na železnici od Belgrada do Beljaka in nazaj, z žično železnico do planinskega hotela in celokupni aranžman, t. j. starovanje in prehrana v hotelu, vodstvo, takse in napitnine. Prijave za ta cenen izlet v vseh bilietarnah Putnika do 2. januarja.

— Opozorilo odklikovancem Belega orla z meči. Opozorjajo se vsi odklikovanci Belega orla z meči, da bo ustanovni zbor tega združenja dne 9. januarja 1938 v Belgradu v Oficirskem domu ob 9.45 dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev skupščine; 2. volitev začasnega predsednika, tajnika, overovalteljev zapisnika in skrutinatorjev; 3. poročilo o delu akcijskega odbora; volitev upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča; 4. vprašanja in predlogi. Pripravljali odbor poziva vse nosilce tega odklikovanja tudi iz dravske banovine, da se udeležijo te skupščine v čim večjem številu. Pripravljali odbor ima svojo pisarno v Belgradu, Vasina ul. 3, soba št. 21. Reflektanti za skupščino dobe točnejša obvestila pri društvu vojnih prostovoljcev v Ljubljani, Franciškanska 10.

— CORONA COLLECTION. Zelo primerna zbirka kot darilo. Vsebuje klasične, klavirske skladbe najslavnejših svetovnih glasbenikov v lepo opremljenih zvezkih. Vsak zvezek stane samo 6 din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cenik brezplačno.

— Nesreča s patrono. V vasi Brezju občine Raka pri Krškem je včeraj tolkel 15 letni hlapec Janez Predovnik s klavirno po patroni. Patrona je eksplodirala in razmesarila Predovniku obraz. Predovnik je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Fant bo najbrž izgubil levo oko.

Z malo kuriva, dovolj toplote, Lutz-peči, Ljubljana-Šiška.

— Pretep v tržaški ubožnici. V občinski ubožnici v Tržiču so se stekli varovanci. Med pretepom je neki starček udaril svojega tovariša, 72 letnega Jožeta Debeveca, s stolom po glavi in po levi roki. Debevec je dobil hudo poškodbo na glavi, levo roko pa ima kar dvakrat zlomljeno. Moral je v ljubljansko bolnišnico.

RADIO- aparati dovršene blagozvočnosti - pri minimalni porabi toka
RADIO PEGAN
LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 12

— Budimpešta, slikovito glavno mesto ogrske dežele nas vabi. Posebno svečanega sprejema bo deležen naš bogato okrašen vlak. Prijavite se takoj k našemu skupnemu potovanju, ki ga priredimo od 25.—30. maja 1938. Cena nizka. Plačilo v obrokih. Pojasnila brezplačno daje Tujsko-prometni odtok Kluba Esperantistov, Ljubljana, Dvořakova ulica 8.

Plačajte še danes srečke Prosv. društva v Pečarovcih. Zrebanje 31. decembra.

— Udeleženci skupnega potovanja v Budimpešto se bodo lahko udeležili poleg vseh prireditelj 34. medn. Euharističnega kongresa tudi slavnosti ob 900 letnici smrti prvega ogrskega kralja Sv. Stefana, raznih izletov, predstav, iger, razstav, sprevedov itd. Zahtevajte brezplačna pojasnila še danes od Tujsko-prometne sekcije Kluba Esperantistov, Ljubljana, Dvořakova ulica 8.

Da ne boste v zadregi

s čim bi postregli ob silvestrovanju in za novo leto, pohitite v delikatesno trgovino V. A. Janeš na Aleksandrovi cesti, pri Operi, kjer so spet nove zaloge pomnožile pestro izbero najfinjšega domačega in tujega vina ter najfinjših znamk šampanjca itd. Miče in vabi seveda tudi priznana najboljša klefišova šunka in salama ter narezki v brezkonkurenčni izbiri.

Liubljana

dne 29. decembra 1937.

Gledališče

Drama (Telefon 46—12): Sreda, 29. decembra: »Vozel. Red Sreda. — Četrtek, 30. decembra: »Svedrovci. Red Četrtek. — Petek, 31. decembra: ob 21 »Matura. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Sobota, 1. januarja: ob 15 »Šimkovic. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20 »Bela bolezen. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 2. januarja: ob 15 »Peterčkove poslednje sanje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20 »Svedrovci. (Fric-trac). Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 3. januarja: zaprto.

Opera (telefon 46—11): Sreda, 29. decembra: »Evgenij Onjegin. Red B. — Četrtek, 30. decembra: zaprto. — Petek, 31. decembra: ob 21 »Pri belem konjaku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Sobota, 1. januarja: ob 15 »Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20 »La Boheme. Izven. Gostovanje gosp. Josipa Drmoce iz dunajske drž. opere. Znižane cene od 30 din navzdol. — Nedelja, 2. januarja: ob 15 »Traviata. Izven. Gostuje ga. Zlata Gjunjenac. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20 »Pri treh mladenkah. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ponedeljek, 3. januarja: zaprto.

Prireditve in zabave

Na novega leta dan in v nedeljo, 2. januarja, ob 5 popoldne bo v franciškanski dvorani uprizorjena akcijska drama »Pesem svete noči. Vstopnice v »Pax et bonum«.

Rokodelski oder v Ljubljani uprizori dne 1. januarja ob 8 zvečer in 2. januarja ob pop. božično igrto »Vrata. V tem svojem delu je zajela pisateljica Marija Saloman ves čas do rojstva božjega Deteta. Iz vseh petero slik je čuti mogočno, silno hrepenenje človeštva po Odrašeniku. Slednjic se tisočletno hrepenenje izpolni, v bormem hlevu se rodi Sin božji. Vrata v nebeško kraljestvo se odpro. Kdorkoli čita te vrstice, pridi, doživel boš božič, občutil vsaj skromno neizmerno veličino božje ljubezni, sladkosti, toplino in mir, ki ga je prineslo na svet nebeško Dete.

Predavanja

Prosvetno društvo Sv. Krištof: V četrtek ob 8 zvečer bo predaval ravnatelj Zor o Mariji v zarji slave. Predavanje bodo pojasnjevale skioptične slike.

Sestanki

Fantovski odtok Moste bo imel drevi ob 8 redni sestanek. Novinci iskreno vabljeni!
Moški odtok Trnovskega prosvetnega društva ima drevi ob 8 sestanek, na katerem predava g. Smersu. Udeležba obvezna za vse člane-žene.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Hočevar, Celovška 62 in mr. Gartus, Moste.

Poizvedovanja

Na Celovški cesti nasproti svečarne Kopač sem zgubil v ponedeljek jutraj ob 7 motorno veržico. Pošten najditelj naj jo proti nagradi vrne v trgovino Jurčič, Tyrševa 7.

Kino MATICA
Tel. 21-24

Lillian Harvey in Willy Birgel
v krasnem vefilmu plesa, glasbe in ljubezni
Fanny Elssler
Najnovejši žurnal, romantika divjega zapada itd.
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Praznik mladine. Včeraj, na god nedolžnih otrok, so imeli ljubljanski deležniki in deležnice »Dejanja sv. detinstva Jezusovega« svojo misijonsko pobožnost v uršulinski cerkvi. Dopoldne je bila zanje darovana sveta maša pred Najsveteljšim ob razsvetljenih mikavnih jaslicah.

Leпо božično petje in sviranje je poveljevalo cerkveno svečanost. Popoldne pa se je zbralo kljub hladni burji toliko mladih ljubljencev božjega deteta z njihovimi domačimi in drugimi verniki, kakor že dolgo ne. Je pač bil letošnji spored izpopolnjen zlasti z narodnimi »božičnicami«, ki

l Pasja taksa. Finančni oddelek mestnega poglavarstva v Ljubljani sporoča, da se bo pobirala pasja taksa letos šele s 1. aprilom 1938 in ne s 1. januarjem, kakor je bila doslej navada. Na to se opozarjajo lastniki psov, da ne bi po nepotrebnem obremenjevali poslovanja zadevnega urada.

l Škok v mrzlo vodo. Nenavaden način samomora je včeraj dopoldne poskušala 18 letna služkinja Franciška I. Tavala je nekaj časa po Barju, nato pa se poglala v lžico. V ledeno mrzli vodi pa se je dekle premislilo ter je zlezlo samo na breg. Ljudje so jo opazili ter poklicali reševalni avto, ki je dekle prepeljal v bolnišnico. Dekle se je hudo prehladilo.

l Za 550 din plačljivih v mesečnih obrokih po 110 din se lahko udeležite 6 dnevnega potovanja v Budimpešto. Upoštevana vožnja s posebnim brzovlakom, prevoz v hotele, prenočišče, zajtrk, kolektivni potni list, vizum in vodstvo. Zahtevajte brezplačna pojasnila od Tujsko-prometne sekcije Kluba esperantistov, Ljubljana, Dvořakova ulica 8.

l Kličite za elektropopravila tel. št. 34-21. Se priporoča Havliček Franc s a m o Sv. Petra c. 5.

Maribor

m Silvestrovanje »Mariborac« v bančni dvorani.

m Tepežkarji niso smeli v mesto. Včeraj je bil tepežni dan. Prejšnja leta je mladina iz predmestij in okolice mestno središče kar preplavila. Več sto otrok je zlasti Gosposko ulico kar zapiralo. Letos pa so malim tepežkarjem strogi policijski stražniki zmešali račune. Niso jih pustili v mesto. Na Kralja Petra trgu se je zbralo nad sto tepežkarjev, malih, ki niti v šolo ne hodijo, in tudi večjih, naprej pa ni šlo. Stražnik jih ni pustil čez most. Gruča tepežkarjev je neprestano naraščala, ker so prihajale nove skupine mladine s Pobrežja, Tezna in Studencev, deca je v mrazu in naletavajočem snegu žalostno gledala čez most na mesto, stopicala je sem in tja in držala v prezebljih rokah pripravljene šibe, včasih se je kak drznež poskusil zmuzniti mimo stražnika, pa ni uspel. Polagoma so se začeli tepežkarji razočarani razhajati, obiskali so trgovine in lokale na desnem bregu reke, kjer pa je bil uspeh dosti manjši, kakor bi bil v bogatejšem središču mesta. Kljub pažnji policistov pa so prodrli po stranskih ulicah v mesto tepežkarji iz ostalih predmestij na levem dravskem bregu in so nabrali s svojimi šibami več darov, ker niso imeli prevelike konkurence.

m Sneg ovira avtobusni promet. Z velikimi ovirami se bori mestni avtobusni promet na progi Maribor—Celje. Na gladko poledenelo cesto je zapadel svetel sneg in težki avtobusi na taki podlagi drče kljub verigam na kolesih. Posebno na velikih strminah je taka vožnja nevarna. Če se ne bodo razmere izboljšale, bo avtobusno podjetje prisiljeno na tej progi začasno ustaviti promet.

m Smrt kosi. V bolnišnici je umrl v starosti 72 let mojster in dolgoletni lastnik mesarske stojnice na Glavnem trgu Henrik Solak. — V Erjavčevi ulici št. 1 je pokosila smrt 77 letnega nadspovednika v pokoju Ferdinanda Pfigstla. — Naj počivata v miru!

m Grajska klet se obnavlja. Prenovljena dela v nekaj sloveči restavraciji »Grajska klet« se bližajo koncu. Zgrajena je že nova kuhinja, ki se sedaj nahaja zadaj za restavracijo; precejšnja dela so bila potrebna, da bo dobila glavna restavracijska dvorana zopet nazaj svoj nekdanji sijaj. Strop in slike so temeljito očiščene, stene prebeljene, ob stenah je napravljen nov lesen opaz, včeraj pa so že prispele mize in stoli. Otvoritev Grajske kleti se bo izvršila kmalu. Pod novim strokovnim vodstvom bo podjetje gotovo zopet postalo kmalu priljubljeno shajališče Mariborčanov.

m Tinja seja mestnega občinskega sveta bo v četrtek popoldne. Na dnevnem redu so zaključki pogodb za dobavo električnega toka.

m K silvestrovanju na Pohorje vozi mestni avtobus dne 31. t. m. ob 20 do odcepa. Tudi za smučarje vozi avtobus na dan novega leta ob 8 z Glavnega trga. Vožnja bo samo v primeru zadostnega števila prijav, ki se sprejemajo v prometni pisarni na Glavnem trgu do 31. t. m. do 16 ure. Voznina 20 din.

m Restavracija in kavarna »Orele. Izborom Silvestrov menu, izbrana vina. Silvestrovanje v zgornjih in spodnjih prostorih.

m Prepevdano odlaganje smeti. Mestno poglavarstvo prepoveduje odslej vsako odlaganje smeti, pepela in drugih odpadkov v mestno gramoznico ob Tržaški cesti. Za odlaganje smeti in drugih odpadkov iz Magdalenskega predmestja je določena opuščena gramoznica v takozvani Burovi vasi ob Zgor. Radvanjski cesti.

Gledališče

Sreda, 29. decembra: Zaprto. Četrtek, 30. decembra ob 20: »Cvrček za pečjo. Za igralski mirovni fond. Petek, 31. decembra ob 21: »Rdeči nageljnik« Silvestrovska predstava.

Po naših organizacijah

Stranje. Fantovski odtok in Dekliški krožek Mekinje priredita v nedeljo, dne 2. januarja, športno teledavno akademijo.

Fram. Fantovski odtok priredi Silvestrovanje v Zührerjevi dvorani. Ob 20 uri uprizori burko v enem dejanju »Kakršen gospod — tak slugac« in več komičnih prizorov. Igra prvovrstna godba iz Ljubljane

Prosvetno društvo v Artičah uprizori dne 2. januarja 1938 ob 8 popoldne v ljudski šoli v Artičah veseloigro »Z dežja pod kap«. Vsi prijatelji smeha in veselja vabljeni!

Skocijan pri Mokronogu. Tudi letos priredi katoliško prosvetno društvo silvestrovanje s prav pestrim sporedom. Začetek bo ob 7 zvečer. Poskrbljeno bo tudi za toplo in mrzla jedila, kakor tudi za dobro kapljico. Na praznik sv. Treh kraljev pa priredi Marijina kongregacija v prosvetni dvorani igrto »Dve materji«.

Mlekarstvo v Avstriji in pri nas

Naš slovenski kmečki gospodar rad pogleduje k svojemu sosedu, kako on gospodari. Prav tako tekmujejo vasi in kmečke občine, katera od njih boljše gospodari. Četudi spočetka kmet z nezapažnim gleda na vsako novotarijo, ki jo je sosed v svojem gospodarstvu uvedel, vendar kaj kmalu spozna dobre strani napredka in se skuša po možnosti z njim čimprej okoristiti. Zaradi tega bo tudi prav, če pogledamo kakšno je gospodarstvo v mlekarstvu v sosednji Avstriji in kakšno je stanje našega slovenskega mlekarstva. V naslednjem hočemo samo v izveščku podati nekaj podatkov, iz katerih pa bo že razvidno mnogo poraznega za naše mlekarstvo, ker smo v času po vojni že izgubili milijarde dinarjev narodnega premoženja, ker zaklada, ki ga imamo v mleku, ne izrabljamo.

Po vojni je Avstrija izgubila glavne dobavitelje mleka za Dunaj. Odpadle so pokrajine predvsem južna Moravska in Ogrska, ki so dnevno dobavljale na Dunaj okrog pol milijona litrov mleka. L. 1918 je Avstrija imela 897.904 krave, ki so s povprečno mlečnostjo po 1800 l na leto dale skupno 1 milijardo 167 milijonov litrov mleka. Ta množina pa ne zadostuje niti za prehrano prebivalstva z mlekom. Avstrija je zaradi tega bila prisiljena uvažati ogromne množine mleka in mlečnih izdelkov. Tako smo do l. 1926—1927 tudi iz Slovenije izvažali v Avstrijo okrog 40.000 l mleka na dan. Da navedemo le eno številko: v l. 1924 je znašal uvoz mleka in mlečnih izdelkov ogromno vsoto S 39.568.000, t. j. 337 milijonov dinarjev.

Voditelji kmečkega ljudstva kakor tudi oblasti (kmetijske zbornice, deželne in državne oblasti) so začele intenzivno delati na to, da krije domačo potrebo na mleku in mlečnih izdelkih avstrijskega kmetijstva. Oblasti so izdale potrebne zakone, gospodarstveniki so izdelali smotrni načrt o povzdigi živinoreje in mlekarstva. Vlada je najela pri Zvezi narodov v Zenevi posojilo S 6.000.000 (51 milijonov dinarjev) za zgraditev modernih mlekarin in sirarn. S skupnim naporom so dosegli, da so v petih letih kriji že vso potrebo domačega trga tako na mleku in mlečnih izdelkih. Trgovinska bilanca je prvič v letu 1929 zaključila leto s presežkom S 713.000.—

Toda razvoj mlekarstva se pri tem uspehu, da saturira domači trg, ni ustavil. Nastale pa so sedaj težave z nadprodukcijo in izvozom, kakor so bile prej pri uvozu. Avstrijski mlekarški izdelki za izvoz niso ustrezali niti kvalitativno, niti v prodajni ceni, ker so bili znatno predragi.

S potrebnim strokovnim šolstvom in državno tehnično kontrolo mlekarin so Avstriji v zadnjih letih dvignili kvaliteto v takem obsegu, da danes nimajo težav pri izvozu, ampak slavi avstrijsko maslo kot eno svetovno najboljših. A tudi cenam so se znali prilagoditi. Obudovati moramo tozadevno njihovo načrtno gospodarstvo. Organizirali so tako imenovani mlečno-izravnavni fond. Ta fond ima glavno nalogo, da se potem njega izravnavajo cene konsumnega mleka in mleka, ki ga je treba predelovati. V ta fond morajo zato plačevati gotov prispevek 2 do 4 groše od vsakega litra mleka vsi, ki mleko kot tako prodajajo za ljudsko hrano. V fond plačujejo torej tako kmetovalci, ki mleko strankam direktno prodajajo, kakor tudi zasebne in združne mlekarne. Iz fonda pa dobivajo prispevke sirarne in maselarne. Podpira se nadalje v glavnem izvoz masla in sira in sicer s tem, da se diferencira v ceni, ki nastaja med domačo in inozensko ceno, pokrije iz tega fonda. Važnost tega fonda nam karakterizirajo spodnje številke. V letu 1936 so iz tega fonda dali te-le podpore:

za izvoz 380 vagonov masla	S 5.000.000
za razliko v ceni zaradi pretopitve	
120 vagonov masla	S 2.200.000
za izvoz 450 vagonov sira	S 1.500.000
za 100 vag. izvož. mleka v prahu	S 200.000
za doplačilo predelave mleka v sir	
in maslo	S 7.550.000

In tako dalje.

V celoti so iz tega fonda podelili okoli 17 milijonov šilingov (144 milj. din.). Izračunali pa so, da je ta fond prinesel avstrijskemu kmetijstvu korist od 400.000.000 S. Kakor vidite, je pa posebnost tega fonda, da uravnava cene avstrijsko mlekarstvo samo in ne prosil podpor drugje, ampak mora oni, ki lahko mleko kot tako ugodneje vnovči, prispevati onemu, ki mora mleko predelovati. — Kmet v bližini meč mora omogočiti prodajo tudi onim kmetom, ki so daleč od konsumnih središč.

S tako organizacijo ima avstrijsko mlekarstvo zanesljive uspehe. Avstrija sicer ni dvignila mnogo števila krav, ki jih ima sedaj 1.210.000, a dvignila je znatno mlečnost krav, tako da je imela lani 2 in pol milijardi litrov mleka. (Torej več mleka kakor Jugoslavija, ki ima 1.850.000 krav.) Vrednost mleka znaša 5 milijard dinarjev in prekaša vsako drugo panogo. Vrednost izvoza mleka in mlečnih izdelkov je po trgovinski bilanci znašala v l. 1936 S 18.349.000.

V 12 letih skupnega načrtnega pospeševalnega dela na polju mlekarstva je Avstrija popolnoma zadovoljila domači trg in zboljšala svojo trgovsko bilanco za pol milijarde dinarjev, torej uspeh, h kateremu lahko samo čestitamo.

Kako pa pri nas? Slovenija ima po statističnih podatkih 195.000 krav z letno proizvodnjo 260.000.000 l mleka. Pred vojno je bil izvoz mleka in izdelkov v Trst in primorska letovišča. Mlekarke zadruge dežele Kranjske so vnovčevale kmetu 40—50 milijonov litrov mleka. Zaradi nesrečnega izida vojne smo te kraje izgubili, z njimi pa tudi izvoz mleka. Iskali smo zaradi tega po vojni drug trg, in ga našli, kakor že omenjeno, začasno pri sosedih Avstriji. Večino eksporta sta imeli mlekarne v Mariboru in v Ljubljani. Skupno pa so v teh letih vnovčevale mlekarne okrog 35.000.000 litrov mleka. Z opisanim dvigom mlekarstva v Avstriji smo ta trg izgubili. Mlekarne sta poskušali z izvozom sira v Nemčijo, masla v Italijo, toda zaradi nizkih svetovnih cen brez podpore in brez nujno potrebnih ukrepov, za katere sta se sicer zavzemali, a nista našli pri oblasteh razumevanja, sta oba mlekarstva v velobratu bila prisiljena obratovanje znanjati oziroma opustiti. Vnovčitev mleka je od leta do leta nazadovala, tako da danes vse mlekarke zadruge Slovenije vnovčujejo le 7—8 milijonov litrov mleka (3% vse produkcije, v Avstriji nad polovicco) oziroma vse (tudi zasebne) mlekarne le nekaj nad 10.000.000 l.

Pri nas se je in se delno še danes mlekarstvo podcenjuje in bagatelizira. Pred desetimi leti je pisec teh vrstic interveniral, da se vendar izda zakon o mlekarstvu, pa mu je višji upravni uradnik odgovoril: »Razumem, da je potreben vinski zakon, a da je potreben zakon o prometu z mlekom in mlekarškimi izdelki, pa ne razumem.« — Mislim, da ta odgovor dovolj pove in mi ga ni treba komentirati. Pripominjam, da se tudi do sedaj še vsem prizadevanjem mlekarških krogov

Avstentično tolmačenje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov. Minister za pravosodje je izdal naslednje avstentično tolmačenje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov: K čl. 2. Osebe, ki so se v času zadolžitve podpisovale kot ekonomski, rentirji, trgovci in slično, ki pa izpolnjujejo pogoje za kmeta po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov tudi v času zadolžitve in na dan uveljavljanja uredbe, je smatrati za kmete v smislu uredbe. K čl. 48, odst. 1.: Dolžnik iz VI. poglavja uredbe ni obvezan plačati anuitete po uredbi, dokler se ne izvrši zamenjava dolžnih listin z novimi obveznicami. Po izvršeni zameni mora dolžnik po čl. 41. pravilnika za izvrševanje uredbe plačati vse zaostale dospelbe obroke po uredbi.

Glasnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Ze 8 let izdaja Zavod za pospeševanje zunanje trgovine svoj tedenski glasnik, ki vsebuje izredno mnogo dobrega gradiva o naši trgovinski politiki in cenah na tujih tržiščih. Sedaj pa bo iz tednika postal dnevnik, ki ga bo zavod izdajal vsak dan z novim leto mpočeni. Ta dnevni bilten bo prinašal cene, tečaje, razne nove predpise in pojasnila ter poročila o trgovinskih političnih razmerjih v drugih državah. Posebej bo Zavod posvečal pozornost pregledu cen na naših in svetovnih tržiščih.

Izvoz. V prvih 11 mesecih letos je znašal naš izvoz lesa 1.105.393 ton v vrednosti 1.040.4 milij. dinarjev, dočim je znašal v prvih 11 mesecih 1936 samo 572.322 ton za 562,8 milij. din. Izvažali smo letos največ v Anglijo 217.0, Italijo 216,5 in Nemčijo 147,6 milij. din. — Najvažnejši predmeti izvoza v prvih 11 mesecih: živina 1.301,5 (1.196,4), les 1.040,4 (562,8), baker in rude 974,6 (508,5), koruza 612,0 (62,4), pšenica 558,8 (375,9) milij. din.

Borza

28. decembra.

Denar

V zadnjem kliringu je ostal angleški funt nespremenjen na 237,20—238,80.

Avstrijski šiling je v Ljubljani popustil na 8,58—8,68, v Zagrebu se je okrepil na 8,585—8,685, v Belgradu na 8,5471—8,6471.

Grški boni so beležili v Zagrebu 26,35—27,15, v Belgradu 26,61—27,31.

Nemški čeki so ostali nespremenjeni na 13,90 do 14,10, nadalje so v Zagrebu beležili za konec januarja 14,01—14,21, za konec februarja 14—14,20, za konec marca 14,025—14,225, za eredo maja 14,01 do 14,21, za konec maja 14,015—14,215.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 860.238 din, v Belgradu 5.672.590 din. V efektilh izkazuje Belgrad prometa 161.120 din.

Ljubljana — tečaj s primom

Amsterdam 100 h. gold.	2396,66—2411,26
Berlin 100 mark	1735,53—1749,41
Bruselj 100 belg.	713,15—736,21
Curih 100 frankov	996,45—1003,52
London 1 funt	215,05—217,11
Newyork 100 dolarjev	4278,51—4314,82
Pariz 100 frankov	146,09—147,53
Praga 100 kron	151,28—152,38
Trst 100 lir	225,95—229,03

Curih: Belgrad 10, Pariz 14,685, London 21,6125, Newyork 432,5, Bruselj 73,365, Milan 22,75, Am-

sterdam 240,425, Berlin 174,25, Dunaj 80,40 (81,65), Stockholm 111,425, Oslo 108,625, Kopenhagen 96,50, Praga 15,185, Varšava 81,90, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,555, Buenos-Aires 1,27.

Tako je danes slovensko mlekarstvo tipična branjarja. Imamo po številu še precej mlekarin, a kaj, ko je njihova dnevna dobava le po par sto litrov mleka. Mlekarin z dnevno dobavo nekaj tisoč litrov skoraj nimamo, teh par, ki so, tvorijo skoraj izjemo. Najbolje se v mlekarstvu odreže prekupčevalstvo in nelegalna trgovina, ki onemogočujeta vsak razvoj.

Pri vsem tem pa slovenski kmet ne ve kam za okrog 100.000.000 l mleka letno, ki leto za leto propada. — Krmiljenje svinj in živine z mlečno mastjo, kakor se to danes dogaja, je zapravljane ljudskega premoženja in neodpustljiv greh! Množino 100.000.000 l mleka pa bi naše kmetijstvo lahko z izboljšanjem že same mlečnosti krav dvignilo na 200.000.000 l, z reditvijo nekoliko večjega števila krav pa tudi na 300.000.000 l mleka, če bi le bila podana možnost vnovčitve.

Problem vnovčitve mleka čaka nujno rešitve. Zavedati se moramo, da bo obupen položaj slovenskega kmeta rešen šele tedaj, ko se bo to zgodilo. Veliko delo čaka voditelje kmečkega pokreta, kmetijsko zbornico, kmetijski oddelek banovine in vse intelektualce, ki se hočejo temu posvetiti. Kmetijski oddelek banovine se je po dolgem odlašanju vse dobe po vojni vendar začel s tem delom ukvarjati in sestavlja za bodoči banovinski proračun predloge. Uspeh, ki ga je dosegla Avstrija, naj nam bo v spodbudo, saj je dokazala, da se s trdim delom dá uspeh doseči!

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% invest. pos. 97 den., agr. 54 do 55,50, vojna škoda promptna 423—425, begl. obvez. 79—90, 4% ev. agr. 51—53, 8% Bler. pos. 91—94, 7% Bler. pos. 84,25—85, 7% pos. DHB 99 den., Trboveljska 220—225.

Zagreb: Državni papirji: 7% invest. pos. 96,50 den., agr. 54,50—55, vojna škoda promptna 422 do 424, begl. obvez. 79 den., dalm. agr. 77,25—78, 4% ev. agr. 54 den., 8% Bler. pos. 93 den., 7% Bler. pos. 84,25 den., 7% pos. DHB 99 den., 7% stab. pos. 88 den. — Delnice: Nar. banka 7500 den., Priv. agr. banka 210—214, Trboveljska 215—220 (215), Gutmann 50,50 den., Tov. sladk. Bečkerek 650 bl., Osj. sladk. tov. 166—175, Dubrovačka 410 den., Jadranske plovske 410 denar.

Belgrad: Državni papirji: Voj. škoda promptna 423—424 (423,50) za konec januarja 423—424, za konec marca (423) begl. obvez. 79,75—80, dalm. agrarji 77,75—78, 4% ev. agr. 55 den., 8% Bler. pos. 94 blago, 7% Blerovo posojilo 84,25—85. Delnice: Nar. banka 7510—7550, Priv. agrarna banka 213,50 denar (214 drobnih komadi).

Dunaj. Zaradi neugodnih vesti z newyorške borze je bilo tudi razpoloženje na tukajšnji borzi slabo in brez posebnega veselja. V začetku so tečaji v kulisi oslabil ter so končno tudi beležili nižje kot včeraj. Znatneje sta popustila Rima in Salgo, narasla pa Felten in Sempert, ki je bil brez zaključnega tečaja. Tudi v zagradi so tečaji popustili, znatneje bančne delnice ter madžarski kovinski papirji, dobro pa so se držali elektricitetni papirji. Zaključni tečaj: Donavsko-savsko-jadranske obveznice 58,90; delnice: Creditanstalt-Bankverein 277, Narodna banka 161,50, Ferdinandova severna železnica 990, Steg 25,27, Steweg 27,75, Trboveljska 23,60, Alpine 39,75, Rima Murany 68,25, Steyr-Daimler-Puch 216,75, Leykam 63.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. 175—176, srem. 175 do 176, slav. 176—177, ban. 169—177, bč. ladja Tisa 177—178, bč. ladja Begej 176—177.

Koruzi: bč., srem. 108—110, ban. 105—107, bč., srem. nova 85—87, bč., srem. nova sušena 102 do 103

Tendenci čvrsta. Promet srednji. Sombor. Koruzi: bč., srem. nova 84—86, bč., nova sušena 102—104.

Tendenci čvrsta. Brez prometa.

Živina

Dunajski prašičji sejem 28. decembra. Priguanih je bilo 7840 pršutarjev in 3825 špeharjev, skupno 11.715 glav, od tega iz Avstrije 4454, iz inozemstva pa 7261. Povpraševanje je na sejmu bilo prav živahno in so zaradi tega v začetku narasle cene pršutarjev za 2—3 groše, kasneje pa je povpraševanje popustilo in so bile cene iste kot prejšnji teden. Špeharji so bili tudi čvrsti v ceni, cene prvovrstnih špeharjev, katerih je bilo le malo, so narasle za 2—3 groše. Banatski špe-

BANČNO KOM. ZAVOD, Maribor

Aleksandrova 40

kupi tako: in plača najbolje

● hranilne knjižice

bank in hranilnic

● vrednostne papirje:

3% obveznice, done, srečke, delnice itd.

● valute vseh držav.

Prodaja srečk drž. razr. loterije

Iz Julijske krajine

Praznovanje sv. Barbare v Soški elektrarni, ki se gradi. Praznik sv. Barbare so vsi delavci in nastavljenici, ki so zaposleni pri gradnji orjaške elektrarne ob Soči med Ročinjem in Sv. Lucijo slovesno obhajali. Jadranska družba za elektriko (S. A. D. E.), ki je lastnica podjetja, je priredila svojim delavcem lepo slavo s sv. maso. V Podselih, kjer se bo zgradil velik jez, je že dovršen rov, v katerega bodo napeljali Sočo, ko bodo delali jez. tem rgovu je orjaška galerija. V tej se je vršila cerkvena slovesnost. Po navodilih inž. Gasserja iz Gorice so postavili velik lesen oltar, ki je nosil 7 m visok križ, pod katerim je slonela lepa slika sv. Barbare. Galerijo so razsvetljevali reflektorji. Če si med sv. opravilo, pri katerem je bilo navzočih nad 2000 delavcev, objel s svojim pogledom razsvetljeno umetno jamo, ki je vsa obokana s cementom, si imel utis, da si v mogočni katedrali. Sv. maso je daroval tolimski dekan msgr. Vodopivec, pridiga pa je vojaski kaplan. Po sv. maši je imel kratek nagovor gorški prefekt. Potem so dobili delavci obilno kosilo, odličniki pa so se odpejli k Sv. Luciji, kjer so bili pogoščeni. Pravijo, da je stala južina družbo nad 20 tisoč lir. — Jez, o katerem smo zgoraj govorili, bo dograjen do konca leta 1938, vendar upajo, da bo elektrarna že prej obratovala. Jez bo ustvaril lepo jezero in se bomo od Podeli proti Sv. Luciji do Tolmina lahko vozili s čolni. Razvil se bo gotovo lep šport, saj bo to umetno jezero dolgo 8 kilometrov.

Predigre za harmonij. Izšla je v založbi Kato-liške knjigarne v Gorici nova zbirka predigre za harmonij ali orgle z imenom: 50 Praeludia, zložil Emil Komel, založila Kato-liška knjigarne v Gorici, 1937. Cena 10 lir. Zbirka je zelo praktično urejena; največ rabljeni tonovi načini so razvrščeni v kvintnem krogu. Predigre so večinoma lahke, le nekaj je srednje težkih. Vse pa so prav dobro porabne pri službi božji. Zelo lepe in učinkovite so skladbe, ki so napisane za posebne prilike n. pr. nove maše, poročne slovesnosti, škofovo obiskovanje, šmarnice, žalne prireditve itd. Oblika je zelo primerna in tisk razločen. Sploh zelo priporočljiva zbirka. Namesto raznih nemških tozadevnih zbirk, ki se šopirijo po naših korih, rabimo rajše naše domače delo, ki je povsem enakovredno drugim tujim proizvodom in jih v mnogih ozirih celo prekaša.

Sejavec. Nedeljsko branje. Pouk, zgodovina, legende. Izšel je te dni v tiskarni »Edinosti«, sedaj »Tipografija Consorziale« v Trstu, nadaljnji t. j. sedmi snopič te v preprostem, lahko umljivem slogu spisane poučne in v večne višave dvigajoče nas knjige. Spisal jo je dr. Egidij (dr. Andrej Pavlica). Obsega 54., 55., 56., 57. branje za deveto, deseto, enajeto in dvajseto nedeljo po binkoštih in 58. branje za vnebovzetje M. D. V tej sedmi knjigi so izrabljeni zlasti zgledi o sv. Bernardiki iz njenega najboljšega životopisa, ki ga je objavila M. Marija Terezija Bordenave iz redovne hiše, v kateri je živela in kjer je umrla sv. Bernardika. Podane so vse glavne poteze in dogodbe iz njenega življenja. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni. V Italiji se knjige naročajo pri upravi »Sejaveca« v Gorici, Via Don Bosco 28. Upanje je, da bo mogoče tudi v letu 1938 izdati dva snopiča, t. j. osmi in deveti in v letu 1939 ali vsaj v l. 1940 dovršiti celo delo. Na koncu bo tudi stvarno kazalo in drugi dodatki, ki bodo kazali, kako se obilna tvarina iz »Sejaveca« more prav dobro porabiti tudi za branje v maju v čast M. D. in za branje v juniju v čast presv. Srcu za več let.

Zopet granata. Constantini Anton iz Dolenj v Brdih, star 30 let, stanujoč v St. Petru pri Gorici, je 10. t. m. ob 1 popoldne razbijal granato, ki jo je dobil v Prištavi. Granata je pri tem eksplozirala in ga razmesarila.

harji so v začetku notirali kot prejšnji teden, nato so pa popustili za 2—3 groše. Cene so bile naslednje: I. špeharji 1,60—1,62, srednjetežki 1,56 do 1,59, stari 1,50—1,55, kmetski 1,57—1,63, križani špeharji 1,56—1,65, pršutarji 1,38—2 šil. za kg žive teže.

Kulturni obzornik

Al. Odar, Katekizem o Katoliški akciji 1937

V tej knjižici, ki jo je spisal univerzitetni profesor dr. Al. Odar in izdal narodni odbor Katoliške akcije v Sloveniji, je v preprosti obliki katekizma povedano v glavnem vse, kar moramo vedeti o Katoliški akciji. Ta katekizem šteje 113 vprašanj, ki so razdeljena v 16 poglavij. Poglavja govore o definiciji Katoliške akcije, o potrebi Katoliške akcije, o vlogi duhovnikov v Katoliški akciji, o pravici in dolžnosti vernikov, sodelovati v Katoliški akciji, o znakih Katoliške akcije, po katerih se razlikuje od verskih in katoliških društev, o dvojnem delu Katoliške akcije, o razmerju Katoliške akcije do strokovnih in političnih organizacij ter končno o zgraditvi Katoliške akcije v Sloveniji, o njenih lastnih organizacijah ter pomožnih silah in »Molitveni pomočnici«. Na vsa vprašanja so podani točni in jasni odgovori. Oblika katekizma se bo zdela komu zastarela, a ni tako; prav danes, ko prevladuje načelna nejasnost, subjektivna pobarvanost in neskončna razvlečenost, je oblika katekizma s kratkimi in jasnimi formulacijami naravnost zaželjena. V takšnih kratkih katekizemskih formulacijah je veliko več dela in vsebine, ko bi morda kdo mislil. Stara stvar je, da je najtežje povedati misel kratko in preprosto. Res je, da je katekizem kakor brez čustva in brez retoričnega navduševanja, pa je zato jasen in stvaren, ko podaja odgovore na mnoga vprašanja, ki so se zdeli pri nas sporna. Katekizem se dobi v knjigarnah za malenkostno ceno (6 dinarjev). V. B.

Podrobni učni načrt za ljudske šole. Izšel je preprosto učni načrt za ljudske šole, ki ga je sestavil Josip Dolgan, šol. upr. iz Planine pri Rakeku, kateremu je stal z naveti ob strani šol. upr. E. Vrane iz Studencev pri Mariboru.

»Delo je plod proučevanja problemov ljudske izobrazbe.« pravita sestavljalca, a želja: »Dvigniti slopnjo izobrazbo kmečkih in delavskih slojev naroda.« Pri sestavljanju je avtorja vodilo načelo strnjivosti, čigar bistvo »ni samo v razvrstitvi snovi pri pouku«, pač pa »strnjivost ali povezanost med prirodno, gospodarstvom in človekom.« Kaj je otroku prikladno v raznih krajih in ob različni nadarjenosti, o tem naj sodi učitelj, ki proučuje duševnost svojih otrok. Seveda sta pri vzgoji važnejša od učnega načrta učiteljeva pedagoška in didaktična kultura.

Knjiga obsega natančno izgrajene učne načrte za osem razredov ljudskih šol, in sicer v maksimalnem obsegu, ter s to knjigo avtor dopolnjuje svoj starejši načrt minimalne snovi. Ta učni načrt bo nedvomno zelo dobro služil našim učiteljem, ki morajo zdat sami sestavljati take načrte, ter tako predstavljati sam po sebi resnično idealno izvršeno načrt, ki je izšel od spodaj gori, iz učiteljskih vrst. Ni to oficialni načrt šolske oblasti, temveč zamišljen kot pomožna knjiga v ljudskošolski praksi, ki bo vsakemu učitelju močno pomagala pri njegovi razvrstitvi snovi preko šolskega leta.

Delo velja nevez. 36 din., vez. 42 din. Str. 184 Dobi se tudi v Jugoslovanski knjigarni. dj.

Ludovik Puš: Razori za setev in žetev slovenske kmečke mladine. Kot prvi zvezek Knjižice kmečke zveze v Ljubljani je izšla načelna brošura novega mladinskega gibanja med slovensko kme-

čko mladino. V njej znani delavec o kmečkem vprašanju Ludovik Puš razvija misli o kmečkem stanu sploh, o njega stanovskih posebnostih ter potrebi organizacije na svoji lastni podlagi. Po statistiki zadnjih let je videti, kako ogromno delo se čaka organizatorje slovenske kmečke mladine, ki je dozdaj še neorganizirana masa. V okvirju Kmečke zveze, katere zgodovino podaja Puš v kratkih besedah, vidi pisatelj možnost, da se pritegne ta mladina k polnemu delu in k uspešnemu poseganju v javna vprašanja, ki naj se ne rešujejo brez nje. Ustvariti je treba gospodarske in socialne pogoje, da naša kmečka mladina ne bo bežala s kmetov, temveč da bo tudi na svoji zemlji, ki naj jo z ljubeznijo obdeluje, lahko živila slovenskega človeka vredno življenje. Tej kmečki mladini, ki naj se organizira v Kmečki zvezi, razlaga Puš načela krščanskega agrarizma ter še posebej težnje Mladinske kmečke zveze za povzdigo kmečke miselnosti in zavednosti. Vsem, ki teže razna nova ruralistična gibanja pokristjaniti, to načelno brošurico toplo priporočamo.

Jakob Zean: Nova pota. (Doneski k protialkoholnemu gibanju.) Izdaja »Svete vojске«, K bližajočemu se slovenskemu protialkoholnemu tednu je »Sveta vojška« izdala s pomočjo banovine brošuro Jakoba Zvana: Nova pota. Namreč: nova pota v pobujanju alkoholizma pri Slovencih. Knjižica je nastala na pobudo zborovanja zastopnikov raznih oblasti in korporacij v l. 1936, ki je razglabljalo o vzrokih slabih uspehov protialkoholnega gibanja. Knjižica daje nekaj poljudno pisanih opazovanj o kvarnih vplivih alkoholizma v družini in narodu, kjer uničuje družine, gospodarstvo, ubija voljo in samozavest ter je sploh naša narodna sramota. V zvezi s pijančevanjem tudi naša nedostojnost, kletev, pohujšanje, tepež

itd., zato veljaj obenem vinu boj tudi vsakemu nedostojnemu vedenju. V zadnjem oddelku govori pisec o sredstvih in potih ozdravljenja. Knjižica ima propagandni namen: pripraviti razpoloženje protialkoholnemu tednu.

Sveta Hrvatska. Tako je naslov knjige, ki jo je spisal znani hrvatski katoliški pisatelj Peter Grgec in ki je izšla kot prva knjiga nove založbe »Dobre štampe« v Slavonki Požegi. (Knjiga ima 232 strani in velja za vse one, ki jo naroče do 31. januarja 20 din, za druge pa 25 din brez poštne.) Ze naslovna slika, ki predstavlja škofijsko palico, glasno poudarja simbol povezanosti s cerkvenjo oblastjo ter veže katoliške Hrvate s preteklostjo in sedanostjo, pa tudi bodočnostjo. Grgec je hotel v tej knjigi na originalni način prikazati vso duhovno zgodovino Hrvatov, nekako na poljuden način in prozi in v pesmi poudariti hrvatske svetnike in služabnike božje, kakor so se kazali v razdobju vse hrvatske zgodovine. Hrvatsko narodno zavest je tako povezal na lep način tudi s hrvatsko katoliško zavestjo: v tem je pomen njegove knjige. V njej je opisal med drugim krst Hrvatov, portrete prvih pionirjev krščanstva, predstavnike svete Hrvatske za časa kraljev, prvo, drugo in tretjo borbo Hrvatov za vero, zgodovino redov na Hrvatskem (frančiškane itd.) itd., vse do najnovjšega časa. Opisal je vse blažene, tako Avgusta Kažotiča, Nikolo Tavliča, Ozano Kotorsko, Marka Križevčanina, drugih požbožnih mož od Marka Maruliča do Petra Barbariča in škofa Langa. Vso »sveto Hrvatsko« od začetkov zgodovine do najnovjšega časa in nove obljube za bodočnost. Berilo je zelo preprosto in napeto, ter se vrsti proza in pesem (epični stih), ki mu teče zelo gladko, ter tudi v tem oziru predstavlja knjiga

Pismo misijonarja g. Jereba s Kitajskega:

Slovenec pod ognjem japonskih granat

Pred dvema mesecema smo objavili pismo slovenskega misijonarja na Kitajskem g. Jereba Franca CM. Težak položaj našega rojaka in njegovih Kitajcev je v mnogih čitateljih našega lista vzbudil hvalevredno pozornost, da so za g. misijonarja darovali vsak po svojih močeh. Zdaj nam je g. Jereb poslal naslednje zahvalno pismo v objavo:

Da ste objavili pismo, v katerem prosim za pomoč, v »Slovenec« in Slovincem, je seveda bilo zelo dobro. Nerodno mi je pa, zelo nerodno, da sem v njem toliko tiral o svoji stiski. Stiska revnih prebivalcev in mnogih beguncev je še mnogo večja. Ko gledam te reveže, se mi zdi moje kosilo kar »stanu primerno«. Prosim vas torej, dragi prijatelji, ne imejte sočutja z mano, marveč s tistimi, za katere vas prosim in vas bom še prosil.

Predvsem se naj zahvalim vsem onim, ki so mi v tej stiski priskočili na pomoč! Bog naj jim povrne!

Kako uporabljam podporo, ki mi jo nabirate? Najbolje je, da vam razložim potek dogodkov v septembru in oktobru in do danes.

V zadnjem pismu sem govoril o beguncih, ki prihajajo k nam s severa. Na srečo jih tedaj pri nas ni veliko ostalo, ker se je vojska pomikala k nam z veliko naglico. Le nekaj dni sem skrbel za večjo množico in moji kristjani so mi tedaj res požrtvovalno pomagali z živili. 26. in 27. sept. so letala že bombardirala naše mesto in ne le došli begunci, ampak štiri petine naših Jevšancev je bežalo dalje proti Santungu. Na misijon se je zateklo okoli 60 najbolj revnih, ki bi bežali samo lakoti nasproti. Katoliškega misijona pa menda vendar ne bodo bombardirali — so imeli upanje. Obenem so se pa bali, da bom po zgledu večine tudi jaz poiskal kak bolj varen kotiček. Da ostanem na svojem mestu, o tem nisem niti trenutke omahoval. Skrb za misijon, sočutje do onih, ki niso mogli bežati in nekoliko tudi ponos, so mi branili, da bi sploh premišljeval o tem.

Upanje, da Japonci ne bodo pomerili na cerkev, nas je varalo. A zaupanje na božje varstvo je bilo upravičeno. V nedeljo 26. sept. sem baš opravljal kropljenje pred mašo. Tisto nedeljo je bilo za tako slabo vreme vernikov zelo veliko. Vsi so pravili sv. spoved. Medtem ko sem kropil, so pribrečala letala in preden sem koval, so začele padati bombe. Kaj bi vam opisoval paniko. O takih prizorih lahko dandanes vsak dan berete v svojem dnevniku. Ko je ponehal prvi grom, sem se obrnil h kristjanom, jim velel moliti kesanje in nato dal odvezo. Stisnili smo se k zidovom in čakali, kaj še bo. Toda bombe, ki so bile očividno namenjene misijonu kot najvidnejši stavbi v mestu, so prvič padale pred cerkev, za prvo vrsto hiš, drugič pa za cerkev v veliko barje, kjer večinoma niso eksplodirale. Božje varstvo je bilo očividno! Kristjani so kljub prenehanju »trahu« vsi ostali pri sv. maši in prejeli sv. obhajilo.

Zdaj bo menda za nekaj dni mir, e sem sklepal in se drugi dan dopoldne podal na pot tolažit kristjane. Sredi mesta, na glavnem križišču, sem premišljeval, katero pot bi ubral. Skozi zahodna vrata je daleč, a pot je za kolo dobra. Na južna vrata imam bliže, le nekaj časa bom nosil kolo na rami. E, kaj, na južna vrata grem. Nisem bil še zunaj mestnih vrat, ko so bila letala že tu. Vojski mi niso dovolili, da bi se stisnil k njim v skrivališče, marveč so me spodili skozi vrata. Nobenega zavetja. Zdaj je pa ni človeške pomoči, sem dejal. Položim kolo na tla in počepnem v plitvo gnojno jamo. Komaj sem odmolil kesanje, že začno padati bombe, pa ne na južni, ampak na zahodni del mesta. Tisti dan je bilo žrtev mnogo več.

Letala so tisti teden prišla nad mesto še vsak dan, a ker se je vojaštvo umaknilo v okoličje, ljudje pa so večinoma zbežali proti jugu, je mesto izgledalo kakor mrtvo. Letalci torej niso našli ničesar več obstreljevanja vrednega.

Seveda mi nismo mogli vedeti, da nas bodo letala za naprej samo ogledovala; in tako smo bili v neki nervozni preži od jutra do večera.

Medtem pa so šle preko Jenšana dolge vrste beguncev, zlasti v zgodnjih in poznih urah. Ker niso mogli v mestu ničesar več kupiti, so se vsi zatekali v misijon. Tako sem že tiste dni do 19. okt., ko so v mesto vkorakali Japonci, izdal eno tretjino vsote, ki ste mi jo doslej nabrali.

Kako se nam godi, odkar so prišli Japonci k nam, bom moral vam in vsem misijonskim prijateljem ob priliki posebej poročati. Dogodkov je preveč in preveč so razburljivi, da bi vam že danes mogel mirno opisati naš položaj. Mimogrede vam zaupam, da sem danes dopoldne, 26. nov., stal pred japonskim vojnim sodiščem. Obdolžen sem bil, da sem pod pretvezo misijonskih opravil šel izdajati kitajskim četam neki pohod tukajšnjih vojakov in se je manever zato ponesrečil. Zaslisevanje je bilo v resnici le naznanilo smrti. — Mirno sem jih v odgovor razložil, da sem se podal v dotično okolico s posebnim pismenim dovoljenjem komandanta, ki me zaslišuje. Če bi kitajski vojski, ki sem jih res srečal, slutili, da prihajam iz Jenšana, bi me gotovo preiskali, našli vaše dokumente ter me brez odloga ustrelili kot izdajalec. Torej ni govora, da sem z njimi sploh govoril. Ta preprosti odgovor jih je vidno zmedel. Po

Pri nas pritiska mraz, v Los Angelesu v Kaliforniji pa je vroče in so sedaj sila veseli, ker je po dolgem času padlo nekaj več dežja. Ko so na cestah nastale luže, so se tamkajšnji študentje tako razveselili te hladnejše spremembe, da so se stari in mladi vrgli v lužo in se začeli po njej premetavati

Smrt o božičnih praznikih

Od vsepovsod po svetu poročajo, da je letošnje božične praznike smrt imela bogato žetev. Saj pa tudi ni čuda, ko je na eni strani na svetu nagromadenega toliko sovraštva, na drugi strani pa je toliko stotisočev ljudi šlo obhajati sv. noč iz svojih domov v planine.

Tako je o božičnih praznikih samo na gori Schneeberg zasul plaz enega smučarja, drugod po avstrijskih gorah pa se je ponesrečilo tudi veliko smučarjev.

Na sveti večer se je na Češkem blizu Prage razbilo potniško letalo, ki je vozilo iz Bukarešte skozi Dunaj in Prago v Pariz. Letalo se je dvignilo na Dunaju, v Prago pa ni prišlo, ker je pilot v velikem snežnem meteužu zašel in je z letalom zadel v neko drevo. Letalo se je tako

kratkem zaslišanju so se opravičili. Res pa je, da sem na tej poti srečal oni kitajski oddelek, ki so ga Japonci zasledovali. Vojaki, med njimi nekaj kristjanov, so me spoznali kot misijonarja ter me brez spraševanja pustili dalje. To srečanje je napolnilo naše Japonce, da so osumili mene, da sem Kitajce opozoril na nevarnost. Če bi me tedaj Kitajci ustavili in našli japonsko spremnico, bi bilo brez usmiljenja po meni.

Križ je to, da se posadka vedno menjava. Ko enemu poveljniku dopovem, kaj je katoliški duhovnik in kaj jaz počnem, že pride na njegovo mesto drugi. Najbolje je, da se zanašam samo na božje varstvo.

Čudili se boste, ko vam povem, da se mnogi begunci že vračajo. Santungska vlada jih ni pustila čez Rumeno reko, namreč revežev, češ kaj boste povečevali stisko v naši pokrajini. Lačni, prestrašeni in premraženi — letos je zima zgodnja — gredo cele gruče skozi Jenšan. In tu je zopet katoliški misijon tista dobra hiša, kjer lahko prenoče in se dvakrat najedo.

Da bo spomladi stiska še večja, zdaj rajši ne premišlujem. Upam pa, da boste vsi, ki vas bodo te vrstice dosegle, skušali po svojih močeh pomagati. Razveseljivo je za misijonarjevo srečo, kako sedaj bližnja in daljna okolica s spoštovanjem govori o katoliškem misijonu in mnogi obetajo postati kristjani. Prav veliko jih bo po sedanji stiski našlo pot k pravemu Bogu.

P. S. (27. nov.) Kakor vidite, sem to pismo koval več dni. Večrajšnji dogodek moji živci še danes čutijo. Zjutraj, ko sem se zdrnil, sem se najprej začudil, kako sem vendar pričakal svoje 31. leto. Če je Bogu prav, da sem še na svetu, je pa meni tudi. Vsem dobrotnikom in bralcem »Slovenca« voščim prav vesele praznike in blagoslovljeno novo leto!

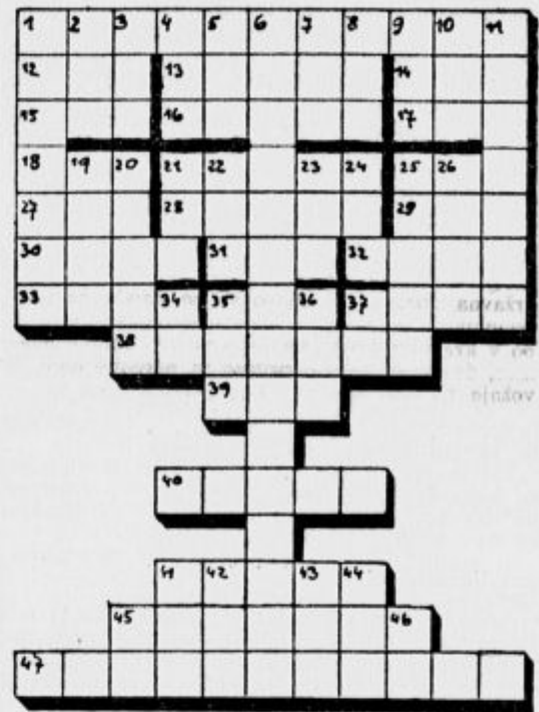
(Darove za g. misij. Jereba sprejema Uredništvo »Katol. misijonov«, Ljubljana, Tabor 12.)

Mala filmska igralka Shirley Temple je menda najbolj priljubljena med vsemi. Deklica je še otrok, kakor je tudi otrok mali Clark Gable. Ameriški listi so privedli ljudsko glasovanje, kateri teh dveh malih igralcev je najbolj priljubljen. Pa se je izkazalo, da je ta deklica mnogo bolj priljubljena pri gledalcih kakor pa deček, dasi je tudi on dobil mnogo glasov. Kako pa bo takle otročaj vzgojen, kadar doraste, za to se nihče ne briga

Križanka: Kelih

Vodoravno: 1. druga beseda za upokojenje, 12. vrsta zvoka, 13. druga beseda za načelnike, 14. vrsta jastrebov, 15. slavnostna poveljujoča pesem, 16. domač, hišni bog, ki je pri starih Rimljanih bil hišni varuh, 17. italijansko mesto ob Adiži, 18. kaznivo dejanje, 21. slovenski pesnik, avtor »Rimskih verzov«, 25. jugoslovanski otok, 27. finsko pristanišče na zahodni obali, 28. Sin božji, 29. švicarski kanton, 30. naslovno ime iz Stritarjeve povesti za mladino, 31. del soda, 32. pomembnejši slovenski politik in sociolog, 33. mohamedanski bog, 35. rimski pozdrav, 37. tuja beseda za plemo, 38. pobornik za novo ljudsko igranje na Hrvaškem, 39. navadni števnik, 40. dan v tednu, 41. druga beseda za barbara, 45. oseba iz grške mitologije, 47. vrsta drobnega trgovskega blaga.

Navpično: 1. druga beseda za uporabljanje, 2. druga beseda za tla, 3. ruska reka, ki se pri Nižnj. Novgorodu izliva v Volgo, 4. skrajšana beseda za kopanje, 5. ud družine, 6. Jezusov apostol, čigar god praznujemo okrog božiča, 7. skrajšano žensko krstno ime, 8. šivalna potrebščina, 9. večji vrh v Grčiji, 10. druga beseda za poslanca, 11. tuja beseda za zlo usodo, 19. starogrški novič, 20. elementarna katastrofa, 21. sprednji del voza, 22. ogrevalna priprava, 23. druga beseda za kopico, 24. krtica za akademski športni klub, 25. domača perutnina, 26. rimski bog vojske, 34. navadna krtica za večjo ploskovno mero, 35. francoski naziv za duhovnika (fonetično), 36. skrajšano žensko krstno ime, 37. egiptovsko božanstvo sonca, 41. trgovski izraz za predplačilo, 42. grška beseda za živet, 43. ud družine v otroškem govoru, 44. grčevje v Julijski krajini, 45. alkoholna pijača starih Slovanov, 46. osebno povratni zaimek.

Rešitev prejšnje križanke

Vodoravno: 2. lak, 4. oda, 5. Siera, 7. Barnaba, 9. ave, 10. van, 11. USA, 12. Sedan, 14. ASK, 15. Koloman, 17. L(iterarni) k(lub), 18. balon, 19. N(avratil) l(van), 20. Todorov, 22. sol, 25. koran, 24. Kos, 25. Rim, 26. Bor, 27. anatema, 29. Azori, 30. Oka, 31. Vič.

Navpično: 1. Baden, 2. Loire, 3. Karavelov, 5. Sava, 6. Abadon, 7. Bask, 8. Anam, 11. Uskok, 12. Solon, 13. Nanos, 14. alt, 15. Karamazov, 16. Nil, 18. Borina, 21. Dora, 22. Sora, 24. komi, 26. berač, 28. Tokio.

3000 umobolnih v goreči blaznici

Največja francoska umobolnica je v Puy de Domes. Zavod ima veliko število ločenih paviljonov, v katerih prebiva in se zdravi nad 3000 umobolnih, med njimi mnogo takih, ki so drugim ljudem nevarni. Ta umobolnica je prav za prav mesto za se, tako je velika.

V tej velikanski blaznici je torej na sveti dan nastal požar. Ker pa je pihal hud veter, se je požar kmalu razširil na vse druge paviljone, tako da je kmalu bila vsa blaznica v plamenih.

Požar je uničil prav vsa poslopja te umobolnice in je danes vse skupaj eno samo velikansko pogorišče. Izpod razvalin glavnega poslopja so doslej potegnili trupla 7 bolnikov, ki so tamkaj zgoreli. Ko je požar nastal, je seveda med blazniki nastala velikanska panika. Strah in groza se je polastila nesrečnikov, ki so bili nekateri zaprti v svojih prostorih. Zato so siromaki začeli besneti in postajali so še bolj nevarni.

ИВАННОЕ

St. 17.

Garth doživi veliko presečenje

Ze prvi jutranji solnčni žarki so romarja zdramili iz nemirnega spanca. Naglo se je opravičil in stopil v Izakovo sobo. S palico je nekoliko pobezal starega moža pod rebra. Ta je preplašen planil pokonci in zavpil:

»Bog Hebrejcev! Bog Abrahamov! Prizanesite staremu možu! Siromak sem kakor uboga miš! Niti enega groša nimam v malhi!«

»Mene se nikari ne boj, Izak. Če pa ne boš kmalu od tukaj odnesel svojih pet, ti preti huda nevarnost!«

»Kdo neki bi mogel imeti svoje veselje s tem, da bi meni, ubogemu črvu, storil kaj zalega.« je javkaje spraševal Jud.

»Snoči sem slišal templarja, ki je svojima Saracenom v njihovem jeziku veleval, kar sem dobro razumel. Dejal jima je, naj pazita na Juda. Kadar bo že dovolj daleč od hiše, naj ga zgrabita in odvedeta na grad k Malvoisinu ali Front de Boeufu.«

Kakor bi ga bil s kolom pobil, se je stari mož sesedel. Po pravici se lahko bojuje, e nadaljeval romar. »Ampak jaz vas povedem skozi gozd, dokler ne boste pri svojih prijateljih na varnem. Zato se brž odpravite in pojdite za menoj! Romar je odšel in stopil v Garthovo sobo. Vstani, Garth, in spusti naju z Judom pri zadnjih vratih iz hiše! Ukazujoči glas pa možu nikakor ni bil po godu, zato je ves jezen surovo odgovoril Romar, ki se je nagnil nadenj in mu nekaj zašepetal v uho. Te besede so vsakakor morale imeti čudežno silo, ker je Garth, kakor bi ga picilo, planil v ležišča in odhitel.

Celje

c Kino »Metropol«. Danes eksotičen film krasnih posnetkov z romantičnega otoka na Indijskem oceanu. »Dama z Malake«.

c Po razpisu ministrstva financ je določen skupni davek na zakol tudi na klanje živine od strani obrtnikov, trgovcev, uradnikov in drugih zasebnih oseb brez ozira na to, če se bo meso zaklane živali prodalo ali uporabilo v lastnem gospodinjstvu deloma ali v celoti, in brez ozira na to, kje se kolje, v klančnici ali doma. Od skupnega davka so izvzeti le kmetovalci, če koljejo živali za lastno uporabo mesa. Pozivajo se vsi kmetovalci na območju mesta Celje, da prijavijo klanje živali že pred zakolom v upravi mestne klančnice, kjer plačajo skupni davek na zakol.

c Akademski reprezentančna prireditev letos zaradi tehničnih zaprek odpade.

c Podaljšanje kanalizacije do Nove vasi. Mestna občina bo podaljšala kanalizacijo v Komenskega ulici do Nove vasi. Zato razpisuje nabavo 665 kd betonskih cevi. Morebitna pojasmila in proračunski pripomočki se dobijo na mestnem poglavarstvu, soba št. 21. Ponudbe je vložiti vključno do 3. januarja do 11. dopoldne.

c Drevi ob pol 8 obvezen sestanek Fantovskega odeska. Na programu dva zanimiva predavanja. Pridite točno!

c Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, 4. januarja od 8 do 12 dopoldne v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica 8, prtljišče, levo.

c Dve nesreči. Na Polzeli je padel doma na dvorišču 70 letni zasebnik Petek Franc in si zlomil levo roko v zapetju. V Vojniku pri Celju je padel na Štefanovo s koleca 30 letni zaigar Šibanc Avgust in si zlomil levo nogo v kolku.

Trbovlje

Plazovje ruši cesto v Retje. Plazovje je že ponovno pokvarilo cesto, ki pelje k cerkvi v Retju in v vas za njo, tako da je danes za vožnjo že nerabna, tudi pešpot sama je nevarna zaradi vdrtin, ki so tam okoli nastale, ker je svet tam okoli ves podkopan. Tam spodaj so se nahajali največji premogovni skladi, ki so večinoma že odkopani in je pod zemljo veliko praznine, zato se bo gotovo še naprej vdiral in prej ali slej tudi porušilo cerkev v Betju.

Litija

Za božične praznike je ostala letos Litija z njeno okolico brez pomembnejših dogodkov. Polnočnice so se verniki v velikem številu udeležili, da naša cerkev ni mogla vseh sprejeti pod svoj krov, pa so pred cerkvenimi vrati sledili sveto opravilo. Letos tudi naše gostilne na praznik sv. Štefana niso bile tako polne in razgibane, kakor druga leta. Znak varčevanja in strazjenja množi, ki se vedno bolj odmikajo pijačevanju in rajši goje zdravo turistiko, šport ali pa se v poslednjem času bolj posvečajo društvenemu življenju v naših kulturnih društvih.

Litijski most popravila čestni odbor: sedaj so že na polovici mostu položene samo hrastove mostnice, katere so lepo gladke in ravne ter se ne obrabijo tako hitro kot smrekove, katere je prejšnja državna uprava trmoglavo vedno dajala na most. Izmenjavajo se sedaj tudi na drugi strani, tako da bo v kratkem most imel le hrastove gladke mostnice, da ne bo večnih pritožb in nerodne hoje ter vožnje po njem. Sicer pa je skrajni čas, da se prične s pripravami za nov moderen železno-betonski most, ker sedanji leseni, ki je star nad 80 let, stoji še skupaj samo zaradi tradicije. V pilotih in stranskih sestavnih delih pa je starina že ves trhel in gnil.

Brezno ob Dravi

Zupnijska cerkev je dobila električno razsvetljavo. Tukajšnji veleposestnik in gostilničar ter lastnik elektrarne g. Hribernik je na lastne stroške dal instalirati v zupnijske cerkve električno napeljavno in dal za razsvetljavo na razpolago na dobavo brezplačno tok. Instalacijska dela je izvršil mariborski elektroinstalater g. G. Sinič. Luč bo v cerkvi prvič zagorela danes. S tem velikodušnim dejanjem g. Hribernika je izpolnjena davna želja vseh faranov.

Prišite puhaste **ODEJE** in volnene so praktično darilo. Naročite pravočasno pri **R. SEVER, Ljubljana, Marijin trg št. 2**

Mlajšega uradnika

s trgovsko izobrazbo sprejme podjetje s papirno stroko. Pogoj: perfektno obvladanje slovensčine, srbohrvaščine in nemščine. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Papir« on grose št. 20515.

Ugodna novoletna darila

dokler traja zaloga. Gloceq volneni. pol zastoni po Din 18— pri

TRPIN-u, Maribor, Vetrinjska 15

Sport

Hokey na ledu

V četrtek, 30. decembra ob 20. SK Ilirija je povabila v goste rumunskega prvaka TC Roman (Telephonclub Roman). To moštvo je že opetovano nastopilo kot državna reprezentanca na evropskih in svetovnih prvenstvih. Pred štirin leti so bili tudi v Ljubljani pod vodstvom najbolj popularne osebe v Romuniji princea Kantakuzena. Proti njim je nastopila Ilirija, kombinirana z Wintersportklubom z Dunaja. Po ostri in napeti borbi so zmagali Romuni z 1:0.

TC Roman ima v Bukarešti na razpolago umetno drsališče in je zato sedaj že v polni formi. Razen tega je pa to moštvo deležno tudi popolne podpore od strani države, ker ga pravzaprav podpira dvor. Ker na ta način nima nobenih gmotnih težkoč, se iz leta v leto s stalnimi in ostrimi treningi in tekami razvija in postaja vsem evropskim klubom nevarno moštvo.

Da bi se moštvo čim bolj izpopolnilo, so povabili že lansko leto kanadskega trenerja, ki je bil član kanadskega moštva, ki je osvojilo svetovno prvenstvo. V Ljubljani bo rumunski prvak nastopil tudi s to pridobitvijo, tako da bodo gledalci tekme z Romuni mogli videti najboljše, kar je mogoče v hokeyju videti.

Ker so Romuni silno angažirano moštvo, bodo nastopili samo 30. decembra, t. j. v četrtek in sicer v večerni tekmi, ki se bo začela ob 20.

TC Roman pride v četrtek zjutraj in gre takoj po tekmi v Ljubljani na turnejo po Evropi do nastopa na svetovnem prvenstvu v hokeyju v Londonu.

Tekma z Romuni bo dala Ljubljani priliko videti res pravo, napeto, ostro in zanimivo hokeyjsko tekmo. Zato ne zamudite tega redkega užitka, ki vam ga nudi Ilirija z velikimi težkočami in stroški.

Akademski športni klub sporoča vsem udeležencem tečajev na Rakitni, da bo odhod iz Ljubljane v ponedeljek, dne 3. januarja ob 6.15, in ne, kakor je bilo pomotoma javljeno, ob 7.15. Vsi prijavljeni naj bodo na kolodvoru ob 6 zjutraj. — Odbor.

J. Z. S. Z. — Zbor smučarjev učiteljev (službeno). Vsem odbornikom in članstvu sporočamo, da se vrši danes, t. j. 29. t. m. seja in sestanek Zbora ob 20. uri v zvezni pisarni. Prosimo, da se sestanka zanesljivo udeležite, ker se bo obravnavala zadeva glede tečaja na Crepoljskem.

SK Ilirija (predsedstvo). Zaradi hokeyjske tekme z Romuni se odgodi seja upravnega odbora na naslednji četrtek. — Predsednik.

SK Reka (smučarska sekcija). V sredo, 29. t. m. ob 20 v gostilni Konzum na Glincah strogo obvezen članski sestanek vseh članov in funkcionarjev glede tekmovanja na Kofcah. Pridite gotovo vsi, da se pogovorimo glede odhoda na Kofce. Obenem dvignite vse verifikacijske legitimacije pri tehničnem referentu glede polovične voznine. — Tehn. referent.

Razpis interne smučarske tekme v alpski kombinaciji. Slatom klub 34 bo priredil za novo leto tekmi v smuku in slalomu za vse skupine svojega članstva v bližini Gorjua. Vsi tekmovalci, kakor tudi člani tehniškega odbora naj bodo v koči na Gorjua najkasneje 31. decembra zvečer. Tekmi veljata kot klubovi prvenstveni. Posebnega razpisa odtodno obvestila ne bo.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Sava« v Ljubljani bo imelo kot običajno 2. februarja redni letni občni zbor pri »Amerikanu«, Florjanska ulica, ob 10 dopoldne. Opozarjamo cenj. dirkače, da se sprej-

mejo novi dirkači za prihodnje leto do 1. februarja 1952, ker bodo za leto 1952 razpisana zelo lepa in bogata darila za veliko cestno in dirkališčno dirko.

Kozjanska-planjska podružnica SPD ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 3. januarja 1952 ob 4 popoldne v restavraciji pod »Livo« v Ribenburgu. Na dnevnem redu je volitev novega odbora in izprememba pravil, imena in sedeža podružnice. Vabimo k obilni udeležbi. — Odbor.

»Slatom klub 34«. Redna odborova seja bo 3. januarja 1952 ob 20 v gostilni »Pri bobenčku«. Vsi!

V začetku januarja organizira »Putnik« zelo zanimivo potovanje in v Egipt in v Palestino. Iz Beograda odhod z vlakom 11. januarja v Atene, odtod pa z

ladjo v Aleksandrijo. Po ogledu mesta bodo odšli izletniki dalje v Kairo in nadaljevali izlet v Memfis, k Ramziovim kolosom, k piramidam v Gizehu in k mavzoleju Snada Zaglula puše. Povratek preko Helipolisa Razeu tega bodo izletniki lahko napravili izlet v Luksor, Karnak, v Tebe, v Assuan in k vodnim napravam na Nilu. Druga skupina bo ta čna krenila z vlakom iz Kaira v Jeruzalem in razgledala sveta mesta ter nadaljevala preko Telaviva do Haife, odkoder bo krenila z ladjo v Aleksandrijo. Detajlna pojasnila in prospekte dobe zainteresirani lahko v vseh »Putnikovih« biljetarnicah. Vožnja v II. razredu z ogledom Aten, Aleksandrije, Kaira, Luksorja in Assuana, vsi izleti in prevozni ki so predvideni v programu, vstavo in vse takse kakor tudi hrana, začetni s kosilom 12. januarja in končavši z večerjo 27. januarja v Pirreju, stane za osebo 8900 din. Oni, ki potujejo v Jeruzalem in v Telaviv plačajo po programu vsega 8600 din. Prijave za to zanimivo potovanje sprejemajo vse »Putnikove« biljetarnice najdalje do 2. januarja.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Četrtek, 30. decembra: 12 Poskočni naperi, veselil odmevi! (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 16.30 Vesel opoldanski koncert Rad. orkestra — 14.15 Vreme, borza — 18 Pester spored (Rad. orkester) — 18.40 Slovensčina za Slovence (g. dr. Rud. Kolaric) — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 20.30 Nac. ura: Predavanje min. za ljudsko telesno vzgojo — 19.30 Zabavni kotiček — 20 Večer lahke gl. Sodelujejo: Akademski pevski kvintet, g. Vilko Skok (eltre) in plošče — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.15 Zvoki v oddih (Radijski orkester).

Drugi programi

Sreda, 29. decembra: Beograd: 20 Klavir, 20.30 Humor, 21.30 Vokalni koncert, 22 Komorna glasba — Zagreb: 20 Plošče, 20.30 Ljubljana, 22.30 Plesna glasba — Rudimpešta: 19.30 Opera, 22.35 Ciganska glasba, 23.25 Jazz — Trst-Milan: 21 Sinfonični koncert — Rim-Bari: 21 Operetna opera, 22.35 Vokalni koncert — Varšava: 19.30 Brazilsko pesmi, 20 Plošče, 21 Chopinove skladbe, 22 Zabavni koncert — Berlin: 19.10 Plesna glasba, 20 Orkester in zbor — Hamburg: 19.10 Opera in operetna glasba — Lipsko: 19.30 Sinfonični orkester — Köln: 19.10 Romantična glasba, 21.30 Stare vojaške godbe.

Izdelovalnica likerjev, desertnih vin, sirupov in žganiarna

Jakob Perhavec

Maribor - Gosposka ulica št. 9
Telefon 25-80 Na drobno in na debelo

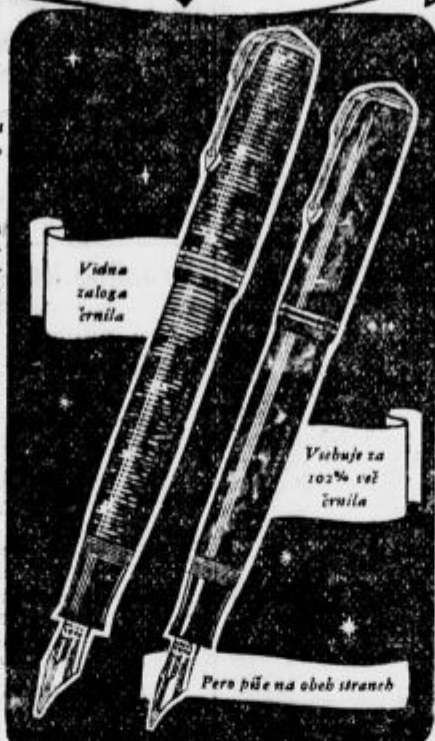
Rum, konjak, likerji, slivovka, brinjavec, droženka, klekovača
Specijaliteti: Grenčak in vermut

Dajte Parkerjevo nalivno pero

Nalivno pero izdovite lepote s svojim prozornim bisernim držajem, ki kaže, kdaj je treba črnilo dopolniti

Po odločitvi ljudstva je Parkerjevo »millionarsko« nalivno pero—Vacumatic najboljšje darilo tega leta prvič zaradi čudovite u porabljivosti kot pisalno sredstvo in drugič, ker je v svoji stroki in vrsti najfinjeji izdelek, ki se da dobiti za denar.

Njegovo lepo držalo iz črnih in bisernih obročk je, dvignjeno proti luči, prozorno in pokaže vso količino črnila. Vidi se, kdaj je treba črnilo dopolniti, in, ker Vacumatic nima cevi, vsebuje za 102% več črnila. Njegova perfektnost je zjamčena.

Parker VACUMATIC

Parker Vacumatic nalivno pero:
MAXIMA Din. 750, MAJOR Din. 600, SLENDER Din. 500, STANDARD Din. 450
PRIMERNI SVINČNIKI Din. 350, 250
NOTTER I DRUG, GUNDULIČEVA ul. 5, ZAGREB

Nočen postelje v sobi; samo JAGROV spalni KANAPE, COUCH, katerih prednosti si ogledite pri **Tapetnistvu JAGER FRANC**
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 17 telefon 20-42

Nizke cene!
Solidna izdelava!

Na zalogi ima pa tudi veliko izbiro modrocev, otoman ter veliko izbiro blaga za prevleko pohištva!

Za sadovnjake, vrtne in parke
najboljše sadne, vrtno in poljske rastline Vam dobavi naša že nad 100 let obstoječa družba, ki ima 250 ha obdelanega sveta.

Sgaravatti-Diante
SAONARA-PADOVA

Tudi Tvoje oči rabijo boljšo svetlobo

40 DEKALUMEN
39 WATT
OSRAM
D

OSRAM-D

Dekalumen žarnice s garancijskim znakom za malo porabo toka v wattih.

4+1 CEVNI SUPER
ZA VSE VALOVNE DOLZINE

DIN 141 - MESEČNO

PRI **PHILIPS RADIO**
ZASTOPSTVO
H. SUTTNER
Ljubljana, Aleksandrova 6

MATADOR II, V6 4+1 cevni super pozicijski prejemnik z oktoto — regulator zvoka — osvetljena skala z izpisanimi imeni postaj — selektivnost 8k Hz — pretikalo za vse napetosti — 9 Wattna končna pentoda — 3 valovna območja: 16.7—51 m, 198—585 m, 725—2000 m.

Ugoden nakup starih aparatov!

NESTLÉ

ČOKOLADA

V vsaki tablici čokolade NESTLÉ, ki se prodaja po din 1— in več, se nahaja po ena lepa sličica. Hranite te sličice za novi album »Čudeži iz vsega sveta«, III. zvezek »Lepe pripovedke«, katerega si lahko nabavite pri Vašem dobavitelju, album je zelo interesanten in poučen.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; šentlovanjski oglasi Din 2—, Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm široka petlinjska vrstica po Din 250. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službo dobe

Zagar
Izkušen na venedijanki — dobi takoj službo. Črne, Fušine 7. (b)

Mesarskega pomočnika
prvovrstnega sekača in klavca, sprejme takoj Jagodice Frane, Karunova 5.

Prodajalka
E. večletno prakso — se sprejme v specializirano trgovino v Ljubljani. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stalna služba 77« št. 20487. (b)

Restavracijska kuharica
Izkušena, vsestransko zmožna in hitra, dobi takoj službo. Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« pod št. 20495. (b)

TEL. 27-30 SLOGA

Shirley-Temple
v prekrasnem bošičnem filmu
ČIN-ČIN Bogunka iz Kine.
Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

Službe iščejo

35 let stara ženska
vajena kuhe in pospravljanja, želi službo. — Ponudbe v upravo »Slov.« pod značko »Tih« 20468.

Mlad brivski pomočnik
vojaščne prost. leče službo; želi tudi praktičnirnanja v damskem salonu. — Nekaj časa bi delal samo za hrano in stanovanje brezplačno. Naslov pove uprava »Slov.« pod 20427

Prodamo

Zaklane, očiščene purane
10 kg 130 din; sveža jajca zajamčena, 720 kom. 560 din - razpošilja franco vozna. G. Drechsler — Tuzla. (1)

Orehova jedra in cvetlični med
nudi najceneje
J. Menart, Domžale.

Vajenci

Za trgov. z meš. blagom sprejemem takoj pripravljena, zdravega učenca poštenih staršev. Lastno-ročno pisane ponudbe v upravo »Slov.« v Celju pod »Pridena«. (v)

Posvetva

V Brežicah
in okolici so naprodaj hiše, krasna stavbišča, vinogradi, sadovnjaki in gozdovi ter zakrošeni deli Attemsovega veleposestva. — Pojasnila pri inš. Miklav Otmar, Brežice. (p)

Vnajem

Stavbišče
sredi mesta Celja, za skladišče jako primerno, se odda v najem event. tudi proda. Prodajajo se tudi mesecne kadi in doge. — Naslov v upravi »Slovenca« v Celju. (n)

Stanovanja

Udobno stanovanje
strisobno, telefon, ves komfort in pritlikline — zaradi centralne lege primerno za poklicno delo. — oddam za februarjski termin. Ogled v I. nadstr. dogovor v II. nadstr. Kernikova 7, poleg restavracije Slamič. (e)

Glasba

Din 15—
nova gramofonska plošča svetovne znamke po izbiri
8 novih plošč sortiranih samo Din 100—
Dokler traja zaloga
Velepič
ernejeva c. 25, Ljubljana

Denar

20.000 din kavcije
vložim v podjetje, katero mi da službo vodstva podružnice ali kaj silnega. Cenjene ponudbe v upr. »Slov.« pod »Mešane stroke« št. 19999. (d)

Hranilne knjžice

vse — tudi podeželske
3% OBVEZNICE
za likvidacijo kmečkih dolgov
VREDNOSTNE PAPIRJE
stalno kupujem
po najvišji ceni
in takojšnjemu izplačilu
Izposlujem
vse bančne in blagovne posle
nakup in prodajo
premišnin in nepremičnin
blago, hiše, vile, parcele itd.

Al. Planišek

trg. ag. za bančne posle
LJUBLJANA
Beethovnova ulica 14-I
Telefon 35—10

50 kg suhih gob
proda Frane Kregar, Zalog, p. Kamnik. (1)

Mlekarna

je zaradi odpotovanja takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod 20492.

Štajerska jabolka

Dobite poceni pri
GOSPODARSKI ZVEZI
Ljubljana, Tyrsova c. 29

VINA

Vam nudi
Centralna vinarna v Ljubljani
v svoji posodi najugodnejše
TELEFON ŠTEV 25-73

Najboljši trboveljski premog

brez prahu
koks, suha drva
I. Pogačnik
Šuharčeva b. Telefon 20-35

Razno

Nove peči
štedilnice, oblogo, popravila: kličite telefon 23-57.
A. Kovačič - Ljubljana, Viška ulica 8.

Pevsko društvo »Zarja«

iz Tačna vas v ljudno vabi na družabni Silvestrov večer, ki bo na šmarnogorskem sodlu pri Gorjancu. Ob 8 zvečer bo pot na šmarno goro razsvetljena. Zabava vam je ta večer zagotovljena. — Na veselo svidenje!

Sobe oddajo

Opremljeno sobo
tako oddam. — Jegličeva cesta 9. (e)

Opremljeno sobo

2 postelji, poseben vhod, tako oddam. Vprašati pri Fujan, Galjeveca 9. (e)

Komercialnega reprezentativnega URADNIKA

kot pomoč ravnateljstvu, ne pod 35 let starega, z akademsko ali trgovsko izobrazbo, večšega slovenščine, srbohrvaščine in nemščine ter francosčine ali angleščine — sprejme bodisi takoj ali v teku 3 mesecev domača industrija.
Ponudbe upravi »Slovenca« na naslov »INDUSTRIJA«, št. 20514

+

Z žalostnim srcem naznanjamo svojim sorodnikom in znanecem, da je naš dobri oče in brat, gospod

FRANJO BENKOVIČ

posestnik in bivši župan v Blagovici

danes po daljšem bolehanju umrl. — Pogreb pokojnika bo v četrtek, dne 30. decembra 1937, ob 10 dopoldne iz hiše žalosti v Blagovici na farno pokopališče v Blagovici. — Sv. maša zadušnica bo darovana v Blagovici v torek, 4. jan. 1938, zjutraj. Pokojnika priporočamo v molitev. Večni pokoj njegovi duši!

Blagovica, Kamnik, Ljubljana, 28. decembra 1937

Bojan, Zorka, Mirko, Slavko in Mihael, otroci Ivo in Karol, brata

+

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustil naš ljubljani soprog, predobri oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod

KAROL MÜLLER

STROJEVOĐJA V POKOJU

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v sredo, dne 29. decembra 1937, ob 2 popoldne izpred mrtaške veže Splošne bolnišnice na pokopališču k Sv. Križu. Maša zadušnica bo darovana v četrtek, 30. t. m. ob 7 v farni cerkvi Mar. Oznanjenja v Ljubljani

Ljubljana, dne 28. dec. 1937

FANI, soproga; KARLO, uradnik drž. žel., sin; MARIJA, sinaha JURAJ, vnuk ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki so z nami sočustvovali ali izrazili svoje sožalje ob pretrani, tragični smrti nepozabnega sina, brata, svaka itd., gospoda

VEZJAK FOLTJA

posestnika na Prevaljah in podporačnika v rez.

se najiskrenejše zahvaljujemo zdravnikom g. dr. Flisu in g. dr. Aschenbrennerju za izkazano požrtvovalnost in zdravniško pomoč, ter častiti duhovščini za vodstvo pogreba. — Posebno zahvalo smo dolžni izreči namestniku župnika č. g. Mlakarju za lep poslovilni nagrobni govor, nadalje za ganljive govore g. dr. Flisa v imenu sokolskega društva, narodnemu poslancu g. Doberšku, in g. Rožmanu, kateri je govoril v imenu grofa g. Thurna. Zahvaljujemo se prav iskreno gasilskim in sokolskim društvom dravogradskega okraja, da so v tako pomembnem številu spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti. Vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, najtoplejša hvala!

Prevalje, dne 26. decembra 1937

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

+

Vsem prijateljem, sorodnikom in znanecem naznanjamo, da je Vsemogočni poklical k sebi v boljši življenje, v 75. letu starosti, gospoda

Dominika Peklarja

posestnika in gostilničarja pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah

Pogreb blagega pokojnika bo v četrtek, dne 30. decembra 1937, ob 10 dopoldne pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. Vsem, ki so blagega in zaslužnega pokojnika poznali, ga priporočamo v molitev in v blag spomin!

Sv. Jakob v Slov. gor., dne 28. dec. 1937

Žalujoči ostali

Agnes Günther: 175

Dušica - Rožmarinja

Harro je uprl vanj svoje oči ter mu tiho dejal: »Oče, enkrat si jo še pogledaj!«
Knez zadržal: »Mar že hočeš...?«
»Ona še spi, oče. Davi si je še popravila lego. Glej, ta roka je nekoliko zdrsnila navzdol... Ali hočeš počakati, da bo mrtva? In jaz je tudi ne smem prej zapustiti, dokler ji nisno storili zadnjega...«
Knez je prikimal. Oba je zajel molk. Zunaj izžareva toneče sonce poslednje žarke in njih odsvit pada na bele rožne vence in na Rožin obraz. Ze legajo večerne sence... Knez se še enkrat ozre, poslednjikrat... potem odide.
Mali Henrik svoje mamice ni več videl. Harro je ostal sam. Globok vzdihljaj mu je pretresel prsi... Njegove oči počivajo na njej, njena slika se mu vžiga v dušo...
Tedaj pokliče hlapca, ki je stal pred vrati. »Poslednje, Mart!«
»Ne, tega ne zmorem sam! In hlapec zakrije s pokrovom svojo dražestno mlado gospo.
»Ostani ti pri njej, Mart, dokler ne bo vse pri kraju!«
In Harro je odšel s počasnim, težkim korakom.
Zvonovi pojo po višinah in nižinah. Rahla, siva megla leži nad stari mestecem in njegovimi strmoustržnimi hišicami. Celo glavica zvonika se je zavila v sivo kopreno. Po cesti mrgoli črno-oblečenih ljudi, le iz cerkve prodira zlat, topel žar svetlobe Tja nese šest gozdarjev Rožo iz Braunecka. Ko so prestopili cerkveni prag, zadone glasovi, prepojeni z nebesko milino. Ivan Friderik

sedi pri orglah ter vliva vso svojo ljubezen, žalost in nado v mogočne akorde. Kar se začne dvignati iz tega morja krasnih glasov veličastno in milo, radostno vznemeno in vzključajoče čarobni spev božjega norca:

»Jeruzalem, ti mesto na višini, dal Bog, da bil bi tam! Srce mi mre od hrepenenja — ne mara pokoriti se...«

V Harrovih očeh, v njegovih prodirnih očeh, se je zabliskalo... Oh kako prijeten je Gizein pajčolan!... Ze gleda v duhu nebesko mesto... radostne zборе blaženih... Drevje pozdravlja izza ograje nebeskih vrtov... Njegova Roža, njegova ljubljena Roža se je prebudila iz trdnega hladnega sna... Kako žare njene mile oči, kako rde rožno njena hčeca:

»Kdo bliža se? Kdo tam prihaja že? — To oni so, ki jih je Bog izbral na zemlji že! Pošilja Jezus jih nasproti mi — — —«

Oh zato si obula svoje zlate čevljičke, svoje radostne čevljičke, ti molčeca duša! Ker si šla nasproti njemu, ki si ga ljubila izza svojih otroških let!

Kako ljubko se razlegajo nebeske melodije:

Radostno pevajo nebeski kor, glasno odmevajo glasbeni zbori!

Nepretrgan in močno skovan je zlati trak izza božičnega večera v zimskem gozdu. V svojih blaženih rokah tam gori ob nebeskih vratih drži Roža drugi konec...

Zdaj se oglasi njen učitelj, gospod samostanski pridigar. Govori nežne besede, ljubeznive besede. Kako krasno sliko prikazuje v kratkih potezah o njej, ki je skrivala v tajnah dragulje svoje duše... Ali jo je res tako dobro poznal? Mar ve še kaj najnovejšega o njej, ta skrivnostnež?...
On ne vzbuja in ne poglablja bolesti, ta modri mož, ta lepa duhovniška duša, marveč jim kaže pot tja gor, po katerem je hodila Roža iz Braunecka.

Po končanem pogrebnem govoru zadoni na orglah stari imenitni Bachov koral:

V arca mi globini se noč in dan žari tvoj križ, Gospod, — in vzbuja mi radost...

Zlate lučke v cerkvi so ugasišle, pesmi izzvene! — Prišla je temna brezvezna noč. Knez, osivel in upognjen, sedi v poletni sobi pred sliko dušice. Kar se pojavijo koraki. Knez plane kvišku: »Ali si ti, Harro? Bali smo se že zate. Hvala Bogu, da si tu!«
Luč Harru skorajda jemlje vid... Obdaja ga duh po mokrotnem jezenskem gozdu in mahovju... nosi svoj jopič iz lodna, ob njegovih posrebrnih laseh vije nekoliko suhih listkov. Razvalinski grof, le malce starejši in čisto drugim odsevom v očeh, sede na usnjato zofo ter ljubeznivo izpregovori:
»Nisem te še hotel nocoj pustiti samega, oče!«
»Zelo prijetno mi je, da prihajaš Harro. Prav

drago mi je, sam sem...« Knez je običal... »Ne, tega ne smem reči, da bi bil osamel v svoji žalosti. Vsi žalujejo z menoj. Najbolj obupna pa je tu najbridkeje joka, kaj misliš, kdo, Harro? — Sarlota... Vse te dni ni ničesar zaužila, zakriva svoj obraz in plaka. Danes se je vrgla pred menoj na tla.
»Ne čudim se temu, oče, da žaluje za Rožo. Nekako pa si je le morala Roža pridobiti njeno srce. Bil sem navzoč pri njenem zadnjem sestanku. Moramo storiti zanjo, kar je v naših močeh, oče! Roža me je bila preko uboge, bolestne glave kneginje tako presunljivo pogledala... Moramo ji tudi tu izpolniti željo.«
Harro se je rahlo nasmehnil:
»Roža je trmoglava in najbolje bo, če se ji ne protivimo preveč.«
Kako dobro so dele te besede očetu! Vstal je ter se usedel na stari divan k Harru in rekel:
»Harro, naj se ti zahvalim, naj se ti še enkrat zahvalim! Glej, kako se smehlja dušica Tega smehljaja si jo ti naučil in je veljal tebi, ko si sedel pred njo in jo elikal... Utrinjal se je še okoli njenih ustnic, ko je ležala na lipovem deblu pod rumenim listjem, njen duh pa je bil že v nebeskih vrtovih. Njena lila! Kot bi jo bila hotela zaviti v svoje listje... Saj je verovala v lipovo dušo! Ako bi stara lila na pomlad ne zelenela več, Harro, bi se temu nič ne čudil...
Moram ti še nekaj odkriti. Harro, Roža je napravila oporoko, in sicer v največji tajnosti. Alfred in domenski svetnik sta ji pri tem pomagala.«
Harro se je zopet nekoliko nasmehnil. Lahko si misli, kakšna je Rožina oporoka...
»In je vse izročila meni, kaj ne oče?«

Otroški praznik na našem dvoru

Člani kraljevskega doma v razgovoru z gosti.

Afera Mestnega pogrebnega zavoda pred sodiščem

Ljubljana, 28. decembra.

V ljubljanski javnosti tolikanj pričakovani kazenski proces o manipulacijah, ki so bile odkrite od revizijske magistratne komisije pri Mestnem pogrebnem zavodu, se je danes ob 9 dopoldne pričel pred malim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. g. Karel Javoršek in sta kot sododnika fungirala gg. Ivan Kralj in Ivan Brelih. Za ta proces je vladalo večje zanimanje, kakor zadnjih za obravnavo o mestni zastavljalnici. Ze potek dopoldanske obravnave je razkril v polnem obsegu celoten, povsem starinski gospodarski sistem pri tem mestnem podjetju, ki je bil voden pod starimi gospodi in ki kaže, da je to mestno pridobitno podjetje res potrebno temeljite preureditve na trgovsko-moderni podlagi.

Na zatožni klopi so sedli trije uslužbenci tega mestnega podjetja, ki jih je državni tožilec dr. Julij Fellahar obtožil prvič zločinstva zoper službeno dolžnost po § 307/1 k. z. in zločinstva obrtoma izvršene prevare po §§ 334 in 337 k. z. Obtoženi so: Nela Pevec, 51 letna blagajničarka Mestnega pogrebnega zavoda, ki je kot mestna uradnica že v službi nad 20 let, drugi Peter Aleš, 40 letni sedlar in aranžer, in tretji Ivan Avbelj, 60 letni mizar in aranžer pogrebnega zavoda.

Državni tožilec je po uvodnih formalnostih čital dobro uro nad 30 strani obsegojočo obtožnico. Treba je še omeniti, da je bilo na predlog državnega tožilstva ustavljeno kazensko postopanje proti Vladimirju Pelanu, Cirilu Tavčarju in Andreju Pristovu, ki so bili ovadeni zaradi prestopka po § 348 k. z., ker ni bilo osnove za njih kaz. prgon. V smislu § 231 k. p. je bilo ustavljeno nadaljnje kazensko postopanje proti pok. ravnatelju Danilu Šaplji. Obtoženci so mirno in pazljivo poslušali obtožnico. Državni tožilec očita obtožencem razne manipulacije pri blagajniških nakaznicah. Prva, da je pri fingiranih in drugih pogrebnih vstavila v blagajniške nakaznice višje zneske za spremstvo pri pogrebnih in za mrliške straže. Na ta način naj bi si v 311 primerih prilastila nad 26.000 din na škodo pogrebnega zavoda; druga dva, da sta vedela o teh manipulacijah.

Pevčeva zaniha krivdo

Po prečitani obtožnici je Pevčeva na zadevno predsednikovo vprašanje zanihala vsako krivdo. Pri magistratu je vstopila v službo l. 1916. Bila je nekaj časa pri knjigovodstvu in pozneje več let pri pogrebnem zavodu. Njen zagovor je bil sprva nekoliko plašen, toda od trenutka do trenutka se je stopnjeval v odločnost. Pojasnila je celotno poslovanje. Bilo je veliko dela. Ni odgovorna. Odgovornost nosi ravnatelj Šaplja, za njim je stal župan in upravni odbor. Poslovanje se je vršilo bolj po domače. Na rotovžu gre vse po aktih, naš obrat pa ni mnogo »skočtal«. Ravnatelj je bil dosikrat nervozen. Rabili smo denar za male potrebščine. Po ravnateljevem naročilu sem v nakaznice vnesla za potrebščine po dva moza več. Voditi je morala 7 kontov. Dostikrat je bilo treba vstaviti več mož v nakaznico še za druge potrebščine, razne izdelke za kosce in zdravila, ki je kak konj obolel. Pripovedovala je zanimive zgodbe o bonih. Ravnatelj Šaplja si je dal izstaviti bone, ko je potoval v Rogaško Slatino k predsedniku odbora Jos. Turku in na Bled. — Predsednik: »Kdo je prišel na idejo za nakaznicami?« — Obtoženka: »Točno ne vem. Menda vsi. Prav za prav za ravnatelj. Na zadevno predsednikovo vprašanje, zakaj je vse nase prevzela, je obtoženka izjavila odločno: »Ravnatelj si je zlomil nogo. Ker nisem hotela, da bi ga nosili na nosilnici na sodišče, sem vse nase prevzela.«

Obtoženka je v nadaljnjem svojem zagovoru naglašala:

»Se nisem posluževala fingiranih imen. Nisem si niti pare prilastila, marveč večkrat sem morala iz svojega založiti, ko sem se kaj pomotila, enkrat celo 1000 din. Nikdar nisem imela hiše! Ta je lasti mojega svaka.« — Predsednik: »In kaj je z avtomobilom?« — Obtoženka smehljajoč: »Avto sem morala imeti, ker sem bila močno bolna na nogah in nisem mogla hoditi. Zivela sem skromno. Za avto sem dala 8000 din. Ko sem ozdravela, sem ga prodala.« — Tudi glede zažiganja nakaznice je obtoženka dala pojasnila. Zatrjevala je: »Nikdar nisem zažgala nobene blagajniške nakaznice, ker bi morala napraviti novo. Očitajo mi, da manjkajo nakaznice za dva meseca. Kako so izgubile, ne vem. Za prepeljavo trupel izven Ljubljane je bila po-

— Pri neredni stolici, napetosti črev vsled zapeke prav odlično odvaia naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave nakopičene v črevih V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

trebna sanitarno-politična komisija, ki sta jo tvorila dr. Rus in dr. Rupnik. Za vsakega so morale stranke plačati po 100 din.« — Obtoženka je nato obširno pojasnila, da je te take pobiral pogrebni zavod. Inkasno je bil njej zaupan. Vodila je poseben seznam o vplačilu teh pristojbin. Čez leta so se ti sezname nabrali in mogoče je, da je l. 1934 te sezname neki dan sežgala. Dr. Rusu in dr. Rupniku je vedno pristojbine odrajtala.

Obtoženka Aleš in Avbelj tudi zanihata

Zasliševanje prve obtoženke je trajalo dobri 2 uri. Nasprotno je bilo zaslišanje obtoženke Aleša in Avbelja prav kratko. Oba sta zanihala vsako krivdo in morebitno udeležbo pri manipulacijah z nakaznicami. Od blagajničarke sta prejela denar in ga izplačala pogrebnemu spremstvu. Dostikrat se je primerilo, da zvečer po pogrebu ni bilo več mogoče vpisati kakega člana spremstva (postreščka) v nakaznico in zato se je večje število spremstva vneslo v nakaznico prihodnjega dne. Avbelj je celo omenil, da sta ravnatelj in uradnik Tavčar tu in tam nadzorovala število spremstva.

Dokazno postopanje

Sledilo je nato dokazno postopanje. Najprej je bil zaslišan uradnik Ciril Tavčar. Podrobno je pojasnil poslovanje zavoda. Ravnatelj je res naročil, da se namesto bonov vnesojo v blagajniško nakaznico izdatki za razne potrebščine z večjim številom spremstva. Od konca jeseni 1935 se to ni več prak-

Krivoprisežniki obsojeni

Celje, 28. decembra.

Meseca avgusta je okrajno sodišče obsodilo 10 krivoprisežnikov iz šmarnskega okraja. S strahom so brali po časopisih dobri ljudje šmarnskega okraja, da se je razpasla ravno v njihovem okraju podla družba poklilenih krivoprisežnikov. Brezno stranskih zločinov krivih priseg je rodilo sovraštvo med sorodniki, ki so se tožarili in 47-krat prisegli po krivem, da bi drug drugemu škodovali. Prepričani, tožbe, krivo pričevanje — vse to je pahnilo ljudi v zapor.

Danes se je pred tričlanskim senatom okrajnega sodišča pod predsedstvom g. Ročnika zagovarjal zaradi krivega pričevanja 23-letni posestniški sin Volovšek Rudolf iz Brezja pri Šmarju, ki je 28. julija na okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah lažno izpovedal kot priča pod prisago, da je v začetku julija l. 1936 posodil 26-letnemu delavcu iz Zornjega Tinskega pri Zibiki 220 din. Arbeiter Alojz je meseca julija naklepoma zavedel Volovška, da je lansko leto v noči od 11. na 12. maja ukradel iz sukničja Mrzku Francu listnico s 750 din. Na okrajnem sodišču v Šmarju pri Jelšah je bil Arbeiter oproščen vsake krivde in kazni, ker Alojz je meseca julija naklepoma zavedel Volovšek Rudolf, ki je bil v Bitolju pri vojakih, je na okrajnem sodišču v Bitolju izpovedal, da je pri razpravi na okrajnem sodišču v Šmarju po krivem prisegel. Prav tako je Arbeiter Alojz na sodišču v Celju priznal, da je ukradel Mrzku 750 din in tudi, da je nagovoril Volovška Rudolfa h krivemu pričevanju in sicer zaradi tega, da bi na ta način utemeljil pred sodiščem svoj zagovor, da je imel takrat večjo vsoto denarja. Arbeiter je bil obsojen na 10 mesecev strogega zaporu in na dve leti izgube častnih državljanških pravic. Obsojenec je prosil, da ga spuste vsaj za dva dni domov. Sodišče je prošnji kaznjence ugodilo, Arbeiter pa se ni več vrnil in ga do sedaj še niso ujeli. Volovšek je danes priznal, da je po krivem prisegel, da pa ga je k temu zapeljal Arbeiter. Sodišče ga je zato obsodilo le na 4 mesece strogega zaporu in na dve leti izgube častnih državljanških pravic.

Ob 10 dopoldne se je pričela razprava proti 6 krivoprisežnikom iz šmarnskega okraja. Ze 16. decembra so se zagovarjali pred celjskim sodiščem, razprava pa je bila preložena na danes. Na zatožni klopi so sedeli 51-letni posestnik Kovač Anton, 34-letni posestnik Cerovšek Miha, 44-letni najemnik Povalej Anton, vsi trije iz Bodreža pri Šmarju; dalje Tkavec Anton, 59-letni prevzitar na Tratni, 35-letna posestnica Zibret Cecilija in 39-letna delavka Kovač Neža, obe iz Planinske vasi. Kovač rudar v Belgiji, tožbo zaradi 600 din. V tožbi je Anton je vložil dne 12. oktobra 1934 na okrajnem sodišču v Kozjem zoper svojega svaka Zibreta Mihaela, ki je bil takrat že poldrugo leto odsoten kot trdil, da je toženez meseca marca 1932 odpotoval v tujino, pred svojim odhodom pa je zaprosil Kovača Antona, naj posodi njegovi ženi Zibret Ceciliji toliko denarja, kolikor ga bo potrebovala za nakup obleke svojim otrokom. Priča Jazbec Alojz, ki je bil v letu 1933 pooblaščenec Zibreta Mihaela zaradi

Tefadyn 200 je najnovejši in najmodernejši sprejemnik, ki ga je ustvaril za Vas svetovni koncern

Standard-radio

Generalno zastopstvo za Slovenijo:

RADIO-DOBERLET d. z o. z., Ljubljana, Kongresni trg št. 8

Podzastopstvo Maribor: **HENRIK ARLATI**, Ulica 10. oktobra št. 4.

ticiralo. Pevčeva mu je potožila, da ji je v blagajni denar zmanjkal. Tožila je celo o 1000 din. Ravnatelj Šaplja je veliko potoval. Jemal je pri blagajni predujme. Predsednik Turk je zahteval, da se je moral ravnatelj voziti v Rog. Slatino ali na Bled. O fingiranih pogrebnih je zvedel šele ob reviziji. Ob 13 je bila obravnava prekinjena in se je nadaljevala ob 15.30.

Popoldanska razprava

Na popoldanski obravnavi je sledilo zasliševanje raznih prič, večji del magistratnih uradnikov. Naval občinstva je velik.

Dr. Riko Fu x, mag. nadsvetnik, je omenil, da je z ravnateljem Šapljo med njegovo boleznijo večkrat govoril. Svetoval mu je, da bi se sestala z gđ. Pevčevo in bi si spomin osvežila. Sestala sta se v njegovi pisarni. Par slučajev sta razbistrila. Sam za sebe je prepričan, da si Šaplja in gospodična nista prilastila niti pare. Poslovanje pri pogrebnem zavodu je bilo birokratizirano. Ves sistem je bil zastarel s starimi statuti. Pred vojno je bil zavod majhen.

Mag. komisar dr. Ivo Frelj, ki hkrati zastopa mestno občino pri obravnavi kot zasebno udeleženko, je kot priča podrobno pojasnjeval poslovanje revizijske komisije. Manjkala je vsaka evidenca o podatkih glede zaposlitve odnosno bolni domačih uslužbencev. Zagovor obtoženke glede nabave potrebščin se mu zdi neverjeten. Lahko bi se dobile vse pisarniške potrebščine legalnim putem. Proračun zavoda je bil samo eno leto prekoraten.

Na vprašanju branilca Pevčeve dr. Muca, kdo je založil škodo, je priča omenil, da je najprej neznanec pri mestni blagajni za Pevčevo založil 10.000 din. Pevčeva je dovolila tudi vključbo 30.000 din na svojo parcelo, naknadno pa je založila še 15.550 din. Vse je prostovoljno napravila.

Dr. Mu c: »Ali so se revizije M. P. Z. letno vršile?«

Priča: »Mi ni znano. To bo povedal gospod Langus.«

Obtoženka Nela Pevec je živahno posegala v izvajanja prič. Obtoženka je pri ugotovitvi priče, da je bila evidenca pomanjkljiva, vzkliznila: »Ko bi vedela da pride do tega, bi vse drugače vodila evidenco.«

Priča inspektor Langus je kot član revizijske komisije stvarno kot dr. Frelj pojasnil delo komisije, ki je ugotovila, da ni našla niti seznama bolnikov, niti koscev, niti seznama dopustov. Evidenco o tem niso vodili. Poslovanje pogrebnega zavoda je bilo gotovo pomanjkljivo. Komisija je pri reviziji upoštevala vse okoliščine. Kolikor ve, letne revizije pri M.P.Z. ni bilo.

Zaslišani so bili dalje še drugi magistratni uradniki in uslužbenci, nakar so bile prečitane razne izpovedbe v preiskavi zaslišanih prič in spisi disciplinske preiskave.

Ob sklepu lista obravnava še traja in se bo zavlekla pozno v noč.

„Ljubljana“ banu dr. Natlačenu

Na zadnjem rednem občnem zboru je Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« z velikim navdušenjem sprejelo predlog, naj se imenuje ban g. dr. Natlačenu za častnega člana društva. Ban dr. Natlačen je že od nekdaj z veseljem podpiral stremjenja društva in je zato sklenil občni zbor,

naj se banu izroči namesto običajne diplome častnega članstva, kak primernejši znak hvalečnosti in priznanja. Akademski kipar Slavko Pengov je po naročilu društva izdelal okrasni kipec, ki simbolizira glasbeno udejstvovanje Bronasti kipec, ki je bil vlit v Ljubljani, stoji na lepem marmornatem podstavku. Tudi za podstavek je bil porabljen domači marmor z Lesnega brda. Na sprednji strani ima podstavek pritrjeno bronasto ploščico z urezanim posvetilom: Častnemu članu dr. Natlačenu, banu dravske banovine, Slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« 1937. Te dni je posebna deputacija odbornikov društva pod vodstvom predsednika inspektorja dr. Logarja izročila g. banu okusno izdelano darilo in mu sporočila, da ga je društvo imenovalo za častnega člana.

Talova, vlomilca, tihotapca

Maribor, 28. decembra.

Pred okrajnim sodiščem je bila danes razprava proti dvema nepridipravoma, ki sta nekaj mesecev strahovali trgovce v mariborski okolici. S svojimi državnimi vlemi sta obenem zadajala velike preglavice orožnikom, dokler končno nista dospela v pest pravice ter sta danes za svoja dejanja dajala odgovor. Sta to 38-letni Franc Veber iz Jesence in 35-letni italijanski državljani Stanislav Ferfolja iz Sel na Krasu. Oba sta bila že nestetokrat kaznovana. Ferfolja je tudi že stalno izgnan iz naše države. Spoznala sta se v mariborski kaznilnici, kjer sta napravila sklep, da bosta po prihodu v svobodo začela s skupnimi vlomilskimi posli. Začela sta v Cirkevcih pri posestniku in trgovcu Ivanu Koržetu. V temni noči sta prežagala železno omrežje na oknu trgovine ter ves lokal oplenila. Odnese sta raznovrstnega blaga za 11.182 din ter 3674 din gotovine. Manufakturno blago sta razprodala v pujski okolici kmetom, katerim se je Ferfolja predstavil kot zastopnik mariborskih tekstilnih tovarn. — Naslednji vlom sta izvršila v noči na 3. junija v trgovino Marije Vodenik v Poljčanah. Tam sta napravila plen, vreden 3490 din. 27. avgusta sta izvršila tretji vlom in sicer v trgovino Ivana Ferka v Pesniškem dvoru. Ferku sta povzročila 800 din škode. Poleg navedenih vlovov pa sta se oba ob raznovrstnih prilikah tudi na lastno pest udeleževala. Tihotapila sta saharin iz Avstrije, Veber se je izdal tudi za gostilničarja iz Maribora ter je nakupoval vino, ki ga ni plačal, pač pa ga je naprej prodajal; na Bregu pri Ptujju je izmamil večjo vsoto od ženske, kateri je obljubil svojo roko, četudi je že poročen. — Danes sta pred sodniki vse svoje grehe vztrajno tajila, kar pa ni pomagalo. Veber je bil obsojen na 2 leti in 6 mesecev robije ter na 3 leta izgube častnih pravic, Ferfolja pa kot kolovodja na 5 let robije, 5 let izgube častnih pravic, po prestani kazni pa bo moral po odgonesnem potu v Italijo.

Odmevi stavke tekstilnih delavcev

Zahteve odpuščenih obratnih zaupnikov je sodišče odklonilo

Vsem je še v spominu, kako je dne 1. sept. lanskega leta izbruhnila velika stavka tekstilnega delavstva, ki je zajela vse tovarne. Delavstvo je tovarne zasedlo, dokler ni stavka dne 25. sept. s sklenitvijo kolektivne pogodbe prenehala ter so se delavci zopet vrnili na delo. Pa ne vsi. Mnogo delavcev, med njimi tudi delavskih zaupnikov, so tovarnarji odpustili. Delavski zaupniki so nato vložili proti posameznim tovarnam tožbe zaradi nezakonitega odpusta ter so zahtevali trimesečno mezdo. Odpuščenih delavskih zaupniki so svojo tožbo utemeljevali, da jih tovarne v smislu zakona o zaščiti delavcev ne bi smele odpustiti niti jim odpovedati. Te tožbe, katerih je bilo zelo veliko, so se obravnavale pred mariborskim okrajnim sodiščem. V svoji razsodbi z dne 12. marca t. l. je okrajno sodišče tožbe zavrnilo ter zahteve tožiteljev odbilo. Sodišče v obrazložitvi upravičenosti stavke ni odreklo, ker je bilo delavstvo v resnici zaradi slabih mezd izkoriščano, vendar pa ugotavlja, da obrtni zakon ne priznava stavke kot zadržek, zaradi katerega bi moral delojematec za-

pustiti delo. Zato so bile tovarne upravičene odpustiti tožitelje, pa čeprav so bili ti delavski zaupniki. Tožitelji so se potem proti sodbi okrajnega sodišča pritožili na okrajno kot prizivno sodišče. To pa je njihovi zahtevi ugodilo ter je sodbo prve instance izpremenilo tako, da so tovarnarji dolžni plačati tožiteljem njihove zahteve, ki so pri vsakem znašali okrog 2000 din ter povrniti pravdne stroške. Proti sodbi okrajnega sodišča je šel potem zopet priziv toženi na stol sedmorice v Zagrebu. Te dni je prišla v Maribor razsodba stola sedmorice. Ta zopet razveljavlja sodbo okrajnega sodišča ter upostavlja sodbo okrajnega sodišča v celoti. Zahteve odpuščenih obrat. zaupnikov so odklonjene ter morajo nositi tudi vse stroške sodnega postopanja, ki gotovo ne bodo majhni, ker so imeli vsi svoje odvetnike. Ta primer, ki je za naše delavske razmere tako značilen, zopet kaže, kako neresno je bila stavka pripravljena in kakšno veliko odgovornost so si nadeli oni, ki so delavstvo v stavko zapeljali.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 29. decembra: Tomaž, škof, mučenec; David, kralj.

Četrtek, 30. decembra: Evgenij, škof; Liberij, škof; Nicefor.

Novi grobovi

† Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je pokosila smrt vrliga značajnega moža. V noči na torek je izdihnil svojo blago dušo posestnik in gostilničar gospod Dominik Peklar. Dosegel je starost 77 let. Bil je dolga leta zvest naročnik »Slovenec« in drugih dobrih katoliških listov. Njegova hiša je bila vedno strogo krščanska. Vse ga je spoštovalo in ljubilo zaradi njegove dobrote in poštenosti, vsa fara sedaj žaluje nad njegovim grobom. Pogreb bo jutri v četrtek ob 10 dopoldne. Bodi mu Vsemogočni dobron plačnik, žalujočim ostalim naše iskreno sočutje!

† V Blagovici je umrl gosp. Franjo Benkovič, posestnik in bivši župan. Rajni se je rodil v Kamniku v ugledni Tomanovi hiši in je bil brat pokojnega slovenskega pisatelja-dubovnika Jožefa Benkoviča in bivšega drž. poslanca odvetnika dr. Iv. Benkoviča. Pogreb bo v četrtek ob 10 dopoldne. — Naj mu sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sočutje!

Osebnosti

— Poročila sta se na Stefanovo v župni cerkvi pri Dev. Mar. v Polju gospod Teodor Marc, narednik-vodnik kr. mornarice in gđ. Danica Valenčič. Novoporočenca želimo obilo božjega blagoslova v novem stanu.

Na boljše od dobrega

toda kljub temu poceni pralno sredstvo je naš domači

PERION

ki pere prizanesljivo in čisto. — Uporabljajte ga!

Pogreb župnika

Ivana Theuerschua

Tržič, 28. decembra

V božičnih dneh, ko želi vsak človek domov, je prišlo tudi mrtivo truplo g. župnika Ivana Theuerschua v Tržič. Tužni Istri je posvetil vse svoje življenjske moči in prav na sveti večer ter na božič so ga hodili krotit njegovi farani, ki so ob mrtvaškem odru svojega dušnega pastirja bili kar gotovo v skrbeh, kdaj bodo zopet dobili duhovnika, ki jim bo v slovenskem jeziku zopet redno oznanjal božjo blagovest. Na Stefanovo je v Podgorju blagoslovil truplo in opravil pogrebne obrede g. dekan Piščanec iz Klanca, spremili so ga farani z molitvijo in pesmijo, potem so pa naložili krsto na lep avtofurgon tržaškega pogrebne zavoda, ki je pripeljal truplo v Tržič.

Domov v Tržič je zahajal pokojni gospod tako rad. Vsako leto je prišel za dalj časa, obujal je spomine na svojo mladost, znal se je za vse podrobnosti. Po starših je podedoval tretjino pravice pri rojstni hiši in pri posestvu; vse je skrbno čuval in želel je priti domov v pokoj. Sedaj se mu je izpolnila resle največja želja, da je vsaj mrtev še ležal nekaj časa pod rojstno streho in da njegovo telo počiva v grobnici staršev.

Včeraj popoldne smo ga pokopali. Pogreb je vodil kranski dekan in bivši tržički župnik g. Matija Škerbec, ki se je ob odprtju grobu tudi poslovil v občutnih besedah od pokojnika. Prihitele je na pogreb tudi še 15 gg. duhovnikov in lepo mu je zapel pred rojstno hišo, v cerkvi in ob grobu polnoštevilni moški cerkveni zbor pod vodstvom g. organista Martina Planinška. Kar gotovo je upravičena izjava osebe, ki je dobro poznala življenjsko pot pokojnika, da je pokojni gospod za svojo osebo bil deležen na tem svetu le dveh svečanostnih dni, t. j. dneva nove maše in pogreba. Za dneve, ki so bili vmes posvečeni Bogu in žrtvam za naš narod v Istri, naj pa uživa mir in plačilo v nebesih!

M. Drenik

volna za ročno pletenje, smyrna, perzer in kelim
Ljubljana - Kongresni trg 7

— Vzajemnost, društvo duhovnikov ljubljanske škofije, ima v četrtek 30. decembra popoldne ob pol. 3 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne v Ljubljani, svoj redni letni občni zbor. Dnevni red: 1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo predsednika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo nadzorstva. 5. Odobritev letnega računa. 6. Volitev odbora. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti. Ako bi ta občni zbor zaradi nezadostnega števila navzočih članov ob določenih uri ne bil sklepčen, se bo z ozirom na § 8 društvenih pravil vršil pot ure pozneje v istem prostoru drug občni zbor, ki more veljavno sklepati brez ozira na število navzočih članov. — Odbor.

— Pokojniskemu skladu za zdravniške vdove in sirote dravske banovine so darovali nameste vena na krsto in v počastitev spomina tovariša g. dr. Marjana Pogačnika zdravniki javne bolnišnice v Slovenjem Gradu 200 din.

— Ceneni božični izlet na Korosko. Za samo 625 dinarjev priredi Putnik božični izlet na znameniti smučarski teren Kanzelhofe na Koroskem. V tej ceni je upoštevana vožnja na železnici od Belgrada do Beljaka in nazaj, z žično železnico do planinskega hotela in celokupni aranžman, t. j. starovanje in prehrana v hotelu, vodstvo, takse in napitnine. Prijave za ta ceneni izlet v vseh biletarnah Putnika do 2. januarja.

— Opozorilo oalkovancem Belega orla z meti. Opozorjamo se vsi odklopanci Belega orla z meti, da bo ustanovni zbor tega združenja dne 9. januarja 1938 v Belgradu v Oficirskem domu ob 9.45 dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev skupščine; 2. volitev začasnega predsednika, tajnika, overovalteljev zapisnika in skrutinarjev; 3. poročilo o delu akcijskega odbora; volitve upravnega in nadzornega odbora ter razsodišča; 4. vprašanja in predlogi. Pripravljali odbor poziva vse nosilce tega odklopanca tudi iz dravske banovine, da se udeležijo te skupščine v čim večjem številu. Pripravljali odbor ima svojo pisarno v Belgradu, Vasina ul. 3, soba št. 21. Reflektanti za skupščino dobe točnejša obvestila pri društvu vojnih prostovoljcev v Ljubljani, Frančiškanska 10.

— CORONA COLLECTION. Zelo primerna zbirka kot darilo. Vsebuje klasične, klavirske skladbe najslavnejših svetovnih glasbenikov v lepo opremljenih zvezkih. Vsak zvezek stane samo 6 din in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. Cenik brezplačno.

— Nesreča s patrono. V vasi Brezju občine Raka pri Krškem je včeraj tolkel 15 letni hlapec Janez Predovnik s kladivom po patroni. Patrona je eksplodirala in razmesarila Predovniku obraz. Predovnik je bil prepeljan v ljubljansko bolnišnico. Fant bo najbrž izgubil levo oko.

Z malo kuriva, dovolj toplote, Lutz-peči, Ljubljana-Siška.

— Pretep v tržički ubožnici. V občinski ubožnici v Tržiču so se stepli varovanci. Med pretepom je neki starček udaril svojega tovariša, 72 letnega Jožeta Debeveca, s stolom po glavi in po levi roki. Debevec je dobil hudo poškodbo na glavi, levo roko pa ima kar dvakrat zlomljeno. Moral je v ljubljansko bolnišnico.

— Budimpešta, slikovito glavno mesto ogrske dežele nas vabi. Posebno svečanega sprejema bo deležen naš bogato okrašen vlak. Prijavite se takoj k našemu skupnemu potovanju, ki ga priredimo od 25.—30. maja 1938. Cena nizka. Plačilo v obrokih. Pojasnila brezplačno daje Tujsko-prometni osek Kluba Esperantistov, Ljubljana, Dvořakova ulica 8.

Plačajte še danes srečke Prosv. društva v Pečarovcih. Zrebanje 31. decembra.

— Udeleženci skupnega potovanja v Budimpešto se bodo lahko udeležili poleg vseh prireditev 34. medn. Evarhijskega kongresa tudi slavnosti ob 900 letnici smrti prvega ogrskega kralja Sv. Stefana, raznih izloev, predstav, iger, razstav, sprevedov itd. Zahtevajte brezplačna pojasnila še danes od Tujsko-prometne sekcije Kluba Esperantistov, Ljubljana, Dvořakova ulica 8.

RADIO- aparati dovršene blagovčnosti - pri minimalni porabi toka
RADIO PEGAN
LJUBLJANA, TYRŠEVA CESTA 12

Da ne boste v zadregi

s čim bi postregli ob silvestrovanju in za novo leto, pohižite v delikatesno trgovino V. A. Janeš na Aleksandrovi cesti, pri Operi, kjer so spet nove zaloge pomnožile pestro izbero najfinejšega domačega in tujega vina ter najfinejših znamk šampanja itd. Miče in vabi seveda tudi priznana najboljša kletišova šunka in salama ter narezki v brezkonkurenčni izbiri.

Liubljana

dne 29. decembra 1937.

Gledališče

Drama (Telefon 46—12): Sreda, 29. decembra: »Vozel. Red Sreda. — Četrtek, 30. decembra: »Svedrovci. Red Četrtek. — Petek, 31. decembra: ob 21 »Matura. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Sobota, 1. januarja: ob 15 »Simkovič. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20 »Bela boleznat. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 2. januarja: ob 15 »Peterčičove poslednje sanje. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20 »Svedrovci. (Fric-Frac). Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 3. januarja: zaprto.

Opera (telefon 46—11): Sreda, 29. decembra: »Evgenij Onjegin. Red B. — Četrtek, 30. decembra: zaprto. — Petek, 31. decembra: ob 21 »Pri belem konjčku. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. — Sobota, 1. januarja: ob 15 »Pod to goro zeleno. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20 »La Boheme. Izven. Gostovanje gosp. Josipa Drmoce iz dunajske drž. opere. Znižane cene od 30 din navzdol. — Nedelja, 2. januarja: ob 15 »Traviata. Izven. Gostuje ga. Zlata Gjun-gjenac. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20 »Pri treh mladenkah. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ponedeljek, 3. januarja: zaprto.

Prireditve in zabave

Na novega leta dan in v nedeljo, 2. januarja, ob 5 popoldne bo v frančiškanski dvorani uprizorjena akcijska drama »Pesem svete noči. Vstopnice v »Pax et bonum«.

Rokodelski oder v Ljubljani uprizori dne 1. januarja ob 8 zvečer in 2. januarja ob pop. božično igr »Vrata. V tem svojem delu je zajela pisateljica Marija Saloman ves čas do rojstva božjega Deteta. Iz vseh petero slik je čuti mogočno, silno brepenenje človeštva po Odrašeniku. Slednji se tisočletno hrepenenje izpolni, v bornem hlevu se rodi Sin božji. Vrata v neboško kraljestvo se odpro. Kdorkoli čitaš te vrstice, pridi, doživel boš božič, občutil vsaj skromno neizmerno veličino božje ljubezni, sladkost, toplino in mir, ki ga je prineslo na svet neboško Dete.

Predavanja

Prosvetno društvo Sv. Krištof: V četrtek ob 8 zvečer bo predaval ravnatelj Zor o Mariji v zarji slave. Predavanje bodo pojasnjevale sklopične slike.

Sestanki

Fantovski osek Moste bo imel drevi ob 8 redni sestanek. Novinci iskreno vabljeni!

Moški osek Trnovskega prosvetnega društva ima drevi ob 8 sestanek, na katerem predava g. Smersu. Udeležba obvezna za vse člane-može.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Tyrševa 6; mr. Hočvar, Celovška 62 in mr. Gartuš, Moste.

Poizvedovanja

Na Celovški cesti nasproti svečarne Kopač sem zgubil v ponedeljek jutraj ob 7 motorno veržico. Pošten najditelj naj je proti nagradi vrne v trgovino Jurčič, Tyrševa 7.

Kino
MATICA
Tel. 21-24

Lillian Harvey in Willy Birgel
v krasnem vefilimu plesa, glasbe in ljubezni
Fanny Elssler
Najnovejši žurnal, romantika divjega zapada itd.
Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Najnovejše vesti:

Nova rumunska vlada

Bukarešta, 28. decembra. AA. Nocoj ob 22 je vlada gg. Goge in Cuze na dvoru prisegla. Nato so se ministri napolili v cerkev sv. Visariona, kjer so prisostvovali službi božji, hotoč tako poudariti krščanski značaj nove vlade.

Nova vlada je sestavljena tako-le: ministrski predsednik Oktavijan Goga, vojni minister Jon Antonescu, notranji minister Carinescu, zunanji minister Micescu.

Smrtna nesreča mladega stražnika

Ljubljana, 28. dec.

Nocoj ob 9.48 je orient-ekspresni vlak, ki je prišel v Ljubljano z nekoliko zamudo, povozil v Mostah 25 letnega stražnika pripravnika Alojzija Kreseta. Krese se je umaknil z enega tira nekemu drugemu vlaku, pri tem pa je zašel pod lokomotivo orient-ekspresa. Krese je bil na mestu mrtev. Nesrečo je zakrivila v glavnem gosta megla, ki je nocoj ležala na vsej železniški progi. Na kraj nesreče je prišla policijska komisija, ki preiskuje podrobne vzroke te nesreče.

finančni minister Savu, trgovinski minister Dimitrij Simian, minister za delo Jorge Cuza (sin Aleks. Cuze), minister za promet in javna dela Patrea, zdravstveni minister Drbanu, pravosodni minister Radulescu-Meendinci, minister za vere in vseučilišča Lupans, prosvetni minister Petrovici, letalski in mornariški minister Ininescu, minister za korporacije (kmetijstvo) Jonescu, minister brez listnice Aleksander Cuza.

1 Združenje trgovcev ima telefonsko številko 44—36 in je vpisano v novem imeniku pod »Gremij trgovcev«.

1 Silvestrovanje v Elitnem kinu Matica bo letos v znamenje nepriljenega zabavnega in umetniškega užitka in v znamenju tistega začetka, iz katerega se bo razvila vsakoletna tradicionalna silvestrska prireditve. Vodstvo kina Matica se ni ustrašilo truda, da pritegne za svoj velikomestni varietetski spored znana in priznana imena našega gledališča, od katerih omenjamo samo go. Lubejevo, gg. Pečka, Bratino, Golovina, dr. Svaro, članice opernega baleta itd. Naj povemo še kaj o sporedu? Kakor pač mora biti za tako priliko! Pred polnočjo 1937 slager-komedija Jeane Harlow in Roberta Taylorja v vefilimu »Ona je moja«, po polnoči 1938 čez 15 točk varietetskega sporeda, za katerega dostojno višino jamčijo v polni meri že navedena imena sodelujočih. Casu primerna deviza: za malo denarja — dosti glasbe, in sicer dobre glasbe, se bo najlepše očitovala na silvestrovanju v vseh prostorih Elitnega kina Matica!

1 Vsi delodajalci, ki plačujejo uslužbenški davke v davčnih znamkah, se vabijo, da v smislu določil razpisa Ministrstva financ z dne 10. septembra 1929 št. 83390 predložijo tekom januarja 1938 pristojni davčni upravi v pregled knjižice uslužbenškega davka za leto 1937. Če ne predložijo knjižice, se bo proti njim postopalo po čl. 139 odnosno v primeru davčne utajbe po čl. 142 zakona o neposrednih davkih. Vsi delodajalci se opozarjajo tudi na določila zakona o davku na samese (Službeni list 27/4 iz 1931 od 15. januarja 1931). Poleg tega določila glede zavezavnosti temu davku, iznosa davka in oprostitve so razvidna iz razpisa na uradni deski davčne uprave in mestnega načelstva.

1 Pasja taksa. Finančni oddelek mestnega poglavarstva v Ljubljani sporoča, da se bo pobirala pasja taksa letos šele s 1. aprilom 1938 in ne s 1. januarjem, kakor je bila doslej navada. Na to se opozarjajo lastniki psov, da ne bi po nepotrebem obremenjevali poslovanja za devnega urada.

1 Skok v mrzlo vodo. Nenavaden način samomora je včeraj dopoldne poskušala 18 letna služkinja Frančiška I. Tavalta je nekaj časa po Barju, nato pa se pognala v Isčico. V ledeno mrzli vodi pa se je dekle premislilo ter je zlezlo samo na breg. Ljudje so jo opazili ter poklicali reševalni avto, ki je dekle prepeljal v bolnišnico. Dekle se je hudo prehladilo.

1 Za 550 din plačljivih v mesečnih obrokih po 110 din se lahko udeležite 6 dnevnega potovanja v Budimpešto. Upoštevana vožnja s posebnim brezovlakom, prevoz v hotele, prenočišče, zajtrk, kolektivni potni list, vizum in vodstvo. Zahtevajte brezplačna pojasnila od Tujsko-prometne sekcije Kluba esperantistov, Ljubljana, Dvořakova ulica 8.

1 Kličite za elektropopravila tel. št. 34-21. So priporočila Havliček Frane s a mo Sv. Petra c. 5

Maribor

m Sneg ovira avtobusni promet. Z velikimi ovirami se bori mestni avtobusni promet na progi Maribor—Celje. Na gladko poledenelo cesto je zapadel svež sneg in težki avtobusi na taki podlagi drče kljub verigam na kolesih. Posebno na velikih strminah je taka vožnja nevarna. Če se ne bodo razmere izboljšale, bo avtobusno podjetje prisiljeno na tej progi začasnno ustaviti promet.

MARIBORSKA MENZA VASVADI
SLOMŠKOV TRG 26

m K silvestrovanju na Pohorje vozi mestni avtobus dne 31. t. m. ob 20 do odcepa. Tudi za smučarje vozi avtobus na dan novega leta ob 8 z Glavnega trga. Vožnja bo samo v primeru zadostnega števila prijav, ki se sprejemajo v prometni pisarni na Glavnem trgu do 31. t. m. do 16 ure. Vožnja 20 din.

m Restavracija in kavarna »Orel«. Izboren Silvestrov menu, izbrana vina. Silvestrovanje v zgornjih in spodnjih prostorih.

m Tajna seja mestnega občnega sveta bo v četrtek popoldne. Na dnevnem redu so zaključki pogodb za dobavo električnega toka.

Po naših organizacijah

Stranja. Fantovski osek in Dekliški krožek Mekinje priredita v nedeljo, dne 2. januarja, športno telovadno akademijo.

Fram. Fantovski osek priredi Silvestrovanje v Zohrerjev dvorani. Ob 20 uri uprizori burko v enem dejanju »Kakršien gospod — tak sluga« in več komičnih prizorov. Igra prvovrstna godba iz Ljubljane

Prosvetno društvo v Artičah uprizori dne 2. januarja 1938 ob 3 popoldne v ljudski šoli v Artičah veseligr »Z dežja pod kapo«. Vsi prijatelji smeha in veselja vabljeni!

Skocijan pri Mokronogu. Tudi letos priredi katoliško prosvetno društvo silvestrovanje s prav pestrim sporedom. Začetek bo ob 7 zvečer. Poskrbljeno bo tudi za toplino in mrzla jedila, kakor tudi za dobro kafiljo. Na praznik sv. Treh kraljev pa priredi Marijina kongregacija v prosvetni dvorani igr »Dve materi«.